

Bankalar nasıl para kazanıyor?

Sıcak para denilen tatlı faiz kazancı

Tabii burada unutulmamalı ki bankacılıktaki bu büyük kazançlar da Türkiye'nin hep çarpık ve yanlış ekonomi, yapısından kaynaklanmıştır. On beş sene boyunca, dolar bazında devlet hazine bonolarına verilen %30-40 gelir, aslında ülkeye verilen en büyük zararlardan biri olmuştur.

Bu hesapsızlık, cumhuriyet tarihi boyunca ülkenin başına gelen en büyük kayıplarını oluşturmuştur. Ne yazık ki çok azalmakla beraber bu kayıplar hâlâ az da olsa devam etmektedir. Bu ülke zafiyetinden doğan fırsattan yabancı banka ve yatırımcılar, yerli bankalar ve ülkede parası olanlar yıllardır hep yararlanmışlardır.

Yapılan iş çok basitti: Ya bankalar halktan topladıkları döviz mevduatlar karşılığında açık pozisyon yapıp, yani dövizleri bozup Türk lirası hazine bonoları alıyorlardı, ya da yurtdışından dolarla borçlanılıp, bu dolarları Türk lirasına çevirip hazine bonosu alıp (hazine bonosundan elde edilen kâr da hep doların artışından fazla olduğu için) devamlı kazanıyorlardı. 1994 ve 2001 yıllarında iki defa devalüasyonla karşılaşıldı. Bu durumda zarar edildiyse de zaman ilerledikçe o zararlar tekrar kâra dönüşmüştür.

Elinde parası olanlar bu tatlı kârı gördüğü için, kimse fabrika kurmak, hizmet sektörüne yatırım yapmak gibi zor bir yola girmiyordu. Tabii bizim gibi bazı yatırım sevdalılarının dışında... **Soygunun tsunami etkisi yapan ikinci ayağı burasıydı. Ülke bir yatırım ortamı olmaktan çıkmıştı. İş yapacak kapasitedeki insanlara kolay kazanç yolunu tercih ettiriyordu.**

Halbuki biz üç kurulumuz birikince, içimizdeki kurt bizi hareketlendiriyor, dolayısıyla hemen yeni bir yatırıma başlıyorduk. Bu kurt, insanın hücrelerine girince bir daha çıkmıyor. Şu anda, bir kaçak olarak bir yerde bu kitabı yazarken, 84 yaşına gelen babam kalp ameliyatı geçirmesine, tansiyonuna ve yirmi yıllık şeker hastalığına ve artık zorla yürümesine rağmen hâlâ TMSF'nin el koyduğu fabrikamızda beton dökmekle uğraşıyor.

Biz, tüm ailem, “bunları ancak teneşir temizler” dedikleri türden insanlarız. Öbür dünyaya da hiçbir şey götürülmediğini çok iyi bilmemize rağmen... Ömer Hayyam ne güzel demiş:

*Bu zenginlik kaygısı, hasreti neden
Bu dünyada ebedi kalanı duydun mu sen
Bu iğreti şeylerle ebedi yaşanır mı
Ki sende iğretidir bu solukla bu beden*

Bankayı güçlendiriyorum

***Bütün servetimizi
bankanın içine koyuyorum***

Her isteyenin parasını, anında talep etmeleri üzerine geri verdiğimiz için bankayla çalışmaktan memnun olanlar kısa süre içinde tekrar bankayla çalışmaya ve götördükleri mevduatları geri getirmeye başlamışlardı. Bu operasyon neticesinde bankam, istenildiği ve beklenildiği gibi batmamıştı.

Çalışanlarıma ve Hazine Müsteşarlığı'na, bankamın arkasında olduğumu göstermek için ne kadar fabrika ve gayrimenkulüm varsa, bunları bankamdan kullandığım kredilerin teminatı olarak bankama

İpotek Tablosu

ANAYAT FİRMASININ ANAYATDAKİ FABRİKASI	ARSA+BİNA MAKİNALAR ARA TOPLAM EKSPERTİZ TARİHİ	USD 2.794.990- USD 13.388.900- USD 15.993.495- 07.02.2000	430	15.000	2	EYRİNE TEKSTİL SAN. A.Ş.	1. DERECE EMLAKBANK 750 MİLYAR İPOTEK 2. DERECE BANKAMIZ LEHİNE 18 TİRLİYON TL LİK İPOTEK (24.11.1999) UFUK TEKSTİL LEHİNE 10 YIL SÜRELİ KİRA ŞERHİ (06.01.2000) EFEKTİFBANK LEHİNE 11.865 MİLYAR TL LİK HACİZ (06.01.2000)
KAYMAK GARİPOĞLU	DEĞER	USD 8.449.300-	3 ve 7	2.500	1	ANAYAT TEKSTİL SAN. A.Ş.	ÜZERİNDE TAAYYAT YOK
TRAKYA FİRMASININ İZMİR TEKİ FABRİKASI	ARSA+BİNA MAKİNALAR ARA TOPLAM EKSPERTİZ TARİHİ	USD 14.447.000- USD 18.550.000- USD 32.897.000- 07.02.2000	1 VE 2 1 VE 2	30.000 30.000	3 3	TRAKYA SAN. A.Ş. SÜMERBANK SAN. A.Ş. TRAKYA SAN. A.Ş. MARPA BİNA PAZ. A.Ş. ORTADOĞU LİM. İTİ.İ. SÜMERBANK SAN. AYRIL. PLAS. A.Ş. EYRİNE TEKSTİL	1. DERECE YKS-PAMUKBANK VE İNTERBANK LEHİNE 3.500 MİLYAR TL LİK İPOTEK. 2. DERECE BANKAMIZ LEHİNE 30 TİRLİYON TL LİK İPOTEK (7.12.1999) 3. DERECE BANKAMIZ LEHİNE 30 TİRLİYON TL LİK İPOTEK (21.01.2000)
AKMAYAT FİRMASININ LÜLEBURGAZ FABRİKASI	ARSA+BİNA MAKİNALAR ARA TOPLAM EKSPERTİZ TARİHİ	USD 8.800.000- USD 8.110.000- USD 14.910.000- 07.02.2000	4.701- 4702-4705 4.701 4703-4706 4.701 4703-4705	15.000 10.000 15.000	2 1 4 3 3 5	AKMAYAT SAN. A.Ş. MARPA BİNA PAZ. A.Ş. İPEKS TEKSTİL A.Ş. CEYTEKS LTD ŞİTİ CEYTEKS CEYHAN A.Ş. AKMAYAT SAN. A.Ş. MARPA BİNA PAZ. A.Ş.	1. DERECE DEMİR KURULAMA A.Ş. LEHİNE 180 MİLYAR TL LİK İPOTEK. 2. DERECE BANKAMIZ LEHİNE 18 TİRLİYON TL LİK İPOTEK (27.11.1999) EFEKTİFBANK LEHİNE 11.865 MİLYAR TL LİK HACİZ ŞERHİ. (06.01.2000) BANKAMIZ LEHİNE 8.800 MİLYAR TL LİK HACİZ ŞERHİ. (19.01.2000) 3. DERECE BANKAMIZ LEHİNE 18 TİRLİYON TL LİK İPOTEK (21.01.2000) 4. DERECE BANKAMIZ LEHİNE 18 TİRLİYON TL LİK İPOTEK (21.01.2000) 5. DERECE EMLAKBANK LEHİNE 3.500 MİLYAR TL LİK İPOTEK. 6. DERECE BANKAMIZ LEHİNE 30 TİRLİYON TL LİK İPOTEK (24.11.1999) UFUK TEKSTİL LEHİNE 10 YIL SÜRELİ KİRA ŞERHİ (06.01.2000) EFEKTİFBANK LEHİNE 11.865 MİLYAR TL LİK HACİZ (06.01.2000)
İPEKS FİRMASININ ANAYATDAKİ FABRİKASI	ARSA+BİNA MAKİNALAR ARA TOPLAM EKSPERTİZ TARİHİ	USD 7.894.100- USD 41.588.100- USD 49.482.100- 07.02.2000	431	30.000	4	İPEKS TEKSTİL A.Ş. CEYTEKS CEYHAN LTD ŞİTİ İPEKS TEKSTİL A.Ş.	1. DERECE EMLAKBANK LEHİNE 750 MİLYAR TL LİK İPOTEK (24.11.1999) UFUK TEKSTİL LEHİNE 10 YIL SÜRELİ KİRA ŞERHİ (06.01.2000) EFEKTİFBANK LEHİNE 11.865 MİLYAR TL LİK HACİZ (06.01.2000)
İPEKS FİRMASININ LÜLEBURGAZ FABRİKASI	BİNA+ARSA MAKİNALAR ARA TOPLAM EKSPERTİZ TARİHİ	USD 4.974.532- USD 13.905.000- USD 18.879.532- 07.02.2000	3074-3075 4.833 3074-3075 4.833	30.000 5.000	1 3	İPEKS TEKSTİL SAN. A.Ş. CEYTEKS CEYHAN LTD ŞİTİ İPEKS TEKSTİL SAN. A.Ş. BERGÖRHA PLAS. A.Ş. NİĞDE GARİPOĞLU İNŞ. M. LTD ŞİTİ	1. DERECE BANKAMIZ LEHİNE ALINMIŞ 30 TİRLİYON TL LİK İPOTEK (27.11.1999) EFEKTİFBANK LEHİNE 11.865 MİLYAR TL LİK HACİZ. (06.01.2000) 2. DERECE BANKAMIZ LEHİNE ALINMIŞ 6 TİRLİYON TL LİK İPOTEK (21.01.2000)
SÜMERBANK KARŞIYAKA	BİNA+ARSA MAKİNALAR ARA TOPLAM EKSPERTİZ TARİHİ	2.811.860 MİLYAR 2.811.860 MİLYAR 07.01.2000	8	2.000	3	SÜMERBANK A.Ş.	01.01.1999 1. DERECE EMLAKBANK LEHİNE 1.800.000 USD LİK İPOTEK 20.01.1999 2. DERECE TİCARİT FAKTORİNG LEHİNE 800 MİLYAR TL LİK İPOTEK 06.01.2000 3. DERECE TİCARİT FAKTORİNG LEHİNE 800 MİLYAR TL LİK İPOTEK 06.01.2000 4. DERECE TİCARİT FAKTORİNG LEHİNE 800 MİLYAR TL LİK İPOTEK

İpotek verdim. Bankamdan kullandığım kredi çok daha az olmasına rağmen bankama el konmadan 1.5 sene önce 350 milyon dolar civarında ipotek verdim. Bu teminatlarım halen aynen durmaktadır.

Yani kendi bankama, kendi fabrikalarımı da teminat olarak vermiştim. Bir insan otuz senede elde ettiği nesi var nesi yoksa bunların hepsini sahibi olduğu bankaya verirse, bu kişinin bu bankayı dolandırma kastı veya niyeti

olabilir mi, veya bu şartlarda hâlâ dolandırmaya niyetli denilebilir mi, bilemiyorum?

Şairimiz Fuzuli yaşadığı dönemde Irak'ın Kerbela şehrinde Peygamberimiz Hazreti Muhammed'in torunları Hasan ile Hüseyin'in mezarları bulunan türbede bekçilik görevini yapmış.

Kanuni Sultan Süleyman Bağdat'ı fethetmeden önce eşkiyalar şehirde yaşayanları zorla soyup mal mülk neleri varsa devamlı alırlarmış. Kanuni'nin Bağdat'ı fethinden sonra insanlar sulh, sukunet ve can güvenliğine kavuşmuşlar. Bunun üzerine Bağdat halkı, Kanuni Sultan Süleyman'a bir hediye vermek istemişler.

O tarihte imparatorluğunu büyüterek Akdeniz'i bir Türk gölüne çeviren, 46 sene saltanatta kalan, devrin Fransa kralına dahi maddi yardımlarda bulunan bir dünya sultanına ne verilse bir kıymet ifade etmeyeceğine karar verirler.

Kanuni Sultan Süleyman aynı zamanda divan sahibi büyük şairimizdir. Şiirleri tam 540 seneden beri söylenegelmekte ve bilhassa

*balk içinde, muteber bir nesne yok, devlet gibi
olmaya devlet cihanda, bir nefes sıhhat gibi*

ifadeler içeren beyti takdire şayandır. İşte bu yüzden Kanuni'ye altın gümüş gibi maddi değerdeki bir eşya yerine manevi değeri yüksek olan bir hediye vermek isterler. Bunun içinde türbe bekçiliği yapan şair Fuzuli'yi bulup kendisinden Sultan Süleyman'ın Bağdat halkına yaptığı hizmetler için şiir halinde bir kaside yada methiye yazmasını isterler.

Fuzuli dolu dolu bir şair olduğundan Kanuni Bağdat'tan ayrılmadan "su" redifli kasidesini hemen yazar ve Padişah'a bizzat takdim eder. Bir türbe bekçisinin böyle bir şahaser eser yazdığından dolayı hayretler içinde kalan Sultan Süleyman hemen oracıkta onu onurlandırmak için bir ödül olarak "Bağdat Maliye İdaresinden her ay maaş olarak Mehmet Fuzuli'ye 9 akçe para verilmesine" dair bir ferman, bir emirnameyi verir ve Bağdat'tan İstanbul'a döner.

Fuzuli ay başında Bağdat Maliye İdaresine gider sultanın kendisine verdiği fermanı takdim ederek kendisine 9 akçe aylık ücretin ödenmesini ister. Memurlar Fuzuli'ye gereken saygı ve ehemmiyeti vermeyerek fermanı yazılı aylık ücreti ödemezler.

Bunun üzerine Fuzuli o zamanlar başbakanlık makamı olan Nişancıbaşı Mehmet Paşa'ya hitaben edebiyatımızda "şikayetname" namıyla şöhret kazanmış edebi parçayı yazar. Şairin memurlardan gördüğü edep dışı ve alaycı muameleleri anlatan bu mektup bana yapılan işlemlere benzemesi bakımından işbu mektuptan bir parçayı naklediyorum.

*Ben beratımdan ihanet çektğim için andan münfail
Beratım benden faidesiz azab gördüğüm için benden hacil*

Görüldüğü gibi şiirde dünya padişahı olan Kanuni Sultan Süleyman'ın fermanı mühür ve imzası olmasına rağmen bunu bir türlü anlatamamıştır. Bunun üzerine Fuzuli elindeki fermanla parasını alabilmesi gerekirken alamamış olması karşısında, kendisinin ferman kağıdına karşı ve ferman kağıdında bilmukabele padişah emrine rağmen Fuzuli'ye bir faide temin edemediğinden dolayı şaire karşı suçlu ve mahcup olduğunu ifade eder.

30 senenin sonunda sahibi olduğum bütün servetim olan mal mülk ve fabrikalarımı yine sahibi olduğum Sümerbank'ın lehine ipotek verdim. Bu ipotek işlemleri için yüzlerce milyar lira ipotek harcını devlet hazinesine cebimden ödedim. Fakat bu davranışlarıma rağmen bu ipoteklerin benim tarafımdan bankamın sağlıklı yapısının oluşmasının teminatları olmak üzere verildiğini ve bankamı dolandırma niyetimin bulunmadığını yıllardır anlatamadım. İşte ben de şairimiz Fuzuli'nin şiirinde yazdığı gibi üzerinde gerekli resmi mühür ve imzalar atılı bulunan ipotek belgelerine karşı kendimi anlatamamaktan dolayı ona mahçup, ipotek belgeleride bilmukabele bana karşı bir fayda temin edemediklerinden dolayı suçlu ve mahçupturlar.

İpoteğin dışında, daha bankayı satın almadan kurduğum ve sahibi olduğum Marmara birası adlı bira fabrikamı da bankanın içine acilen para koymak amacıyla satışa çıkarttım. Hollandalı Heineken firmasına satarken son anda **Efes biralarının talebi üzerine, 52 milyon dolar peşin paraya sattım. Bu paranın da tamamını Alternatif Bank'ın Bakırköy şubesinden, Sümerbank'ın merkez şubesindeki hesabına havale ettirerek, bankanın içine koydum.**

Yine dolandırmak niyetinde olan bir kişi, daha bankası yokken sahibi olduğu bir fabrikayı satarsa, satış bedelini başka bir işe yatırmak veya yurtdışında bir hesaba göndermek yerine bankanın içine koyarsa, bu kişiye dolandırıcı denilebilir mi? **Çok düzgün bir bankacı olmak için bu yapılanlardan başka ne yapılabilir ki...**

Romanya Tüpraş'ının alımı

Dev bir işin bir hiç uğruna kaçması

Petrol Ofisi'ni alırken, aslında resmin arkasına baktığımızda o tarihlerde daha özelleştirilmesi gündemde olmayan Tüpraş ilerde satıldığında en büyük dağıtım pazarına sahip olacağımızdan, bizim de muhtemel alıcılar arasında yer alacağımızı düşünüyordum. Ülkenin en büyük dağıtım firmasının, dağıttığı malı üreten fabrikayı almasından daha doğal bir şey yoktu. Tüpraş'ın ve Petrol Ofisi'nin sahibi firma da ülkenin en büyük üç kuruluşundan biri olurdu. Tabii bu daha o gün için, 1998 yılında, ileriye dönük gerçekleşmesi olası bir düşüncemdi.

Petrol Ofisi çalışmalarımız devam ederken, Romanya'da Köstence limanında bulunan, Karadeniz ve Akdeniz bölgesinin en modern rafineri ve petrokimya tesisi, Romen özelleştirme idaresi tarafından satışa çıkartılmıştı. Bu dev tesis, Çavuşesko zamanında İran'dan alınan krediyle 1.5 milyar dolar para harcanarak kurulmuş modern bir tesisti.

İstanbul'a bir günlük mesafede olan bu tesisle de ilgileniyorduk. Buradan Türkiye'nin ithal ettiği ve ihtiyacı olan petrol ürünleri ülkeye getirir ve dağıtımlarını yaparız düşüncesiyle bu kuruluşun satış ihalesine girdik. Yapılan satış ihalesi neticesinde bu rafineri ve petrokimya tesisini on beş seneye yayılan uygun bir fiyata ve ödeme vadesiyle, Romen özelleştirme idaresinden yaptığımız sözleşmeyle satın aldık.

Fakat ne yazık ki devir teslim sırasında, hakkımızda Türkiye'den giden üst seviyedeki menfi istihbaratlardan dolayı, sonradan ihaleyi iptal edip bize vermediler. Hatta Sayın Mesut Yılmaz mecliste yine benim adımla alarak

Share Sale – Purchase Agreement
of S.C. PETROMIDIA S.A. Constanta
No. 40 of 25 January 1999

THE PARTIES

Between:

STATE OWNERSHIP FUND, with headquarters in Bucuresti, 6 Stavropoleos Street, 3rd district, legally represented by Mr. RADU SARBU, Chairman of the Board of Administration,
hereinafter named Seller

and

The company AKMAYA SANAYI VE TICARET A.S., incorporated in Turkey with the Trade Register under no. 2370, having its headquarters in Istanbul, Turkey, E-5 Karayolu Uzeri, Evrensekiz Kavasgi Koyalti Mevkii, Luleburgaz/Kirkalerli legally represented by Mr. Hayyam Garipoglu and Mr. Ali Etefagh,
hereinafter named Buyer,

the present share sale-purchase agreement has been concluded, with the observance of the Romanian legislation in force applicable to the privatization of state owned companies.

PREAMBLE

A. PETROMIDIA S.A. is a joint-stock company incorporated in Romania with the Trade Register of Constanta under no. J/13/534/1991 with its principal place of business in Constanta DN 22B, Km 23, and having a registered share capital of 902,216,325,000 Lei divided into 36,088,653 shares with a nominal value of 25,000 Lei each of which 25,258,810 shares are owned by the Seller, respectively 69.991% of the share capital, all of which shares have been issued and are fully paid up.

B. The Company has no subsidiaries or branches.

yaptığı bir meclis kürsü konuşmasında, bu ihale neticesinde satın aldığım rafineri hakkında da aleyhimde olumsuz konuşmalar yapmıştır.

Oysa o tarihlerde Petrol Ofisi ihalesinin tarafımıza kasten verilmeyişinin ardından, Malki olayındaki sebepsiz ve haksız gözaltına alınmamın, kasıtlı çıkartılan kara para incelemesi ve Türkbank gibi mesnetsiz oldukları yargı kararıyla da sabit oldukları anlaşılan suçlamalar dışında hakkımızda hiçbir olumsuz konu yoktu.

Bir Türk sanayicisi ve banka sahibi, Türkiye’de kendisine verilmeyen büyüme şansını, Romanya’da dev bir rafineriyi satın alarak yolunu çizmeye çalışıyordu. Bundan kim faydalanırdı? Elbette biz ve ülkemiz. Romen Başbakan’ına hiçbir gerçekliği olmamasına rağmen “bunların mafya ile ilişkileri var” demenin neticesinde, ihalenin bize verilmemiş olmasının bize olduğu kadar, ülkemize de bence çok zararları olmuştur.

Yeni petrol dağıtım şirketi

Bana pes dedirten kin ve aldatma olayı

Petrol Ofisi olmadı, Romanya rafineri satın alması olmadı derken “bari ben sıfırdan yeni bir şirket kurayım, herhalde kimse buna bir şey demez ve buna petrol dağıtım lisansı olarak şirketi, bir istasyon iki istasyon diyerek büyüteyim” dedim. Dağıtım lisansı alacak şirketi Toros Petrol San. A.Ş. adı altında kurmak için gerekli bütün evrakları hazırlayarak Ankara’da Petrol İşleri Genel Müdürlüğü’ne müracaat ettim.

Detaylara girmiyorum. Bu proje için İstanbul Ambarlı’da, Shell firmasının şu anda kullandığı depo ve arsanın çoğunluğunu satın alarak, dağıtım firması

olabilmek için yasanın gerekli şartlarını yerine getirmiştim.

Petrol İşleri Genel M¼d¼rl¼ę¼'n¼n yetkilileri gerekli incelemeleri yerinde yaptıktan sonra, dağıtım lisansı alabilmemiz için gereken raporu yazıp, ¼st onay imza için Enerji Bakanlığı'na g¼nderdiler.

Biz de bu arada diğer hazırlıklarımızı yaptık, gerekli elemanları aldık. Onlarca benzin istasyonu ile gerekli bayilik anlaşmalarını yaptık. Bayi istasyon dekorasyonları ve giydirme işlerini yaparak, "ha bug¼n ha yarın dağıtım lisansımız imzalanır bakanlıktan" derken haftalar, aylar geçti, bizim son imza bekleyen evrakımız m¼steřarın masasından bir t¼rl¼ çıkmadı. Hala bu talep dosyamız orada beklemektedir!

Ben tabii bu imzanın, şirket benim olduğu için Enerji Bakanı'nın, Başbakan'dan aldığı bir talimata dayanarak çıkmadığını zaman uzayınca anladım.

O g¼n daha bankamıza hen¼z el koyulmadığından, yani beterin beterini g¼rmedięimden ne yaparız, nasıl yaparız da bu sorunu çözebiliriz diye Ankara'ya giderek uğraştım, bazı tanıdıklarımı devreye soktum, fakat bir t¼rl¼ izin yazısı Enerji Bakanlığı'ndan çıkmıyordu.

Sonra Sayın Mesut Yılmaz ve hanımıyla çok yakın olduğunu öğrendiğim reklam şirketi sahibi bir hanımla tanıştım. Ona bu problemimi anlattığımda: "Bunda hiçbir şey yok ki, ben gider durumu söylerim Mesut Bey'e. Olur mu böyle şey, herkesin yasal olarak aldığı bir dağıtım hakkı lisansını, istenilen b¼t¼n şartları yerine getirdiğine göre elbette sen de alırsın. Kolay bu iş, hemen hallederiz" demişti.

Ben de bu görüşmeye hem sevindim, hem de “o kişiden Allah razı olsun” dedim. Böylece kendisinden bu kadar zarar görmeme rağmen Sayın Mesut Yılmaz’ın bana karşı olan menfi kanaati de değişir, bu vesileyle diye düşünmüştüm. Bu hanım da iyi niyetle ve samimi olarak epey uğraştı, fakat onun sayesinde de netice alamadan aylar geçti.

Birkaç kere de beraber Ankara’ya gittik. O Mesut Bey’in evine gidip geliyor, sohbet arasında bizi tanıdığını, düzgün insanlar olduğumuzu ve Enerji Bakanlığı’nda takılıp kalan bu dağıtım izin yazımızın çıkması için yardımını beklediğimizi söylüyordu. Aslında ben “lanet olsun” deyip zararı göze alıp bu işten de vazgeçecektim ama o bayan her seferinde Mesut Bey’in evinden geldiğinde, “bu sefer tamam, artık lisansı verdireceğim biraz bekle” veya “tamam söyleyeceğim Enerji Bakanı Cumhur Bey’e” dediği için ben de herhalde işleri yoğundur, biraz daha bekleyelim diyordum.

Mesut Bey’e en son gidişinde, kendisine kesin olarak **“bekle on güne kadar lisansı verdireceğim”** demiş. O da bana sevinçle “artık tamam bu sefer son, bu iş bitecek” demişti. Fakat bahsedilen bu on gün içerisinde Sümerbank’a el koyuldu. Bunun üzerine, bankaya el koyulduğu gün reklamcı bayanı bu kez **Sayın Mesut Yılmaz kendisi telefonla arıyor ve diyor ki: “Gördün mü şimdi dağıtım lisansını nasıl verdiğimi, artık bırak lisansı banka da yok!!!” Bu konuşmayı bana reklamcı bayan aynen aktarmıştı, hatta: “Şok oldum, bunu Mesut Bey’den hiç beklemezdim,” demişti.**

Tabii esas benim nasıl şok olduğum tahmin edilebilir. O Başbakan’dı, bense her şeye el konmuş, bilinçli şekilde ismi lekelendirilmiş bir kişi... Ona ne yapabilirdim ki bu hareketlerinin karşılığında? Ayrıca ben ona ne yaptım ki bunlara layık görülüyordum. Ama tabii, “düşmez kalkmaz bir Allah” tabirine uygun olarak halk şairimizin ne dediği de unutulmasın;

*Hakkın toprağına mülküm var deme
Dam ile harmanda hakkım var deme
Güçlü kuvvetliyim arkam var deme
Adamı sırtüstü yere vuran var
Kara karıncayı gece gören var*

Güçlünün güçsüzü ezmediğı bir toplumda yaşayacağımız günlerin hasreti içindeyim. Güç hak için, adalet için kullanıldığında güçtür inancındayım.

Minareyi çalan kılıfını hazırlar

Dolandırıcılık ailece ve elli iki kişiyle yapılmaz

Suç işlemeye niyet eden bir kişi yasa dışı yapacağı eylemle ilgili olarak önce hazırlık yapar, suça bir kılıf hazırlar. Hiç olmazsa avukatına danışır. Sıradan bir adam bile birini öldürteceğinde, en basitinden belki yakalanmam kurtulurum diye bir tetikçi kullanır. Ben kendi bankamı soymaya kalkacağım ama bunu yaparken, yani cezası olan suçu işlerken o şirketin yönetim kurulu başkanı olarak hâlâ kendimi tutacağım, ayrıca her evrakta kendi imzamı koyarak bütün dikkatleri üzerime çekeceğim!

Acaba bu ne kadar mantıklı? Bunu böyle yapmak için bir insanın ne kadar ebleh ve akıl zafiyetinde olması gerekir? İnsan kendisi için hiçbir zaman akıllıym demez ama bu kadar da ebleh olmadığımı bildiğim için, banka dolandırıcılığı yapmadığımızın ve düşünmediğimiz de en büyük delili aslında bu tavırları almış olmamamızdır diyebiliyorum.

Zaten ayrıca üç kardeşim ve şu anda 84 yaşında olan babamla da

aynı suçlarla yargılandığımız için, eğer bir suç işlemek niyetinde olsaydım, hadi kendimi bir kenara ayırmadım veya ayıramadım diyelim ama hiç olmazsa yaşlı babamı ve kardeşlerimi suçla ilgili işlerin dışında tutmaz mıydım? Kendimi ve onları çıkartmasam bile herhalde suçla ilgili o kadar rafine kılıflar, ayarlar ve yasalara uygun işler yapabilirdim ki kimse beni ve ailemi herhangi bir suçla suçlayamazdı.

Sonra eğer, suç işleyecek olsam bunu mahkemede yargılandığım elli iki kişiyle birlikte mi yapardım? Sahibi olduğum ve tüm yetkileri bende bulunan bankada dolandırma suçunu işlemek için bir veya iki kişi yeterdi, niye elli iki kişiyi bulaştırayım ki. Bu tıpkı 5 yaşındaki bir çocuğu dövme için 52 kişinin bir araya gelmesi kadar saçma bir olay değil midir? Bütün bunların hiçbirini yapmadığıma göre, mantiken düşünüldüğünde demek ki suç da işlememiş olmam gerekir.

Bankanın durumu

Sümerbank, ilk beş bankadan biriydi

Petrol Ofisi ve Malki olaylarının üzerinden bir yıldan fazla geçmişti, biz bankadaki yangını artık nispeten atlatmıştık ve her gün daha iyiye doğru gidiyorduk. Ben de yaşadıklarımın sonradan kendimi artık mecburen frenleyerek bir-iki yıl toparlanmayı, sonra gerekli hamlelere tekrar başlamayı düşünüyordum.

Bu aralarda, orada burada “bazı bankalara el koyulacak” lafları dolaşıyordu, ben de bunları duyuyordum ama üstüme hiç almıyordum. Çünkü dünyanın her ülkesinde bir bankaya el koyulması için ya mali yönden taahhütlerini yerine getiremeyen o bankanın kötü duruma düşmesi, likiditesinin

kalmaması ve zararın halkın mevduatına sirayet edilmiş olması ya da banka sahibinin yasadışı yollarla bankanın imkanlarına el uzatması gerekirdi. Bu üç durum da bizim banka için geçerli olmadığına göre, tereddüt edeceğim veya düşüneceğim bir şey de yoktu.

Sümerbank'a el koyulduğu dönemde Bankalar Birliği'nin kayıtlarında yazılı olduğu gibi, bankaların tümüyle kıyaslandığında **Sümerbank, Türkiye'nin en likid beşinci bankası durumunda...** Bankamda dolandırıcılığın da zaten hayali bile kurulmadığına göre bu kadar likid olan bir bankaya nasıl el koyulur?

Sümerbank'ın kasasında faizli bakiyesi 1.5 milyar dolar olan, her an paraya çevrilebilir devlet hazine bonoları mevcut. Ayrıca başka bankalar nezdinde ve kasalarında 197 milyon dolar hazır parası var, ama el koyuluyor.

Bu ikisi şu anlama geliyor: 1 milyar 250 milyon USD eden ve bankanın her an kullanımının emrinde olan bu kadar nakit parası mevcut. Bunun karşılığında halkın yatırdığı TMSF kapsamındaki toplam mevduat ise 1 milyar 113 milyon USD olduğuna göre, halkın tamamı bankaya bir günde bile hücum etse, herkesin parasını aynı gün içerisinde ödeyecek kadar bankada para var ve banka bu derece likid durumda...

Bunların dışında Sümerbank'ta TMSF garantisi altında olmayan repolar var; onların karşılığında da bankanın alacak hanesinde vermiş olduğu krediler, iştirakleri ve diğer aktifleri vardı. O halde bu şartlarda Türkiye'de kaç tane banka vardı da, Sümerbank'a el koyuluyor, daha kötü durumda olan diğerlerine bir şey yapılmıyordu? Mevduatın tamamını bir günde geri ödeyecek kadar bir banka likid durumda ama bankaya el koyuluyor... El insaf demekten

başka ne yapabilirim ki...

Bankamıza el koyulduğunda, el koyulmayan diğer bankalar arasında, “bu banka batmıştır, bu bankaya bir an evvel el koyulmalıdır” diyen murakıp raporları olmasına rağmen hiçbir işlem yapılmayan banka vardı. Bankacılık verilerine göre rasyoları Sümerbank’tan çok kötü olanlar vardı, onlara da bir şey yapılmadı.

Halktan topladığı bütün mevduatı, banka sahibi kendi şirketine kullandırmış diye mevcut murakıp raporu olan bankaya el koyulmadı. Velhasıl, herkese eşit mesafede durulmadı. Bazıları ilişkileri sayesinde bu fırtınadan etkilenmeden kurtulmayı başardılar. Gemisini yürüten kaptandır mantığıyla hareket edilince hak ve hukuku aramak anlamsızlaşıyor.

Sabah gazetesi yazarı Sayın İlker Sarier, gazetesindeki bir köşe yazısında, çok doğru olarak şöyle diyordu: “Bir haksızlığa uğradığınızda, gideceğiniz yer neresidir? Adalettir! Orada da haksızlığa uğrarsanız, nereye koşarsınız? Basına... Ama basın da ‘Devlet kapısı’ haline gelmişse ne olacak? Kahraman zannedilen gazeteci devletin yanındaysa, yandınız demektir.”

Bu söze ilaveten bir de belki en son olarak, benim gibi “bir kitapta hatıralarını yazıp kendi kendini teselli etmeye çalışır” denilebilir. Bu kitabı okuyanlar da umarım olaylara şüpheyile yaklaşır, belki her suçlananı hemen kesinleşmiş bir suçu varmış gibi yargısız infaz etmezler.

Bir de dışardan bakıldığında insanın aklına “niye bankan çok iyi durumda değildi, niye çok para kazanmıyordun, niye bankandan kredi kullandın, niye bankanda çok daha fazla sermaye yoktu” gibi sorular gelebilir.

GÜNLÜK VAZİYET TABLOSU

KULLANIMLARIMIZ			17/12/99		20/12/99		FARK		%
	TL	\$	TL	\$	TL	\$	TL		
1 KASA	1,483	2.8	2,072	3.9	589	1.1	-40		
2 EFETİF DEPOSU	3,434	6.5	4,859	9.1	1426	2.7	42		
3 TL TCMB	234	0.4	1,062	2.0	829	1.6	355		
4 YP TCMB	37	0.1	37	0.1	0	(0.0)	0		
5 TL YURTIÇİ BANKALAR	706	1.3	754	1.4	48	0.1	7		
6 YP YURTIÇİ BANKALAR	2,079	3.9	2,089	3.9	10	(0.0)	0		
7 TL YURT DIŞI BANKALAR	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0		
8 YP YURT DIŞI BANKALAR	31,081	58.8	31,382	59.0	301	0.3	1		
9 TL MEV.MUN.KARŞILIĞI	3,465	6.6	3,465	6.5	0	(0.0)	0		
10 YP MEV.MUN.KARŞILIĞI	58,738	111.1	58,937	110.9	200	(0.2)	0		
11 TOPLAM LİKİT DEĞERLER	101,255	191.4	104,657	196.9	3402	5.5	3		
12 K.V. TL NAKDİ KREDİLER	21,659	41.0	28,984	54.5	7325	13.6	34		
13 Spot	5,592	10.6	6,160	11.6	568	1.0	10		
14 İjlek	16,067	30.4	22,824	42.9	6757	12.6	42		
15 DİREYSEL KREDİLER	24,963	47.2	25,107	47.2	146	0.0	1		
16 DÖVİZ KREDİLERİ	91,370	172.6	91,746	172.6	376	(0.1)	0		
17 TL EXIMBANK KAYNAKLI KREDİLER	842	1.6	817	1.5	(25)	(0.1)	(3)		
18 YP EXIMBANK KAYNAKLI KREDİLER	3,647	6.9	3,662	6.9	15	(0.0)	0		
19 DÖVİZE ENDEKSİ TL KREDİLER	13,309	25.2	13,309	25.0	0	(0.1)	0		
20 FAİSİLE GEÇİKMİŞ ALACAKLAR (Net)	2,805	5.3	2,592	5.3	(3)	(0.0)	(0)		
21 TOPLAM NAKDİ KREDİLER	158,596	299.9	166,431	313.1	7835	13.3	5		
22 HIB + DT + RRS	469,043	886.1	471,754	887.6	2711	0.2	1		
23 TEFE	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.5%	
24 TUTE	642	1.2	642	1.2	0	(0.0)	0		
25 EURO BOND	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.5%	
26 BAĞLI MENKUL DEĞERLER TL+YP	85,802	162.2	86,179	162.1	368	(0.1)	0		
27 TOPLAM PORTFÖY	555,487	1050.3	558,566	1050.9	3079	0.7	1		
28 TOPLAM KULLANIMLARIMIZ	815,338	1541.6	829,654	1561.0	14,316	19.4	2		

29 TL TEMİNAT MEKTUPLARI	54,337	102.7	54,453	102.5	117	(0.2)	0	
30 YP TEMİNAT MEKTUPLARI	97,482	184.3	97,763	183.9	281	(0.4)	0	
31 YP AKREDİTİFLER	18,928	35.8	18,800	35.4	(129)	(0.4)	(1)	
32 YP PREFİNANSMAN KREDİLERİ	261	0.5	266	0.5	5	0.0	0	
33 YP KABUL KREDİLERİ	1,999	3.8	2,008	3.8	9	(0.0)	0	
34 DİĞER GARANTİ VE KEFALETLER	817	1.5	819	1.5	2	(0.0)	0	
35 TOPLAM GAYRİNAKDİ KREDİLER	173,828	328.7	174,139	327.6	312	(1.0)	0	

17.12.99 USD kuru 525.500 TL.

20.12.99 USD kuru 531.500 TL.

Bankanın günlük vaziyetinde, el koyulduğu gün TMSF kapsamında toplam mevduatı ve karşısında hazine bono ve bankalardaki parası.

MİLYAR TL, MİLYON \$

KAYNAKLARIMIZ		2012/2011		2012/2011		FAZLA		%
		TL	\$	TL	\$	TL	\$	TL
35	TL VADESİZ	7,469	14.1	20,929	39.4	13,459	25.3	180
36	TASARRUF	2,860	5.4	3,571	6.7	711	1.3	25
37	TİCARİ	4,610	8.7	17,358	32.7	12,748	23.9	277
38	TL VADELİ	34,304	64.9	34,098	64.2	(206)	(0.7)	(1)
39	TASARRUF	33,753	63.8	33,547	63.1	(206)	(0.7)	(1)
40	1 Aya Kadar Vadeli	613	1.2	610	1.1	(3)	(0.0)	(1)
41	3 Aya Kadar Vadeli	24,688	46.7	24,539	46.2	(149)	(0.5)	(1)
42	6 Aya Kadar Vadeli	7,049	13.3	6,998	13.2	(51)	(0.2)	(1)
43	1 Yıla Kadar Vadeli	1,403	2.7	1,401	2.6	(2)	(0.0)	(0)
44	TİCARİ	551	1.0	550	1.0	(0)	(0.0)	(0)
45	TOPLAM TL MEVDUAT	41,773	79.0	55,026	103.5	13,253	24.5	33
46	YP VADESİZ	28,958	54.8	26,843	50.5	(2,115)	(4.2)	(7)
47	Tasarruf	12,028	22.7	12,018	22.6	(10)	(0.1)	(0)
48	Ticari	16,929	32.0	14,825	27.9	(2,104)	(4.1)	(12)
49	YP VADELİ	509,596	963.5	509,593	958.8	(3)	(4.7)	(1)
50	1 Aya Vadeli	31,439	65.1	33,916	63.8	(2,477)	(4.3)	(2)
51	3 Aya Vadeli	254,339	480.9	254,189	478.2	(150)	(2.6)	(0)
52	6 Aya Vadeli	124,761	235.9	124,960	235.1	199	(0.5)	0
53	1 Yıl Vadeli	96,056	181.6	96,527	181.6	471	(0.0)	0
54	TOPLAM YP MEVDUAT	538,553	1018.3	536,435	1009.3	(2,118)	(9.7)	(0)
55	İTERBANK TL	12,000	22.7	9,300	17.5	(2,700)	(5.2)	(23)
56	İTERBANK YP	23,232	44.0	23,356	44.0	124	-	0
57	TL BANKALAR MEVDUATI	57	0.1	56	0.1	(1)	(0.0)	(2)
58	YP BANKALAR MEVDUATI	15,828	30.0	15,191	28.6	(637)	(1.2)	(4)
59	REPO	309,538	568.8	311,533	556.1	10,695	17.3	1
60	VÜTÜDİNDAN ALINAN KREDİLER	16,761	31.7	18,001	33.9	1,240	2.2	7
61	BLOKE PARALAR	625	1.2	563	1.1	(62)	(0.1)	(10)
62	HULTRANSİFER EMİRLERİ	2,265	4.3	2,304	4.3	39	0.1	2
63	MUHTELİF BORÇLAR TL + YP	1,092	2.1	1,510	2.9	418	0.8	43
64	TCMB KABUL KREDİLERİ	0	0.0	0	0.0	-	-	0
65	KULLANILAN KREDİLER	4,493	8.5	4,483	8.4	(10)	(0.1)	(0)
66	EXİMBANK TL	842	1.6	817	1.5	(25)	(0.1)	(3)
67	EXİMBANK YP	3,647	6.9	3,662	6.9	15	(0.0)	0
68	DİĞER	3	0.0	4	0.0	0	0.0	9
69	ÖDENECEK ÇEK + HAVALE TL + YP	395	0.7	489	0.9	94	0.2	24
70	ÖZKAYNAKLAR	38,763	73.3	38,763	72.9	-	(0.4)	-
71	TOPLAM KAYNAKLARIMIZ	96,763	184.6	1,017,080	1913.6	20,314	29.0	2

BANKERİ

Hepsi yerinde sorular ama varılmak istenen bu hedeflere hemen ulaşmak o kadar kolay mı?

Bir çocuk doğduğu anda, bu çocuk niye koşmuyor diye annesi suçlanabilir mi? Ekilen bir portakal ağacı fidanı veya bir ceviz ağacı fidanı için, niye hemen bu yıl meyve vermiyor denilir mi? Meyve almak için bir portakal ağacını bile ektikten sonra altı yıl bakmanız, ilaçlamanız sulamanız lazım ki verim alabilesiniz.

Durağan hale getirilmiş bir bankanın büyümesini, üç-dört sene içinde yurtiçinde ve dışında gerçekleştir; hem teknolojiyi ve şubeleri yenile, hem binlerce kişiden oluşan yepyeni bir kadro kur ve bunların eğitimi ile birbirlerine uyumunu sağla, hem bankaya para yatıracak müşterileri ve ihracat ithalat yapacak müşterileri bul, hem de hemen para kazan!

Bunun kolay olmadığını, elindeki normal işini bile zorlukla götürenler çok iyi bilirler. Üstelik bunlar normal bir bankacının olağan iş problemleridir. Benim başıma gelenlerse, yukarıda bahsettiğim siyasi planla yok kara para vardı, yok cinayetle ilgisi vardı gibi sözler yüzünden oluşan zararlarımız da işin ayrıca tuzu biberi...

Krizler ve zarar nedenleri

Kaptanın sebep olduğu zarar tayfaya yüklenmez

Bunların dışında ayrıca göz önünde bulundurmak gerekir ki, benim banka sahipliğı yaptığım dört sene, 1995-1999 yılları arasında bir Rusya krizi oldu ve bütün dünya etkilendi. Arkasından dünyada bir Uzakdoğı krizi yaşandı, daha sonra ülkemizde Çukurova ve İzmit depremi gibi felaketler yaşadık ki bunların hepsi bırakın bizim bankayı, tüm ülkeyi etkileyen krizlerdi. Bunlar yetmedi, dört senelik bankacılık dönemimde üç hükümet değişikliğı oldu.

Ben bütün bu yaşadığımız krizlere dayandım ve daha da dayanabilirdim ama bir başbakanın haksız ithamlarına ve devlet gücünü kullanarak yaptığı saldırılara dayanamazdım. Araştırmama göre 82 senelik Cumhuriyet tarihimizde benim bildiğim kadarıyla hiçbir başbakan bir işadımı olan vatandaşının üzerine bu kadar gitmemiştir. Hani ben siyaseten veya ticareten başbakana muhalif olup da somut adımlar atarak fiilen bazı hareketleri yapsam veya başbakana mualif bazı olayları desteklesem belki yapılanlar biraz mazur görülüp denilebilir ki bu bir mücadeleydi ve sen kaybettin. Ama ben kendi halimde işini büyötmeye çalışan, siyasetle ilgisi olmayan, başbakanı tanımayan ve bir ihaleye katılmaktan başka suçu olmayan biriydim. Dünyadaki başka ülkelerde de başbakanı tanımadan ve herhangi bir ilişki olmadan başbakan tarafından yok edilen başka bir iş adamı var mı diye arıyorum ama bulamıyorum.

Bunlar yetmedi, dört senelik bankacılık dönemimde üç hükümet değişikliğı oldu. İşin içinde olmayan, “sana ne hükümet değişikliğinden”

diyebilir ama bir örnek vereyim: 1997’de en kârlı ve güvenli yatırım diye topladığımız mevduatların karşılığında yüzlerce milyon dolar değerinde devlet hazine bonoları almıştık.

O dönem Sayın Erbakan başbakanıydı. Biz de artık Türkiye’nin istikrarlı bir şekilde devam etmesini, herhangi bir krizin olmamasını ve faizlerin, hükümetin program ve beyanında olduğu gibi aşağıya doğru inmesini bekliyorduk.

Dolayısıyla bankaya devlet hazine bonusu kâğıtlarını, o gün için geçerli olan %80 faizle aldık. İleriki dönemlere doğru faizler %70-60’a düşerse, banka da bundan para kazanacak ve daha da güçlenecekti. Peki ne oldu? 28 Şubat muhtırasıyla Sayın Erbakan başbakanlığı bırakınca piyasalar ve ekonomi tedirginleşti. Faizler birden artmaya başladı ve hazine bonusu faizleri %120 seviyelerine çıktı.

Bu ne demekti? Bizim elimizde, ortalama bir sene vadeli ve %80 faizli gelir getiren kâğıtlarımız vardı ama giderimiz, yani halka ödediğimiz faiz %120’ye çıkmıştı. Yani biz bir ay içerisinde, vadeleri yenilenen repo ve mevduatlarla, topladığımız paralardan mecburen yıllık bazda %40 zarar etmeye başlamıştık.

Bunda bizim ne günahımız vardı? Bu tamamen istikrarsız bir ülkenin ve istikrarsız siyasetin neticesinde, bizim dışımızda gelişen bir olaydı. Yabancı ülkelerde bırakın %40 faiz farklarının oluşmasını, %3-4 faiz farkı bile olsa projeksiyonlarını uzun vadelere göre ayarlamış bankalar, iflas bayrağını hemen çekerler.

Bizim etkimizin dışında gelişen bu olaylar ve yarattığı zararlardan

dolayı kimseden bir talepte de bulunamazdık. Yönetenlerin verdiği zarardan sadece yönetilenler mesul olmamalı, çünkü herkes aynı geminin içinde. Gemi battığında herkes birlikte batıyor. Basiretsiz siyasilerin ve bürokratların çıkardıkları krizlerin ceremesini banka sahipleri ve iş dünyası çekiyor.

Ama o zaman adil olmamız gerektiğine göre devletin verdiği zararı ben çekiyorum, sonra da devlet bunu unutup “sen bankada zarar etmişsin, ben sana el koyuyorum” diyor.

Banka zararlarının nereden kaynaklandığını bilmeden, araştırmadan değerlendirme yapmak ne kadar yanlışsa, sadece bir-iki tane kendini bilmezin keyfi şahsi harcamaları için yaptığı yanlış genelleyip, herkese hortumcu muamelesi yapmak da o kadar yanlıştır. Elbette ki yanlış yapanlara layık oldukları ceza verilmeli ama mutlaka suçlu ile suçsuz ayırımını yaptıktan sonra... Bilinen bir-iki istisna olayın dışında, ortada hortumlanan banka yerine, **bankalar sahiplerini hortumlamışlardır** demek daha doğrudur. Yirmi iki banka sahibinden kaç tanesi eski halinden daha zengin hale gelmiştir, hangisinin mal varlığı artmıştır?

Ben yaşadığım sürece kendimi asla bir hırsız hortumcu olarak değil, aksine bundan önceki iktidarın siyasi amaç uğruna yok etmeye çalışıp hortumladığı namuslu, dürüst, ülkesini seven ve halkına faydalı olan bir müteşebbis olarak hissediyorum, görüyorum ve ölene kadar da böyle olmaya devam edeceğim.

Yine başka bir olay: 1999'da deprem olmuştu ve o günkü iktidar hemen bankaların elinde bulunan hazine bonolarına vergi tahakkuk ettirdi. Sadece iktidarın bu bir günlük kararı bizim elimizde bulunan kâğıtların değerini 65 milyon dolar düşürdü. Hiç itiraz etmedik, devlet bizim ülke bizim,

BORSA ENDEKSİNDE SON HAFTA

BANKA kurtarma yasası yüzünden kan gövdeyi götürüyor. Bu iş öyle pek kolay bitmeyecek gibi görünüyor...

Bir bankacı, kendi penceresinden konuya şöyle bir bakış getiriyor:

- Devlet Deprem Vergileri sırasında geceyarısı operasyonu ile bankalardan tam 2.7 milyar dolar geriye dönük vergi aldı. Vergisiz diye sattığı Hazine kağıtlarına geriye dönük vergi işletti. Herkes 'Oh olsun bankalara' dedi, ama bu işin bankaları ne kadar zorladığını kimse düşünmedi.

Araya girecek oluyorum. Sürdürüyor:

- Bankacılık sektörünün 3 milyar doları bulan mevduat munzam karşılıkları, Merkez Bankası'nda 10 yıldır faizsiz yatıyor. Yüzde 3'ten faiz yürütseniz, oradan 3 milyar dolar zararımız var.

Başka?

- Bir de Şubat krizinin ilk günlerinde doları frenlemek amacıyla dört büyük bankanın piyasaya 1 milyar dolar sürmesini

**Vahap
MUNYAR**

Devlet zorla aldığı bankalara geri veriyor

istediler. Karşılığında Türk Lirası aldık, ama o günün şartlarında güç kaybı sayılırdı.

Son ikisi belki uç örnekler, ama ilk örneğe, yani bankalardan geriye dönük 2.7 milyar dolar vergi alınması konusuna tüm sektör katılıyor.

Konuştuğum bankacının hesabı 6.7 milyar dolarlık kan kaybına denk geliyor. Ama, tüm sektörün üzerinde birleştiği 2.7 milyar dolarlık kan kaybını dikkate almak daha doğru diye düşünüyorum.

Şimdi bankacılar şunu demeye getiriyor:

"Devlet bankalardan zorla aldığı, şimdi tıptış tıptış verecek..." Doğrusu, yanlış bir yana, olayın en çarpıcı fotoğrafı bu galiba.

depreme gidecek para da gitsin helal olsun dedik ama sen bir gün de benim cebimden bu kadar büyük parayı çek, tüm bankalardan o dönemde 2,7 milyar dolar vergi al, sonra da “yok senin şu rasyon tutmuyor, yok şu olmuyor” de...

Bana doğruluktan bahsederek bankamıza el koyanların önce kendilerinin doğru olması, olayı doğru analiz etmesi gerekir. Ülkeyi yönetemeyip krizlere sokan o günkü iktidar, depremde harcayacağı parayı da bankalara ilave vergi salarak toplamıştı. Hem gerektiğinde ihtiyacın olan parayı sorup sormadan bankalardan al, sonrada git onlara el koy...

Neden 64. madde kapsamına alındık?

64. maddeye bankanın mali durumunun bozulma zafiyetinden değil, Malki olayından dolayı alındık

Malki cinayetiyle göz altına alındığımda, halk bankaya parasını almak için hücum ettiğinde, o zaman bankaların bağlı olduğu Hazine Müsteşarlığı, “bu banka nasıl olsa batır” diyerek hemen o günlerde Sümerbank’ı 64. madde kapsamına aldı. Halbuki genelde bankalar 64. madde kapsamına mali durumlarının zafiyete düşmesinden dolayı alınırlar.

Yani Sümerbank mali durum zayıflığından, likidite sıkışıklığından, taahhütlerini yerine getiremiyor olmasından, halkın mevduatını geri ödeyemiyor olması gibi sebeplerden değil, benim organize şubeye alınmam nedeniyle 64. madde kapsamına alınmıştır.

Malki olayı dolayısıyla polise götürülüp Organize Şube Müdürlüğü’ne

alınmam üzerine Hazine Müsteşarlığı nezdinde bir günde karar verildi ve bu madde kapsamına alındı. **Halbuki o anda bile mali durumlarının bozuk olmasından dolayı, daha yıllar önce 64. madde kapsamına alınmış olmasına rağmen bankamıza el koyulduğunda dokunulmayan bankalar vardı.**

Bankalar kanununa göre bir bankanın 64. madde kapsamına alınması demek, o bankada yapılan kredi verme dahil her türlü işlemin, o andan itibaren Hazine Müsteşarlığı'nın gözetim ve denetimi altında yapılması ve yönetim kurulunda hazinenin bir temsilcisinin bulunması demektir.

Bu amaçla da bankaya hazineden, yönetim kurulu üyesi olarak Sayın Kadriye Nilgün Şişman adında tecrübeli bir yeminli banka murakıbını resmen atadılar. Onun imzasının olmadığı bir karar geçerli olmayacaktı. Ekim 1998 tarihinden sonraki bankanın yaptığı bütün işlemler bu murakıbın kontrolü, gözetimi ve imzası ile yapıldı.

Halbuki bankanın gerçekleştirdiği yönetim kurulu kararlarında, devletin atadığı bu murakıbının da imzası bulunan bütün kredi işlemleri için hakkımızda dolandırıcılık ve zimmetten davalar açıldı. Hazine Müsteşarlığı'nı temsilen bankayı kontrol etme görevi icabı, yönetim kurulunda bulunan bu murakıba, iddia edilen suç konusu kredilerde aynen benim gibi imzası olmasına rağmen, tek bir dava açılmadı veya bir suçlama yapılmadı. Yine tabii ki ona da herhangi bir suçlama yapılmasına gerek yoktu, çünkü bütün işlemler yasalara uygun olarak yapılmıştı ve hazine temsilcisi murakıp, yapılan işlemlerin doğruluğundan dolayı kredi kararlarına imzasını atmıştı. Maksadım sadece uygulanan çifte standardı göz önüne sermektir. Hakkımızda taraflı raporlarını yazan murakıplar, bizi suçladıkları aynı yönetim kurulu kredi kararlarında imzaları bulunan murakıp olan arkadaşlarına hiçbir suç isnad etmediler. Aynı eylemde, birine suç var birine suç yok!

Yine başka bir örnek: 28 Şubat sürecini yaşıyoruz ve çevremden “senin bankanın yönetim kurulunda sen ve müdürlerinin dışında etkinliği olan tek bir kişi yok, hiç olmazsa asker kökenli birini al” tavsiyeleri geliyor. Ben bir askerin bir bankaya ne faydası olabileceğini önceleri algılayamamıştım ama etrafıma baktığımda Akbank gibi bir çok bankada ve büyük kuruluşlarda bu görevlerde bu asker kişilerin hizmet verdiğini görünce, herhalde benim göremediğim bir faydası vardır diye düşündüm.

Bunun üzerine tavsiye edilen eski kara kuvvetleri komutanı General Sayın Muhittin Fisunoğlu ile tanıştık ve kendisini yönetim kurulumuza aldık. Koskoca bir orduyu yönetmiş bir generalin, üst seviyede bankanın idaresine hayat ve yönetim tecrübelerini aktararak faydalı olacağını düşündüm. Kendisiyle çalıştığımız süre içinde maaşından başka bir geliri olmamıştır, ayrıca bankaya da elinden geldiğince tecrübelerini aktarmış, yönetimde faydalı olmaya gayret etmiştir.

Bütün suçlandığımız kredilerde, yönetim kurulu üyesi olarak imzası olduğu halde, kendisine dolandırıcılıkla ilgili hiçbir dava açılmadı. Tabii ki açılmasın... Kendisi düzgün, dürüst ve baba denilecek kadar özelliklere sahip kibar bir insandı ama yine uygulamada yapılan çifte standarttı. Bir iş ya suçtur ya değildir. Suçsa herkese suçtur, değilse herkese değildir. Bu mantıkla bakmak gerekmiyor muydu? Neticede ona yapılan doğru, bize yapılan yanlıştı. **Yani hortumculukla yargılandığımız bir kredi kararında bulunan beş imza sahibinden ikisi hiç yargılanmıyordu ama diğer üçü suçlu görülerek yargılanıyor!**

Fisunoğlu Paşa: Benim alnım ak

Devletin el koyduğu
Sümerbank'ın
yönetim kurulu üyesi
Muhittin Fisunoğlu,
yurtdışına çıkış
yasağına isyan etti

Fisunoğlu, 'Suç varsa
mahkemeye verirsin.
Beni kamuoyunun
önünde rencide
etmeye kimsenin
hakkı yok' dedi

Devletin el koyduğu Sümerbank'ın yönetim kurulu üyesi olan Kara Kuvvetleri eski Komutanı emekli Orgeneral Muhittin Fisunoğlu, kendisine getirilen yurtdışına çıkış yasağına isyan etti.

Fisunoğlu, "Yurtdışı yasağını koyanlar, bankayı kimlerin yönettiğini bilseydi, bunu yapmazlardı. Ne suçtu var maaşlı insanların? Hazine'nin temsilcisi Kadriye Şişman da yönetimdeydi. O ne kadar suçsuzsa ben de o kadar suçsuzum. Bize yurtdışı yasağı var o hanına yok. Suç varsa verirsiniz mahkemeye. Yoksa kamuoyu önünde rencide etmeye kimsenin hakkı yok. Benim alnım ak. Hortumlama yapmadım. Gayrihukuki bir işleme de rastlamadım" dedi. Fisunoğlu SABAH'a şunları söyledi:

PARA İÇİN GİRMEYİM: Yönetim Kurulu üyesi olarak, hiçbir zaman ben ve benim yakınım bankadan faydalanamaz. Ben oradan hortumlanamam. Banka bize maaş veriyor. Bazı bankalarda temettü ve

çek verilir, bizde yok. Ben oraya para için girmedim, mesgale olsun diye girdim. Bankacılık hoşuma gidiyordu.

BANKACILIĞA GİRİŞ: Geçen sene bir arkadaşım, "Sen hareketli bir insansın, bir bankaya yönetim kurulu üyesi olur musun?" dedi. Ben de, bankacı olmadığımı söyledim, ama onun dışında bir katkı olucaksa, olabilir, dedim. Beni Hayyam Garipoğlu'yla bir yemekte buluşturdu. Garipoğlu bana, "Başımızda bir büyük olarak bulunmanızı isteriz. Bize ağabeylik yapacak insana ihtiyaç var" dedi. Ben, yine bankacı değilim deyince, O da, "Ben de değilim. Zaten bankacılıkta teknik elemanlar

işleri yapar" dedi. Kabul ettim.

GARİPOĞLU'NUN AÇIGINI GÖRMEDİM: Garipoğlu'na hakkındaki iddiaları geçmişte de sordum. Yemin etti. İddiaları yalanladı. Garipoğlu bana "Bankayı ben alırken Malki 25 milyon dolar borç vermişti. Dost olduğumuz için çek senet imzalamamıştık. Adam öldürülünce, elimde senet sepeti olmadığı halde, 25 milyon doları götürüp ailesine teslim ettim" dedi. İsteseydi, bu borcunu reddedebilirdi. Etmedi! Bu onun dürüstlüğü gösteriyor. Bankamız o kadar sağlandı ki, sahibi Hayyam Garipoğlu bile bankadan para çekerken, mallarını ipotek ettiriyordu. Ama başka yollarla açığı varsa, bilemem.

GAYRİNİZAMİLİK OLMADI: Hortumlama oldu mu bilmiyorum, ama benim bulduğum 13 aylık zaman içinde gayri kanuni, gayri nimazi hiçbir işlem görmedim, duymadım, imzalamadım. Alnım ak. Üzülmediğim şey, yargısız infaz gibi, suç tespit edilmeden, yurtdışına çıkış yasağı getirilmesi oldu. Bizim zamanımızda hortumlama gibi bir şey asla olmadı.

BANKA SAĞLAMDI: Bankanın 1 milyar dolar parası vardı. Ayrıca 1 milyar dolarlık hazine bonusu var. Bu bonusun faizi de 1.5 milyar dolara yakın. Hükümet buraya el koyduğu zaman bu 2.5 milyar dolara sahip çıkmış oluyor. Banka batmadı ki, verdiği krediler zamana dağılmış kredilerdir. Kime kredi açıldıysa ya teminat, ya kefil göstermiştir ya da malına ipotek koymuştur. Sümerbank sağlam yapıydı. Bankamızın, el konulduğu ilk gün 50 milyon dolar, ikinci günde de 50 milyon dolar ödediğini öğrendim. 2 günde 100 milyon dolar ödemiş. En büyük devlet bankasına gitseniz bunun 4'te 1'ini ödeyemez. Ama niye el koydular, anlayamadım.

BÜKREŞ'E NİYE İZİN VERDİLER?: Madem ki bu bankaya el konulacaktı, el konulmadan bir gün önce Bükreş'te şube açtık. Niye izin verdiler o zaman? 4 tanesinin daha açılması için de devlet izin vermişti. Niye müdahale etmediler?

Bankaya el koyulması

Atandığı makamı hazmedemeyenler

Bankaya el koyulduğu gün genel müdür ve Sayın Muhittin Fisunoğlu Romanya'daki bankamıza ait yeni bir şubenin açılışını yapmışlardı, gece dönüyorlardı. Ben de yine bankamızın borsaya açtığı bir şirket için verilen kokteyliden yeni çıkmıştım ki “senin bankana da el koymuşlar” diye bir telefon geldi.

Olamaz diye düşündüm. Bankalara el koyulacağı laflarını ben de duyuyordum ama üstüme almıyordum. Hani insan üzerinde yasak olan bir şey taşımıyorsa, herhangi bir polis aramasından o kadar çok rahatsız olmaz, ben de “bizim bankamız sağlam, neden el koyulsun” diye düşünüyordum.

Bankamdaki bütün kredileri Hazine Müsteşarlığı biliyordu. Biz banka olarak devamlı rapor gönderiyorduk. Hazinenin yönetim kurulundaki temsilcisi olan kişi, tüm kredi kararlarını imzalıyor ve hazineye rapor ediyordu. Ayrıca bankada son iki senedir odaları bulunan, yine Hazine Müsteşarlığı'na bağlı iki murakıp, bütün gün devamlı bankayı teftiş ediyor ve normal bankacılık işleyişi ile ilgili tenkitleri de içeren raporlar düzenliyorlardı. Bu şartlarda bize yapılmış herhangi bir suç ihtiva eden uyarı, gerek yazılı gerek şifahi olarak ortada yokken herhangi bir şeyden endişe etmiyordum.

Bu kadar kontrol altında olan bir banka bir günde mi zarar edecekti? Bir günde mi bütün sermaye ve varlıklarını kaybedecekti? Aksine yaşadığımız onca sıkıntılardan sonra her gün her hafta bankanın güçlendiğini ve daha iyiye gittiğini biz rakamlardan görüyor ve gelişmelere seviniyorduk.

Özelleştirme kapsamında Hayyam Garipoğlu tarafından alınan bankaya, içi boşaltılan bankalar yüzünden el konuldu

Sümerbank siyasi intikam kurbanı

Devletin yapıldığı özelleştirme kapsamında Adanalı İşadamı Hayyam Garipoğlu tarafından ihale yolu ile satın alınan Sümerbank'a 4 banka ile birlikte el konulmasının altında siyasi intikamın yattığı söyleniyor.

Yıllardır Devlet bankası olarak hizmet veren Sümerbank özelleştirme kapsamında ihale yoluyla satışa çıkarılmış. İhaleye giren firmalardan Garipoğlu Şirketler Grubu ihaleyi kazanmış ve Sümerbank'ın sahibi olmuşlardı. Sümerbank'ın faaliyetleri ve ekonomisinde iyi gidiyordu. Hayyam Garipoğlu'nun bankası olarak bilinen Sümerbank'ta herhangi bir sıkıntı da yaşanmıyordu. Reklam savurganlığı da yoktu.

KURUMUN YAMINDA YAS YANDI

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in yığınının bankası olarak bilinen Egebank'ın son yıllarda yaptığı reklam savurganlığı skanda çekmeye başlıyordu. 250 dolara dahi faz vererek, değişik ilerin menşur yiyecekleri ve içeceklerini reklam spotu olarak kullanarak ve bel miktarda kredi dağıtarak savurganlık yapması nedeniyle, işi boşaltan Egebank'ın yeni şura Sümerbank ile Yagorbank'a Egebank ve Yurtbank ile birlikte Merkez Bankası tarafından el konuldu. Bu uygulamaları üzerine kurumun yamını yas ile sandığı yandı.

SIYASİ İNTİKAMMI?

Devletin kızı içerisinde olduğu bankaya el koyduğu bankalardan Egebank, Yagorbank, Sümerbank, Egebank ve Yurtbank arasında daha çok Hayyam Garipoğlu'nun sarıyağı yaptığı Sümerbank'ın halatında ısratı belirleniyor. 5 bankaya devletin el koymasının ardından ANAP Lideri Mesut Yılmaz'ın Mithat'le yaptığı konuşmada, Sümerbank'ın DTP idari döneminde yapıldığına vermesinin bankayı bu günkü duruma getirdiğini İleri sürüyor. Sümerbank'ın siyasi bir intikam kurbanı olduğu söylentisini gündeme getirdi. Sümerbank'a yapılan bu uygulama Adanalıların da tepkisini çekti.

Ünlü işadamı Hayyam Garipoğlu, haksız el koymaya isyan ediyor

"BANKAM TAŞ GİBİYDİ"

Yanlış bilgilendirme sonucu Sümerbank'a el konulduğunu ifade eden ünlü işadamı Hayyam Garipoğlu, hatadan en kısa zamanda dönülmesini bekliyor ve "Bankamı geri istiyorum" diyor

● Devlette el konulmasından önce Sümerbank'ta 1.1 milyar dolarlık mevduat hesabı olduğunu söyleyen Garipoğlu, "Mevduat hesabı bu kadarlıkta ise 1.1 milyar dolar değerinde hazine bonosu, devlet tahvil vardı. Tutarın mevduatı nakit olarak gün paralarını istesek, banka verebilecek gücündü. Belki aceleden alda ve siyasi bir karar alındı. Şimdi bankamı geri istiyorum" diye konuştu.

● Ünlü işadamı Garipoğlu "Sümerbank'a el konulduğumdan itibaren uğradım ama ihtimal vermedim. Zira bankamın hiçbir problemi yoktu. Deyim yerindeyse taş gibiydi. Ancak selah bankaya güçlüğünde kapı gösterildi. Yaşadığım süreçte devletin bankaya yapacağı bir şey yoktu ve eşyalarını topluyorlardı. Kararı siyasi ve acile alınmıştır. Gerçek mutlaka anlaşılacaktır" şeklinde konuştu.

Sümerbank'a el koyulmasının sebebi, bankanın batması değil de Malki ve Türkbank skandallarına adımın karıştırılmış olmasıdır.

Sümerbank'ı çete yaktı

BÜYÜK OPERASYON
5
BANKAYA EL KONDU

FON'a devredilen beş bankadan Sümerbank'ı, sahibi Hayyam Garipoğlu'nun, mahkeme tutanaklarına da yansıyan Nesim Malki ile gizli ortaklığı yaktı. Hürriyet'e bilgi veren bir yetkili, "Hazine, Garipoğlu'nun Sümerbank ile ilgili ilişkilerini affetmedi" yorumunu yaptı. Sümerbank'ı özelleştirme ihalesinde satın alan Garipoğlu, Malki Cinayeti Davası'nda, Sümerbank ihalesi için Malki'den 12.5 milyon dolar aldığını söylemişti. Garipoğlu'nun, bankası Sümerbank'ın Fon'a devredilmesine götüren süreci atesleyleyen iddianame ve mahkeme ifadeleri şöyle:

● Erol Evcil, Nesim Malki öldükten 3 yıl sonra Malki ile ortaklığına dayanarak benden para istedi. Evcil, Malki'ye para ödemiş ve Evcil zararda olduğunu söylüyordu. Ben ona muhatabım olmadığını söyledim, hatta araya Alaattin Çakıcı da girdi. Ancak para ödemedim. Bu olay ticari bir olaydır. Ben sadece banka için para aldım. Tekrar iade ettim. Ben bir işadımıyım. Ekonomik nedenlerden kaynaklanan bir alışveriştir. Çetelere yardım söz konusu değildir.

● Ben parayı Malki'den istedim. Malki'den geldi. Ancak, onun adına başkası da göndermiş olabilir. Ben bu paraları daha sonra Özelleştirme İdaresi'ne gönderdim.

İddianamede, Sümerbank ile ilgili olarak şu çarpıcı ifadeye yer verilmişti:

"Gerek Garipoğlu gerek Erol Erkohen ve gerekse de Nesim Malki'nin varislerinin, Malki

SÜMERBANK'ın neredeyse Cumhuriyet tarihiyle bütünleşmiş adının verdiği güvene karşın, sahibi Hayyam Garipoğlu'nun Malki olayı ve Türkbank skandalına adının karışması, bankanın elinden alınması sonucunu getirdi.

SÜMERBANK

- **Kuruluş tarihi:** 1933
- **Sahibi:** Garipoğlu Ailesi
- **Yönetim Kurulu Başkanı:** Hayyam Garipoğlu
- **Genel Müdürü:** Cengiz Biçer
- **Şube sayısı:** 88
- **Personel sayısı:** 1788
- **Sermayesi:** 17.5 trilyon lira
- **Toplam aktif:** 312 trilyon lira (98 sonu)

öldürüldükten sonra bu ortaklığın tasfiye edildiği, Malki'nin payı olan 26 milyon doların Garipoğlu tarafından ilgililerine ödendiğini beyan ettikleri hatırlatılan iddianamede, "Bütün bu beyanlar ve sonradan Sümerbank'la ilgili olarak Alaattin Çakıcı'nın baskı ve tehditleriyle Hayyam Garipoğlu tarafından Erol Evcil'e para ödemesi çalışmaları, Sümerbank'ın, yarısı Garipoğlu'na kalan yarısını da Malki ve Evcil'e ait olmak üzere alındığını ortaya koymaktadır."

Cigdem TOKER

Halkın tasarruflarıyla kurulmuştu

● **SÜMERBANK** 1933 yılında Birinci ve İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planları doğrultusunda kalkınma hamlesini başlatmak amacıyla Atatürk'ün talimatıyla ve halkın tasarruflarıyla kuruldu. 1987 yılında Sümerbank'ın özelleştirilmesi kararı alındı ve banka Kamu Ortaklığı İdaresi'ne devredildi. 1988'de Sümerbank Holding kuruldu. Holdingin bankacılık birimi 1993'de Yüksek Planlama Kurulu kararıyla Sümerbank adı altında yeniden yapılandırıldı. Sümerbank'ın bankacılık birimi Ekim 1995'de Garipoğlu Şirketler Topluluğu'na satılarak özelleştirildi.

Sümerbank'ın takipteki kredilerinin toplam kredilere oranı, geçen yıla göre artarak 1999 Eylül ayı sonunda yüzde 2.6'ya yükseldi. Geçen yılın aynı döneminde bankanın takipteki kredilerinin toplam kredilere oranı yüzde 0.4 düzeyinde bulunuyordu. Aynı dönemde bankanın toplam aktifleri de yüzde 75 oranında artarak 314 trilyon liradan 549 trilyon liraya çıktı. Banka aktiflerinin 355 trilyon lirasını TL, 195 trilyon lirasını da yabancı para kaynakları oluşturdu. Aynı dönemde Sümerbank'ın net kâr ise yüzde 142 yükselerek 6.05 trilyon liraya çıktı.

Garipoğlu, 103.4 milyon dolara satın almıştı

● **SÜMERBANK**, kamu bankalarının özelleştirilmesi çabalarının ilk adımı olma özelliğini taşıyordu. Kamu bankasıyken Ekim 1995'de 103.4 milyon dolara İpeks İplik Tekstil Sanayi'ne satılan Sümerbank'ın Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı Hayyam Garipoğlu, Genel Müdürlüğü'nü de Cengiz Biçer yürütüyordu. Bankanın ana ortakları arasında Amasya Tekstil Sanayi, Akmaya Sanayi ve Ticaret, Kasım Garipoğlu ve Handan Güleç bulunuyor.

**Hayyam
Garipoğlu-
Metallica
bağlantısı**

Pour obtenir l'avis d'un expert en herpétologie, il faut aller à la rencontre de l'homme qui aime les reptiles et les batraciens. C'est le cas de Jean-Pierre Guéhenneuc, directeur du Centre de Recherches sur les Reptiles et Batraciens de l'Université de Caen.

Thyestes Gargiškis taip pat laukia šiemetinių Nėrašinių bei POKŠTŲ, kurie laukiamieji bei rimti, paliejami Medžioklės komiteto narių bei laukėjų. Laikoma, kad šiemetiniai Nėrašiniai bus didesni, tačiau laukėjų skaičius sumažės. Prieš 2005 m. pabaigę su amžiu ypač galingai laukėjų skaičius sumažėjo, ginklų gamybai Gargiškis, Medžioklės komitetas su amžiu amžiu su laukėjų skaičiumi sumažėjo. Tačiau šiemet, Medžioklės komitetas spėjama, kad šiemetiniai Nėrašiniai bus didesni, tačiau laukėjų skaičius sumažės. Prieš 2005 m. pabaigę su amžiu ypač galingai laukėjų skaičius sumažėjo, ginklų gamybai Gargiškis, Medžioklės komitetas su amžiu amžiu su laukėjų skaičiumi sumažėjo.

[illegible]

Gazpoglu, Metallica davası için Süp Hakkı Adliye Ceza Mahkemesine elveri katipçisi olarak gitti. Mahkemede konuşmaya izin için Sadıka Hakkı Adliye Mahkemesine Gazpoglu, Metallica Grubu ile ilgili katipçisi olarak katıldı ve 'Ben Metallica ile anımsam, Dinayca İddia ile grup anımsam ve anımsam katipçisi olarak katıldım' dedi. Yinece Katip Hakkı Adliye Mahkemesine Katipçisi olarak katıldı ve 'Ben Metallica ile anımsam, Dinayca İddia ile grup anımsam ve anımsam katipçisi olarak katıldım' dedi.

Da staj, brendi gili grivane de
mirele yeh dharasthi se madhne
leve harnap. O dharande utar-
dum, par chahye rakshide parul
pran kharid ke karni shikshith
dum se karni madhne.

[illegible]

Başarı Kalkışımı'nda her bir başarıya karşılık Hayatın Her Anında Güzergesini gösteren oklarla Metadilla kuramını en etkili şekilde öğretilmektedir. Hayatın en çok bu yönü. Herkesin olduğu ve çok etkili sonuçlandırılması için önemli bir adım, Metadilla ile ilgili olarak Etkili bir şekilde sonuçlandırılması için önemli bir adım.

Sümerbank'ın eski sahibi Hayyam Garipoğlu Basın Kulübü'nde idi...

Kelepçeli bankacı İLK KEZ KONUŞTU

HABERTÜRK TV'de "Basın Kulübü"ne katılan Hayyam Garipoğlu, Hakan Aygün, Sırrı Çağlar, Ali Fuat Duatepe, Cihat Toscu, Altan Gökmen, Cüneyt Akman ve Hülya Yürekli'nin sorularını yanıtladı.

[illegible]

İhtiyaçları karşılamak için 400 milyar dolarlık kredi talep ediyor. Bu kredi, Türkiye'nin dış borçluluklarının toplamının yaklaşık %10'unu karşılayacak. Türkiye'nin dış borçluluklarının toplamının yaklaşık %10'unu karşılayacak. Türkiye'nin dış borçluluklarının toplamının yaklaşık %10'unu karşılayacak.

KOMPLEKS YARMAZ MI?

Chrysogaster divaricata Berkman

[illegible]

DÖNÜM NOKTASI

[illegible]

Discrete variables: Mean
Y-axis for community is body
index (kg/m²) for each group.
- "Mean Body Mass Index (BMI)
for each group is calculated
by dividing the mean weight
by the mean height squared"
- "BMI is calculated for each
group by dividing the mean
weight by the mean height
squared"

Gözyaşlarını tutamadı

İzmir'de düzenlenen konferansta, Türkiye'de bulunan 12 meclisli için bir dizi toplantı yapıldı. Konferansta, Türkiye'de bulunan 12 meclisli için bir dizi toplantı yapıldı. Konferansta, Türkiye'de bulunan 12 meclisli için bir dizi toplantı yapıldı.

OSS - 1

[illegible]

Malki ile ortaklığını kabul etti

Gargoglio, Berni Caffarini
"Nasce Maffi nel bosco
piromane girare lei ed
bailando?" sorprese in stile
jazzisti.

"Ben Nisim Maki'den 25 milyon 900 liras daha para aldım. Maki'den aldığım parayı aynı şekilde ettim. Ben bu kadar para harcamak için para bulmaktaydım. Fakat Karadeniz'de bu işiyle"

[illegible]

belirli ortaya çıkıyor. "Bu işler neden böyle oluyorlar? Neden bu kadar çok oluyorlar? Neden bu kadar çok oluyorlar?" diye soruyor. "Neden bu kadar çok oluyorlar?" diye soruyor. "Neden bu kadar çok oluyorlar?" diye soruyor.

Garipoğlu'nun sok sözleri

Berkas dan Dokumentasi di Kantor KEMRI
KEMRI bekerjasama dengan beberapa lembaga internasional untuk melakukan penelitian-penelitian yang berkaitan dengan kesehatan masyarakat.

- [illegible]

21 Aralık akşamı el koyulan beş bankadan birinin de Sümerbank olduğunu duyunca bankaya gittim, haberi duyan genel müdür de geldi, yapabileceğimiz bir şey var mı diye konuştuk ve her başı sıkışanın hukuka müracaat etmesinden başka çaresi olmadığı gibi biz de, hukukun bu yanlışlığı düzelteceği umuduyla o akşam bankadan ayrıldık.

Sabah erken bankaya geldiğimde, bankaya yeni atanan yönetim kurulu üyeleri de gelmişlerdi. “Biz bankayı devraldık, terk edin burayı” deyince de karşı koyacak gücüm olmadığı için mecburen bırakıp ayrıldım.

Makamını hazmedemeyen kişilerin ellerine yetki verildiğinde, vicdanı ne kadar elden bırakmış hale dönüştüklerini yaşayınca görebiliyorsunuz. Atanan kişilerden biri olan Sayın Selim Kocayusufpaşaoğlu bana daha önce, o zamanlar Yaşarbank Genel Müdürü olan Sami Erdem tarafından, bankaya genel müdür olarak alınması için tavsiye edilmişti.

Araştırmamın neticesinde kendisini tercih etmedim ve bu doğal olarak hakkımdı. Yıllar sonra bu olayla bankanın başına geldiğinde, kendisini bankaya almamış olmamın, eski kuyruk acısının etkilerini çok gördüm.

Bu vesileyle tarihimizde buna benzeyen bir olayı aktarmakta fayda görüyorum. Gerçekten Padişah Abdülhamid yönetiminin son günlerinde Mithat Paşa ile padişah arasında memlekette meşrutiyet rejiminin kurulması için çok gergin olaylar yaşanmıştır. Ahmet Mithat Paşa uğradığı her toplulukta, ziyarete gittiği her ülkede selametın meşrutiyet idaresinin kurulmasıyla mümkün olacağını söyler.

Padişah bu söylentilerin şerrinden kurtulmak ve Mithat Paşa’yı İstanbul’dan uzaklaştırmak için onu Tuna Valiliği’ne tayin eder. Bu valilik

hizmeti sırasında, ilçeye mahkeme hakimi (kadı) olarak atanmış olan Sururi Efendi, bölge halkı tarafından rüşvet, irtikap ve emsali suçları pervasızca işlediği gerekçesiyle Mithat Paşa'ya şikayet edilir. Mithat Paşa durumu inceletir, araştırır. Yapılan isnad ve suçlamaların doğru olduğunu görünce, Sururi Efendi'yi derhal kadılıktan azleder.

Olaydan bir süre sonra Mithat Paşa görevden alındığı için İstanbul'a gelir. Padişah meşrutiyet idaresinin kurulması için bu kez gizli olarak çalışmalara başladığını haber alınca, Mithat Paşa'dan kurtulmanın çaresini onu idam etmekte ya da en azından hapisanede tutmakta bulur.

Bu maksatla Yıldız Sarayı'nda, tarihte meşhur olan Yıldız mahkemesini kurdurur ve bunun başına da evvelce Tuna vilayetinde kadılık yaparken işinden azledilen kadı Sururi Efendi'yi bu mahkemenin reisliğine tayin eder. Kurulan bu mahkemede düzenlenen iddianame Mithat Paşa'nın yüzüne karşı okunur ve ne diyeceği sorulur. Mithat Paşa cevaben "bu iddia ve suçlamaların tamamı hakikate uygun değildir, yakıştırmaya suçlamalardan ibarettir" der.

Kadı Sururi Efendi "bu iddiada hiç doğru bir taraf yok mu" diye sorunca, Mithat Paşa cevaben: "Vardır efendim," der. Sonra kadı: "Nedir o hususlar" diye tekrar sorar. Mithat Paşa bu kez şöyle yanıtlar: "Bu iddianamenin başında yazılı olan besmele ile altındaki tarih doğrudur" der. Sonuçta Mithat Paşa, kadı Sururi Efendi tarafından idam cezasına mahkum edilir. Kısa bir süre sonra padişahın affı şahanesi ile, bu ceza ömür boyu hapse çevrilir ve hemen İstanbul'dan uzaklaştırılması için o zaman sınırlarımız içinde olan Suudi Arabistan'ın Taif şehrinde bir zindana gönderilir, neticede o zindanda boğdurularak hayatına son verilir.

Sayın Kocayusufpaşaoğlu gibi benim işe almadığım adamlar, bu hadisede beni sorgulayan konuma atanınca, Mithat Paşa'nın maruz kaldığı muamele, benim hakkımda da taraflı müfettiş ve murakıp raporları düzenlettirilerek uygulanmıştır. **Fakat unutulmamalı ki adaletsizlik ölüm gibidir, bir gün herkesi ziyaret eder.**

Yine genel müdür olarak atanan, emekli Sayın Atilla Taşdemir evinde otururken bir bankanın başına genel müdür olarak gelince, kendini birden bulunmaz bir adam zannedip havalara girmiştir. Bankanın zarar etmesi ve kötü durumda gösterilebilmesi için elinden geleni yapmıştır. Bankada göreve başlar başlamaz ilk iş olarak 40 sene önce açılmış olan Ceyhan şubesini kapatmıştır. Bir intikam almak gibi hınçla yapılan bu hareketin sebebi benim Ceyhan'da doğup büyümüş olmamdı.

Sümerbank'ın başarılı, oturmuş ve kaliteli hazine bonoları alım-satım operasyonu bölümü vardı. Bu kısımda çalışan kişiler bankaya el konduktan sonrada görevlerine devam ediyorlardı. Bu yeni yöneticiler hazine bonusu alım satımlarındaki ticaretten, bankanın ayda üç-dört trilyon kâr yaptığını görünce, banka sırf kârlı görünmesin diye verdiği talimatla, bankanın bu tür alım-satım işlemleri yapmasını durdurmuştur.

Taraflı müfettiş murakıp raporları

***Dün doğru kabul edilen işlemlere,
yönetim değişince bugün
yanlış deniliyor***

Taşdemir, aldığı talimatlara istinaden emrine geçmiş olan bankadaki müfettişlere, murakıplara olmayan suçları zorla yaratıp raporlar düzenlettirmiştir.

Hiç kimse de benim devamlı söylememe rağmen sormamıştır ki bankada çalışan bu müfettişler, bankaya el konmadan önce niye **bir tek suç içeren rapor** yazmamışlardır? Suç ihtiva ettiği yazılı bulunan kırk adet raporun hepsi, yine aynı bankada müfettiş olan kişiler tarafından, bankaya **el konduktan sonraki tarihte** yazılmıştır. Bu hareket tarzı manidar değil midir?

Yani bankaya el koyma kararı, bankaya el koyulmasını gerekecek suç ihtiva eden tek bir rapor olmadan yapılmıştır. El koyulduktan sonra da el koyma işlemini haklı gösterebilmek uğruna, kalın kalın mesnetsiz raporlar yazılmıştır. Hadi diyelim ki o müfettişler bankada çalışıyorlardı ve ekmeklerini kaybetmemek uğruna, daha önceleri suç ihtiva eden raporlar yazmadılar...

Peki ama bankada çalışmayıp, hazinenin maaşlı elemanları olan yeminli murakıplar da son iki sene boyunca bankadan hiç ayrılmadan, bankada yapılan her işlemin teftişini devamlı olarak yaptılar. Onlar neden benim sahipliğim dönemimde, “bu bankada dolandırıcılık yapılıyor” diye tek bir rapor yazmadılar acaba?!

Ama aynı murakıpların tamamı bankaya el koyulduktan sonra, daha önce bankada gördükleri, kontrol ettikleri normal kredi işlemlerini suç olarak görüp raporlar yazmışlardır. Yıllarca teftiş sırasında incelenen kredilerin hiçbirisi suç değil, ama bankaya el koyulduğu günden itibaren bunların hepsi dolandırıcılık suçuna dönüşüyor.

Şu soruyu da sormak gerekir: Şimdi suç denen krediyi bir sene evvel, iki sene evvel, üç sene evvel de görmüşsün, incelemiştin ama suç vardır, dolandırıcılık vardır dememiştin. Peki o zaman aynı işleme bugün nasıl suç dersin? Hakkımda suç isnadiyla rapor yazan murakıp ve müfettişler daha önceki yıllarda teftiş ettikleri bu işlemlere o zamanlar suç raporu yazmadıkları

sabit olduğuna göre, kendileri suçu gördükleri halde rapor yazmamaktan dolayı suç işlemiş olmuyorlar mı? Görevlerini suiistimal etmiş olmuyorlar mı? İşin gerçeği, bankaya el koyulduktan sonra raporlar talimata istinaden taraflı yazılmış olduklarından esas suçu sonradan yazdıkları bu raporlarla işlemişlerdir.

Murakıpları bırakın, yönetim kurulumuzda her kredide imzası olan hazine temsilcisi ve yeminli murakıp olan kişi, Kadriye Nilgün Şişman, dolandırıcılık ihtiva ettiği ileri sürülen kredi kararlarını nasıl olmuş da zamanında imzalamıştır? O zaman hepsini imzaladığına göre, bütün bankaların bağlı olduğu Hazine Müsteşarlığı tarafından atanan yetkili kişi bile bunların normal bankacılık işlemi olarak kabul ettiğine göre, sonradan talimatla aynı işlemler nasıl suç haline dönüşmüştür?

Bankaya borçlu değil, bankadan alacaklıyım

Hak edilmiş kazancımızı almamıza fırsat tanımadılar

Bankamıza el koyulduktan sonra, bankanın başına yönetici olarak atanan Sayın Atilla Taşdemir, iyi niyetli davranışlarda bulunmayarak bankaya en büyük zararı şöyle vermiştir: Başımıza gelen daha önceki olaylarda da edindiğimiz tecrübeyle, bankayı devamlı likit tutmamız gerektiğini biliyorduk. Bunun için de halktan toplanan mevduatların karşılığındaki parayla, 1.5 milyar dolar nominal değerinde olan hazine bonosunu devletten satın almıştık.

Bu bonoların ortalama faiz getirileri de %98 civarındaydı. Daha önceleri bankanın devletten satın aldığı hazine bonolarından Sayın Erbakan'ın başbakanlıktan ayrılışı ile zararlar ettiğimizi belirtmiştim. Bu kez yine ekonominin

yüksek faizleri kaldıramayacağını ve faizlerin düşme trendine gireceği öngörülerimize dayanarak bu alımları yapmıştık.

Bankaya el koyulmasından on beş-yirmi gün sonra beklentilerimiz gibi, piyasalarda geçerli olan faizler çok hızlı bir şekilde düşmeye başladı. Atilla Bey ve yeni yönetimce; “aman banka kârlı duruma geçmesin, yoksa niye bu bankaya el koydunuz derler” kaygısıyla, bu bonoların hepsi satılmıştır!! Halbuki sadece bu kâr eden bonolar elde tutulup, mevduat çekilişleri bizim yaptığımız gibi repolarla fonlansaydı, bankanın ilk altı aylık yalnız bu bono kârı yaklaşık 300 milyon dolar olacaktı. Bu kâr elbette ilk altı aydan sonrada devam edecekti.

Ben hakkımı, hukukumu arayabileceğim başka bir ülkede yaşasam, bana isnad edilen bütün bu ağır suçlar doğru bile olsa bu kâr, bankanın aldığı bir risk karşısında elde ettiği kârdır. Bankaya ait olan kazanılmış bir kârın da korunması bankaya atanan yeni yöneticiler vasıtasıyla yanlış harcanıp heba edilmemesi gerekirdi. Banka yıllardır bu parayı kazanabilmek için mevduat toplayıp bununla devlet bonusu alıyor, zaman zaman siyasi ekonomik krizlerle bunlardan para da kaybediyor ama tam para kazanacağında da sadece kötü niyetle biz bankadan alacaklı çıkmayalım diye atanan yeni yöneticiler bunu yok ediyorlar. “Dert çok derman yok” dedikleri gibi kime anlatacağız ve kim ilgilenip dinleyecek bizim bu derdimizi de biz de ondan sonra şefaet bekleyeceğiz.

Sadece bu işlemle bana ve el koyulmasına hiç de gerek olmayan bankama 300 milyon dolar zarar verilmiştir. Bankaya el koymasalardı, hadi el koydular bari, bankayı doğru bir şekilde, olduğu gibi çalışmaya devam ettirseydiler bu kâr oluşacaktı.

Böylece benden bugün, “borcun var öde!” diyerek istenilen rakamlar istenmeyecekti. Hani tarlayı biz ektik büyüttük tam mahsulü toplayacakken onlar gelip mahsulü toplamadılar bile, biçip toprağa döktüler.

Faizler yüksekken bankanın bu bonoları almış olması, bu hakkımızın doğmasına sebep oluyor ama hakkımızı ne yazık ki arayamadık bugüne kadar, bu günden sonra da arayamayacağımı biliyorum. Çünkü bırakın malı mülkü kurtarmayı, biz şu anda canımızı ve hürriyetimizi kurtarmaya çalışmakla meşgulüz.

Ayrıca hak aramaya kalksak bile hortumcu damgası ile karşısına çıktığımız her devlet makamı ve herkes, ki buna bazen çok ender de olsa yargı da dahil, olaya baştan kamuoyunda oluşmuş olan olumsuz bakış açısıyla yanaşıp değerlendirmeye alıyor.

Osmanlı döneminde iyi giyimli bir adam sokakta yürürken, “Allah rızası için, çocukların başı için,” diyen yaşlı bir dilenci kadına istediği parayı vermeden yanından geçip gider. O sırada oradan geçen bir zaptiyeyi gören dilenci: “Tuh sana, yazıklar olsun sana,” diyerek bağırmaya başlar. Bunu gören zaptiye: “Niye bağırıyorsun?” diye sorar. “Bak şu giden adam benim oğlum olur, beni burada dilendiriyor ve bana bakmıyor,” der kadın.

Zaptiye bunun üzerine düdüğünü çalar. Yolda giden adam dönüp baktığında: “Gel buraya,” dedikten sonra, “utanmıyor musun, şu boyuna posuna bak, ananı burada dilendiriyorsun,” der. Adam, “Ne anası yahu!” diyecek olur. Zaptiye “Hösst, al şu ananı omzuna, doğru karakola gidiyoruz” der. Adam mecburen dilenci kadını alır, karakola doğru yola çıkarlar. Yolda giderken adamın bir arkadaşına rast gelir. Arkadaşı: “Yahu, nedir bu hal? Sirtında ki bu kadın da kim” der.

“Anammiş bu benim,” der. Arkadaşı anasını tanıdığı için “Yahu bu senin anan değil ki!” der. Adam da, “Değil de, gel de arkadaki zaptiyeye anlat!” der. **Anlatmak bazen çok zordur.**

Bankaya el koyulmasından bir ay sonra, yeni genel müdür “siz bankanıza daha el konmadan 350 milyon dolar kadar ipotek vermişsiniz, bize biraz daha ilave ipotek verir misiniz” dediğinde, ben o zamanlar nasıl olsa bu yanlışlığı düzeltir bankayı geri alırız düşüncesiyle “elbette veririm” dedim. Sadece 1 milyon dolar tapu harcını hesabımdan ödeyerek 50 trilyonluk, yani dolar olarak takriben 100 milyon dolarlık, kullanılan kredilerin karşılığı için ilave ipotek vermiştim. Bunlara rağmen güya biz dolandırıcıyız.

Kanal 6

Bir de bununla mı uğraşacağız?

Bankalara el koyulacağı laflarının dolaştığı günlerde benim de “bu gerçek mi değil mi, el koyulacaksa kime, nasıl el koyulacak” gibi sorular aklımdan geçmekteydi. Bu konuları konuşabileceğim, doğru bilgi alabileceğim üst seviyede siyasileri tanımıyor olmamın eksikliğini hissetmekteydim. Bir banka sahibi olarak ve işlerini büyütmek niyetinde bir işadamı olarak herhangi bir parti tutmasam da iktidardaki parti ile iyi ilişkiler içerisinde olmam gerektiğini ve hiç olmazsa adımın geçtiği bir konu olursa “Hayyam’ı tanırız, arkadaşımızdır, iyi insandır” gibi sözleri dedirtecek kadar siyasilerce tanınmış olmam gerektiğinin bilincindeydim. Bunu nasıl yapabilirim, nasıl arkadaşlıklar kurabilirim diye düşünüyordum. Yalnız bu hususta bir problemim vardı: Pazar günleri bile işinde çalışan birisi olarak, bu diyalogları kurmaya nasıl vakit ayıracaktım? Yakın arkadaşlık kurabilmek için zaman ayırmak, beraber olmak ve bazı olayları beraber yaşamak lazım.

Günler böyle geçerken bir gün Ahmet Özal Bey beni ziyarete geldi ve “eskiden Kanal 6 televizyon kanalının kurucusuydum, sonra bu kanalı birisine satmak mecburiyetinde kalmıştım oda bir süre sonra kanalı Korkmaz Yiğit Bey’e sattı ve Korkmaz Bey de başındaki sıkıntılardan dolayı kanalı satıyor, almak ister misiniz?” teklifiyle gelmişti. Ahmet Bey’in ilgisi, kanalı satarken ödenecek olan kendi borçlarından bir kısmını daha ödenmemiş olmasından kaynaklanmaktaydı. Maddi imkanı iyi birisi kanalı alırsa borçlarının bakiyesi ödenecekti.

Televizyonculuğu geleceğin parlak ve büyüme potansiyeli olan sektörlerinden biri olarak kabul ederdim. Bu olayı da bir fırsat olarak gördüm. Hem bana siyasi bir güç verir, hem grubumun reklamlarını yapar hem de Türkiye’nin ilk özel televizyon kanallarından biri olarak marka değeri de olan Kanal 6’ya, masrafları kontrol altında tutarak para da kazandırabilirim diye düşündüm. Bir kanal sahibi olarak siyasi haberler, açık oturumlar gibi yayınlar sayesinde kanalı ziyaret edecek olan iktidar ve muhalefetteki bütün siyasilerle böylece tanışmış olur, dost ve arkadaş olunabilecek karaktere sahip düzgün bir insan olduğumu yansıtmaya fırsatı bulurum diye satın almaya hemen karar vermiştim.

Bu kararım üzerine Korkmaz Bey’den Kanal 6 hisselerini 10 milyon dolar peşin para ödemesi ve bazı borçların üstlenilmesi ile satın aldım. Satın alma işlemi hızlı gelişti ve henüz TV kanalını satın alacak bir yayıncılık şirketim kurulu olmadığı için ve ilk etapta bir banka sahibi olarak adım medyada “Hayyam televizyon kanalı satın aldı” diye geçmemesi amacıyla, şirket hisselerini Ahmet Özal Bey’in bildirdiği beş kişinin üzerine aldım. Onlardan da satın aldıkları hisseleri bana hemen bir-iki ay içerisinde devir edeceklerine dair şirket hisse devir senetlerini, her birine imzalatarak aldım. Bankama el koyulması ve arkasından hapse girmem nedeniyle bu kişilerle şu anda,

kanalın sahibi olduğum, mülkiyetinin hisse senetleriyle bende olduğu hakkında yargıda hukuki ihtilafım sürmektedir.

Bu türden ihtilaflarım maalesef bankaya el koyulunca, yani araba devrilince çok oldu. Bir seferinde tanıdığım bir kişinin “sermayeyi sen koy, işi biz yapalım, kârı paylaşalım” şeklinde bir teklifine sıcak bakmış ve gerekli sermayeyi vermiştim. Bankaya el koyulduğunda, “artık işi durduralım parayı geri verin” dediğimde “Abi ne parası yahu, bu senin paran değilmiş ki, halkın parasıymış” gibi cevaplarla paranın üstüne yatmaya kalkanları da gördüm. Tabii ki “para halkınsa halka geri öde” dediğimde de yan çiziyorlardı. Hayat her gün yaşanarak öğreniliyor. Bunu söyleyenler, zamanında “bize iş imkanı yarattın abi” diyerek el pençe dururlardı.

Bankama el koyulma kararında bu televizyon kanalını da satın almamın bir rolü olduğuna inanıyorum. Çünkü TV kanalını, bankaya el koyulmasından tam dört gün önce teslim almıştım. Herhalde birilerince dendi ki “biz bu adamın üstüne bir yıldır bu kadar gittik ve adam hâlâ batmadı, ayakta duruyor. Şimdi bir de üstüne televizyon kanalı satın aldı. Başımıza iyice bela olmasın, biz bunu kökten piyasadan silelim.” Bankama bu şekilde el koyulduğu kanaatindeyim.

El insaf denecek olay

Yok edildiğimiz siyasi karar

Yıllar sonra çeşitli kaynaklardan duymuştum önce, sonra kendim de bizzat dinledim ki bizim bankaya el koyulurken, aslında el koyulacak bankalar arasında Sümerbank yokmuş. 1999 yılında IMF stand-by niyet anlaşmasını imzalamak için şart koyuyor ki, “bankalarınız arasında mali durumu zayıflamış olanlar var, bunlarla ilgili gerekli tedbiri alın, ondan sonra imzalarız” diyorlar.

Hükümetin talimatı üzerine Hazine Müsteşarlığı, kendilerine göre durumu bozulmuş olan beş bankayı Başbakanlık’a bir yazıyla gönderiyor. Bunların içinde Sümerbank yok.

Fakat yazı bir siyasinin talimatıyla aynen, Başbakanlık’tan yazının geldiği Hazine Müsteşarlığı’na geri gönderiliyor ve listede yazılı bulunan bankalar arasından bir banka çıkarılıp yerine Sümerbank konuluyor. Bunun üzerine de o dönemdeki Ecevit-Yılmaz-Bahçeli hükümeti, IMF’in isteği doğrultusunda beş bankaya el koyuyor ve tam iki gün sonra da hükümet ile IMF arasında olan anlaşma imzalanıyor.

Sümerbank’a el konulması için daha önceden Hazine Müsteşarlığı nezdinde hiçbir ön çalışma bile yapılmamışken, ne yazık ki böyle ansızın yapılan değişiklikle bankayı kaybediyoruz.

Olayın tanıklarına “bu hususun böyle olduğunu mahkemede yemin altında tekrar eder misin” diye sorduğumda, durduk yerde ne uğraşacağım, batmış birini ben mi kurtaracağım mantığıyla kabul etmediler. Ama bu bir gerçek ve elinde yetkiyi bulunduran makamlar bunun böyle olduğunu tespit ettirebilirler.

Zarar ne demek?

Hatalı uygulamalar ile her bilanço zarara dönüşebilir

Bankalara genelde el koyma sebeplerinden bir tanesi de bankanın zarar etmesi ve sermayesinin kaybolmuş olması. Uygulamada adil olup herkese aynı kurallara göre davranıldığında yapılan yanlışlara bile bir yere kadar katlanmak mümkün olur. Fakat hatalı uygulama, sadece bazı bankalara uygulanıp el koyma sebebi olarak gösteriliyor. Halbuki aynı uygulamayı el koyulmayan fakat zarar eden diğer bankalara da yapsanız, onların da tamamına hemen el koymak gerekir.

Türkiye’de bütün bankaların üyesi olduğu Bankalar Birliği var. Gerek onların yayınlarından, gerek internetten bakıldığında, mesela el koyulma olaylarının olduğu 1991 yılı bilançolarında İş Bankası, Garanti, Yapı Kredi gibi ülkenin en büyük bankalarının sene sonu bilançolarında, 100-200 trilyon değil, 700-800 trilyonlar civarlarında zararlarının var olduğu görülecektir. Bu büyük zarar miktarlarını o bankaların sermayelerinden çıkartırsanız, zarar halkın mevduatına sirayet etmiş durumda oluyor. Yani aynı bizim el koyulma sebebimiz gibi.

Halbuki zarar, herhangi bir işletmede veya bankada her zaman olabilir. Krizin yaşandığı bir senedir, banka bu sene zarar eder öbür sene kâr eder. Ama bir bankaya hemen bu yıl, “sen zarar ettin” diye el koyulmaz. Bir insan grip olduğunda onu hemen öldürmüyorlar, ilaç verip tedavi ediyorlar. Eğer her zarar eden bankaya el koyulacaksa... Peki, hadi bize el koyuldu, o halde çalışan mevcut diğer bankalara neden zarar ediyorlar diye el koyulmuyor? Bu çifte standart değil de nedir? Aynı nedenle birine el koy, birine ses etme,

BDDK'dan itiraf

BANKACILIK Kurulu kendi sitesinde "Grup şirketlerine yasal limitlerin üstünde kredi kullandıran bankalar bulunduğunu" ve "Bu bankalara süre tanıdığını" itiraf etti. Oysa geçmişte böyle bir ihlal bankanın Fon'a devri için neden olarak sayılıyordu.

YAVUZ SEMERCİ'NİN YAZISI S'DA

Ekonomi

14/1/2002 Salı

İşte BDDK itirafı

Ekonomiye limitlerin üstünde kredi kullandırmış banka var mı? BDDK kendi sitesinden yanıt veriyor: **Evet var. Onlara süre tanıdık.** Geçmişte ise bu ihlal, Fon'a devir için bir nedene

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK), mali sistemi güçlendirmek için yapacağı devlet yardımının şartlarını ve konuya ilişkin çıkan yasanın felsefesini, teknik ayrıntılarına düşmeden bddk@org.tr sitesinde yayınladı.

YAVUZ
SEMERCİ

BDDK, tartışma yaratan yasayı "Bankacılık sektöründe tek kalemde yeniden yapılandırma ve kalite olarak güçlendirme" olarak tanımlıyor. Siteye yer alan bilgiler "son iki yıldır" bankacılık sektörüne bakışın nasıl değiştiğini gösteriyor.

Önce BDDK'nın resmi açıklamasından iki alıntı:

"Şu ana kadar TMSF'ne devredilen bankalar, zayıf yabancı kaynaklara (mevduat gibi) sırayet etmiş, öz kaynaklarına tamamen kaybetmiş (öz kaynakları negatife dönmüş) bankalardır. Sermaye desteği, sadece sermaye yeterliliği oranı (SYR) pozitif olan bankalara sağlanacaktır. Bu açıdan negatif sermayesi olan bankaların çözülmesi (Fon'a devri) stratejisi herhangisi bir değişiklikle söz konusu edilmemektedir."

TESPİTLER VE SORULAR

"Bankaları kendi gruplarına kullandıkları, ortaklık payları da dahil her nevi aynı ve maddi krediler yakından izlenmektedir. Limit aşımalarının bulunduğu bankalarda aşımalar belirli bir tarih itibarıyla döndürülmesi otop, kanunun tanıdığı

İKNA
TURLARI
ATİYOR

BDDK Başkanı Engin Akçakoca, toplumun her kesimine bankaları kurtarmaya değil, güçlendirmeye çalışıldığını anlatıyor.

süre içinde (BDDK'nın Bankalar Birliği'ne gönderdiği 04.07.2001 tarihli resmi yazı tanınan sürenin 2006 olduğunu gösteriyor) aşımaları oransal olarak düşürülmesi için gerekli takip ve kontroller yapılmaktadır."

Şimdi BDDK'nın bu iki tespiti analiz ettiğimizde,

1) Devletin desteğinden özkaynağı kalmamış bankalar yaralanamayacak. Yani bu bankaların patronları önce sermaye koyacak sonra devlet korusuna gelecek. Bu cümleden anlaşıldığı üzere devletin desteklediği bankaların bulunduğu anlaşılabiliyor.

2) Şu ana kadar Fon'a devredilen bankaların büyük çoğunluğu için Bankalar Kanunu Madde 144 uygulanmış. Bu madde "Bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların, banka kaynaklarını bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya

dolaylı olarak kendi lehlerine kullandıkları veya" diye devam ediyor... Bir bankanın bu maddeye sokulması için öncelikle grup şirketlerine verilen kredilerinin yasal limitlerinin üzerine çıkmış olması gerekiyor. Bir banka patronu, banka kaynaklarını kendi lehine nasıl kullanır? Yani limit aşımı ne zaman ortaya çıkar?

Banka patronlarının önünde, bankanın kredi potansiyelini limit üstü kredi kullanmak için tek bir yol var: Yabancı kanallardan zorlamak. Banka patronu, off-shore veya Türkiye'deki bankanın mevduatını, yabancı bir bankaya rehin ederek, karşılığında kredi kullanarak bu işlemi yapıyor.

BDDK sitesinde, "Limit aşımı bulunan bankalara süre tanıdık" denmesi, sistemde hâlâ banka kaynaklarını (mevduatı) zafıya uğratabilecek bankaların olduğunu itiraf etmek değil mi?

Zekeriya Temizel'in döneminde BDDK, aynı işlemi yapan banka patronları için savcılara suç

düvarında bulunuyordu. Engin Akçakoca'nın yönetimindeki BDDK ise bankalara süre tanıyarak "yeni dönem" başladığını anlatıyor.

Yani, limit aşımı, önce kadar banka kaynaklarının emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürmek olarak yorumlanıyordu. Yeni ekonomi yönetimi ise şimdi kendi tespitiyle, limit üstü kredi kullanan bankalar olduğunu kabul ediyor ve bu bankalara süre verildiğini itiraf ediyor. Bu iki farklı anlayış, iki farklı hukuki süreç ve iki farklı kamuoyu baskısı yarattı. Geçmişte, yasaya göre para cezası olması gereken grup kredi limit aşımaları, "zımnet" gibi ağır bir suçla dönüştürüldü. Oysa bugün aynı işlemi yapanlara tanıma hoşgörü, BDDK'nın açıklamasıyla resmileşiyor.

Siyasi otorite, bankaları, milyarlarca dolar kaynak aktararak "güçlendirmeye" karar verdi.

■ Bu yardımdan grup kredilerinin limitlerini aşmış bankalar da yararlanacak mı?

■ Yaralanamayacaksa, Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı Kemal Derviş, TBMM'de yasa görüşürken, "grup kredilerinde limit aşımı olan bankalara devlet yardımı yapılmaz" önerisini neden desteklemedi?

■ Devlet yardımının bir kurtarma mı yoksa gerçekten bankaları güçlendirme mi olduğunu anlaşılabileceği için "grup kredilerinde limit aşımı yapan" bankaların açıklanması gerekiyor mu?

■ Kimlerin off shore hesaplarında kendi şirketlerine kaynak aktardığı bilinmeyecek mi?

■ Derviş'in "asıl olacağı" sözün inanmak için öncelikle bu bilgilerin verilmesi gerekiyor mu?

Bankacılığı devlet sıkıntıya soktu

Koçbank Başkanı Karacam "Krizlerin sorumlusu bankacılık sektörü değil, devlette yanlış yönetim" dedi

BANKACILIGIN duayeni Burhan Karacam, sıkıntılara "Kamunun kısıtlı kaynakları yanlış ve verimsiz kullanması"nın yol açtığını bildirdi. Karacam, "Kamu bankalarının görevi zararları cebimizden kapandı. Hortumlama varsa, asıl burada" dedi SİDA

SABAH SAYFA 9

19/1/2002 Sabah

BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN DUAYENİ KARACAM, KRİZİ DEĞERLENDİRDİ

Bankaları devlet bitirdi

Bankacılık sektöründe sorunu yaratanlarla bugün çözmek zorunda olan kesimin aynı olduğunu söyleyen Burhan Karacam, "Krizlerin sorumlusu bankacılık sektörü değil yanlış yönetim" dedi

■ ESEN EVRAN PİŞİRCİ
EKONOMİ SERVİSİ

Koçbank Yönetim Kurulu Başkanı Burhan Karacam, bankacılık sektörünün bugün yaşadığı sıkıntılı dönemin promüslusun devlet olduğunu belirterek, "Sorunu yaratanlar, şimdi çözmeye çalışıyor" dedi.

Bankacılık sektörünün mali gücünü zayıflatan yapısal nedenlerden biri olan yüksek faiz ortamının kamu kesiminin aşırı borçlanması sonucu olduğunu belirten Karacam, bu borç ihtiyacının bir kısmının da kamu bankaları tarafından gerçekleştirilerek, görev zararları oluşturulduğunu hatırlattı.

"Kamu bankalarının görev zararları da bizlerin cebinden kapandı. Hortumlama var ise, asıl orada" diye konuşan Karacam, sözlerini şöyle sürdürdü: "Kamu bankalarında görev zararlarıyla özel sektörükler arasında bu anlamda bir fark yok. Kamu bankalarının görev zararları da bizlerin cebinden ka-

pandı. Hortumlama var ise asıl orada" dedi.

Sponsor olarak destek verdikleri i-CAN Film ve Müzik Yarışması'na ilişkin bir sohbet yemeği düzenleyen Burhan Karacam, bankacılıkla ilgili sorulardan yine kaçmadı. Sektörde 20 yılını tamamlayan ve bankacılığın duayeni olarak tanınan Burhan Karacam, Yapı Kredi Bankası Genel Müdürlüğü görevinde de sık sık yaptığı gibi sektöre ilişkin değerlendirme ve çözüm önerilerini şöyle sıraladı:

KOLAY KÂR ARTIK YOK

"2000-2001'de faizlerin bu denli yükselmesinin nedeni kamu bankalarının likidite açığı. Bu bankaların kamuya kredi açması bilerek, desteklenerek sağlandı. Kamu kesimi borçlanmalarını piyasadaki borçlanmanın üzerinde cazip kılacak şekilde, yani faizleri yükselterek yaptılar. Tokmak kamunun elinde olduğu için bankalar da ses çıkarmadı. Gerçi o zaman gerçek anlamda bankacılık yapılmıyordu, kolay kârı elde edilen. Bugün gelinen noktada sorunu yaratanlarla çözmek zorunda olan kesim aynı."

VERİMSİZ KULLANIM

Türkiye'nin sorununu, "kamunun kısıtlı kaynakları yanlış ve verimsiz kullanması" sözleriyle özetleyen Burhan Karacam, "Şu anda bütün düzenlemeler kamunun kaynak kullanımını disiplin altına almak için yapılıyor" dedi.

sonra da bu ülkede kurallar var de.

Tabii bunlardan daha vahim bir sürü başka olaylar da var. Bankalara patır patır işportacıların tablalarını toplar gibi el koyulunca nihayet birilerinin akli başına geldi, “acaba biz yanlış mı yapıyoruz” dediler. Bu gidişle, “bu akılla biz el koyulan yirmi iki bankadan sonra kalan diğer bankaların hepsine el koymamız gerek” dediler. Bunun üzerine **“artık zor duruma düşen bankalara el koymayalım, bunlara sıkıntıdan çıkmaları için para verelim”** diyerek özel kanun çıkarttılar. Kanunun çıkmasının peşi sıra ihtiyacı olan bankalara el koyacaklarına, doğrusunu yaparak, bankaların ihtiyaçları olan katrilyonlarla paraları verme kararını aldılar.

Hatta sonra baktılar ki konulan bu sermayeler de bankaların bilançolarını düzeltmeye yetmiyor, bu kez yeni bir yasal düzenleme yaparak bankaların daha önceden aldıkları iştirakleri, duran varlıkları ve gayrimenkulleri yeniden değerlendirme yaparak bu malların banka aktiflerindeki rakamlarını yükseltip, bilançoların kabul edilebilir düzgün hale gelebilmelerini temin ettiler. Tabii dikkat edilirse, bunlar da yalnız kâğıt üzerinde yapılan makyajlarla bilançoların güzelleşmesi operasyonudur.

Bunların yapılması bana göre ülke ekonomisi yönünden hep doğrudur ama bu uygulamalardan daha önce el koyulan bankaların mahrum olması da yapılan eşitsizlikleri ortaya çıkarır. Peki adalet bunun neresinde? Bankanın birine para ver çalışsın, büyüsün; diğerine ise el koyup kapat, sahibine hortumcu de, malına mülküne el koy ve bir de hapset.

Hatta bu konu, dönemin başbakanı Sayın Bülent Ecevit’e gazeteci Sayın Sedat Ergin Bey tarafından bir röportaj sırasında sorulduğunda, “Efendim bu kanunu çıkartmanızla daha önce el koyduğunuz bankalara

haksızlık yapmış olmuyor musunuz?” dediğinde, “artık bazı şeyler olup bitti” yanıtını almıştır.

Bir ülkenin başbakanı bile bir yanlış uygulama hakkında böyle cevap veriyorsa, artık o ülkede herhalde bütün insanların ve özellikle mağdurların işi çok zordur.

Bu sözü sıradan bir adam söylemiyor, o ülkenin tepe noktasında bulunan başbakanı söylüyor. Adamı öldür sonra “oldu bir kere” de ve unut gitsin. “Allah’ım, sen bize sabır ver” demekten başka ne yapılabilir?

Çifte standart uygulamalar

***Esbank ve Yaşarbank’a doğru olarak
gösterilen hassasiyet herkese
gösterilmedi***

Hukuka aykırı tutum ve çifte standart uygulamalar herkesi deli eder. Bankalara el koyma işleri doğru ya da yanlış ayrı bir konu, ama aynı olaylarla ilgili yapılan hareketlerdeki farklılıkları anlamak da mümkün değil. 1999 yılında beş bankaya el koyulduğunda, el koymanın kanuni dayanağı olarak bunlardan dördü için bankalar kanununun 14/4 nolu hortumculuk maddesinden, bir tanesi de içinde 14/3 nolu zarar maddesinden bahsediliyor. Bu farklı uygulamalara örnek olabilecek iki hususu belirteyim:

Zarar maddesinden bahsedilerek Yaşarbank, el koyulan bankalar arasında o günlerde beyan edildiğine göre, toplam zararı en fazla olan ve devlete en fazla zararı yükleyen bankalardan biriydi.

Bu duruma rağmen neden ona hortumculuk damgası vurulmadı da sadece zarar maddesi var diye sorarsak... Birincisi o bankanın zarar ettiği, yani batma aşamasına geldiği zamanda genel müdürlüğünü yapan kişi o anda, yani el koyulma aşamasında, Merkez Bankası Başkanı olarak görev yapmakta olan Sayın Gazi Erçel'dir.

Merkez Bankası başkanının hortumculukla suçlanması ve hapse girmesi herhalde büyüklerimiz tarafından o zaman uygun görülmemiştir ki "bu bankayı ayrı bir kanun maddesi altına sokalım" denilmiştir.

İkincisi de bankanın dev bir zararı oluşmuş ama banka sahibinin bankaya karşı borcu çok cüzi bir miktar olarak gözüktüyor. Sonuç olarak el koyulan ilk beş banka arasında, en fazla zararı olan bankanın sahibine hortumcu denmiyor ve dolandırıcılık, zimmet gibi, bizlere açılan davalar açılmıyor; hapse atılmıyor, bütün malına, mülküne, şirketlerine el koyma veya haciz işlemleri yapılmıyor ama diğer dört bankaya bunların hepsi yapılıyor. Buradaki adaletsizlik, birine vurup birine vurmamakta. En güzeli hepsine adil davranılsın, çünkü birine vurulurken diğerinin kollanması insanı üzüyor. Birine öz evlat, diğerine üvey evlat muamelesi...

Yine ayrıcalıklı muamele yapılan diğer bir banka olan Esbank'ın sahibi Sayın Yavuz Zeytinoğlu da ne Organize Şube Müdürlüğü'ne götürüldü, ne hapse atıldı, ne benim ve bazı kişilerin karşılaştığı muamelelere maruz kaldı. İyi ki de bize yapılan muamelelere maruz kalmadı, buna samimi olarak da sevindim ama benim itirazım, ona yapılan muamelenin doğru ama bize yapılanın yanlış olmasından kaynaklanıyordu. Sadece farklı davranışları gözler önüne sermek istiyorum.

Ben hapishanede koğuştta duruyorum, televizyonlarda Sayın Yavuz

Zeytinoğlu'nu ticaret odaları toplantılarında veya bakanların katıldığı çeşitli yemekli toplantılarda görüyorum, ama rakam olarak bakıldığında ona yüklenen zarar, (doğru ya da yanlış ayrı bir konu) benim iki mislim kadar. Ceza ve suç isnatları da aynı ama ben içerdeyim, o dışarıda. Sayın Yavuz Bey'i koruyan şeyin, rahmetli ağabeyinin, zamanında Sayın Ecevit'in partisinde milletvekilliği yapmış olması diye söyleniyor! Sadece yaşanan somut haksızlıkları göz önüne koymak istiyorum.

Velhasıl, yirmi iki bankaya el koyuluyor, kimi hapse atılıyor kimi atılmıyor. Kiminin bankasına el koyuluyor, kimininkine koyulmayıp “pardon” deniliyor bir de para veriliyor. Üstelik yasa çıkartılıyor, bilanço makyajı yapılmasına imkan veriliyor.

Özel banka sahiplerinin hepsine az veya çok, bir şekilde dokunulurken, kamu bankalarının zararlarına “hortumculuk” denmiyor. Bunlara, sanki bütçeden olağan bir kalem ayrılıyormuş gibi... Bu muamelenin adına, “görev zararı” denilip geçiliyor.

Yani, özel bankaların tamamından daha fazla olan devlet bankasındaki milyarlarca dolar zarar hiç konuşulmuyor. Bunların yaptıkları hortumculuk olmuyor ama eğer özel banka ise “vur abalıya” taktikleri, maalesef hukuksuzluğun başka bir göstergesi oluyor.

Kamuda oluşan bu zararlardan dolayı ne siyasilere ne onların atadığı bürokratlara dokunuluyor ve bir yerde zararı halk ödüyor. Halk da o zarara yanlış siyasi kişileri seçmiş olmasından dolayı o zarara katlanmak mecburiyetinde kalıyor. Zaten demokrasilerde başka çare de yok.

Ama kurunun yanında yaş da yanarken, kimse haksızlığa uğrayanın

feryadını duymuyor ve acaba bu hortumcu diye damgaladıklarımız arasında haksızlığa uğrayan var mı diye hiç sorgulanmıyor.

Banka sahibi olan biri, halktan topladığı parayı bankanın kayıtlarına bile sokmadan, hepsini kendi parası gibi işlerinde kullanıyor. Bu yetmiyor, kamuoyunun haklı olarak tepkisini çeken lüks harcamalarıyla yok dört tane özel uçak alıyor, yok dört tane yat alıyor... Fakat bunların hiçbirini yapmayıp sadece dürüstçe, düzgün bir şekilde bankasını ve işini büyütmeye çalışan kişi, bunlarla aynı kefeye konuluyor. “Bana haksızlık yapıldı, ben hortumcu değilim, benim bankama siyaseten el kondu” diye feryat edenin sesi, sağduyu sahiplerince duyulmuyor.

Hukukun ne olduğunu ve değerinin ortaya çıkmasını insanlar ancak kaybettiklerinde anlıyorlar. İnsanlar haksızlığa uğradığında bunun büyüğü küçüğü olmuyor. Bazen küçücük bir ekmek kuyruğunda veya bilet kuyruğunda bile sırayı bozup öne geçmeye çalışanlara nasıl isyan ettiğimizi unutmayalım.

En büyük hatalardan biri, kendi menfaatinin olduğu durumlarda veya kendini ilgilendirmeyen durumlarda yapılan haksızlıklara ses çıkartmamaktır. Geçmiş dönemdeki iktidar, beceriksizlikleri ve yolsuzlukları ile ülkeyi uçurumun ucuna getirip krizlerin içine sokunca kurtuluşu, “ülkeyi bu hale sokanlar hep işte bu bankacılarıdır, bu hortumculardır sizin kanınızı emen” masalını, olaydan menfaati olanlarla, medyayı da kullanarak anlatmakta bulmuşlardır.

Bu durumu çok iyi bilen medya ve bazı köşe yazarları da okuyucunun hoşuna gittiği için olaya ortak olmuşlardır. Gerçekleri yazmaya kalkan az sayıda köşe yazarının doğru yazılarına karşı okuyucularından gelen “sen hortumcuları mı koruyorsun” tepkileri ile mecburen konuyu yeteri kadar işleyememişlerdir.

Bankaların gerçek zararı

Bankacılık sistemimizde, bahsedilen miktarlarda para yok

Banka hortumlamaları konusunda bilen bilmeyen herkes konuşuyor ama işin aslı şudur: Bankalara el koyulduğunda bu bankalar, eğer İhlas Finans gibi kapatılsaydı, tasfiyeleri sahipleri tarafından ya da devletin kontrolü altında yapılsaydı, tamamının toplam zarar yekunu, fazla fazla söylersek 18 milyar doları geçmezdi.

Bu rakamında 11 milyar doları Sayın Uzan ve Sayın Karam Mehmet'in bankalarına, geriye kalan 6-7 milyar da diğer tüm bankalara aittir. Sayın Karam Mehmet, Sayın Uzan ve bazı diğer bankalar, üzerlerine atılan borçları da rızayla veya hacizlerle geri ödediklerine göre, devletin hortumcu dedikleri kimselerden aslında alınamamış birkaç milyar doları kalacaktı.

Halbuki ortada konuşulan rakamlara bakılırsa, önceleri zarar miktarı olarak 10-15 milyar dolar rakam vardı; sonra 30 milyar, sonra 40, sonra 70, şimdi de 156 milyar dolar gibi rakamlardan bahsediliyor. Türkiye'deki bankacılık sisteminin tamamında bu kadar para mevcut değil ki bu miktarlarda paralar hortumlanmış olabilsin.

Bu rakamlara çıkışın hesabını da herhalde hazinenin TMSF'ye aktardığı paraya, devamlı yüksek faizler çalıştırarak çıkarıyorlardır. Böyle devam ederse on yıl sonra bu hesap yekunu herhalde Amerikan bütçesini de geçer.

Eski BDDK yönetimi tarafından bankalara el konulduktan sonra kendilerinin yönettikleri dönemde bankalara verdikleri zarar miktarları, banka sahiplerinin döneminde oluşan zarar miktarlarını da geçmiş bulunmaktadır.

Herhalde bir gün bu bankalara el koyulduğu andaki mevcut fiili zararlar, sonradan meydana gelen zararların nasıl oluştuğu ve kimler tarafından oluşturulduğu da ortaya çıkacaktır.

Bankadan kendime hiç para aldım mı?

Tabii kimse 1 milyon doların, 10 milyon doların ne kadar büyük ve bir araya getirilmesi zor miktarlar olduğunu hesap etmediği için rahatlıkla milyar dolarlardan bahsediliyor. Başkalarını bilmem ama bende, bankadan bana geçen bir tek dolar yok.

Almadan vermek yüce Allah’a mahsustur derler. TMSF yönetimi bugün bana “bankaya 370 milyon dolar borcun var” diyor. Benim böyle bir krediyi kendime kullanmadığımı, paranın banka içinde kullanıldığını ve bana haksızlık yapıldığını söylediğimde, haklı olarak “bankaya el koyan biz değiliz, biz geçmiş iktidarın el koyma işlemiyle hakkıyla yapıp yapmadığıyla veya geçmişte ne olduğuyla değil bugün bu paranın tahsili ile ilgiliyiz” demektedirler. Bu tahsilatı yaparken de yapıcı davrandıklarını ve çalışan tesislerin kapanmaması için ellerinden geleni yaptıklarını da bu arada açık yüreklilikle belirtmek isterim.

Bu paranın ne kadarının faizlerden oluştuğu, ne kadarının kullanılan kredi olup, bu kredilerin nerede olduğunu, bankadan nasıl çıktığı, hesabıma nasıl girdiği, bu paraları benim nasıl ve nerede kullandığım banka kayıtlarında yazılı olarak bulunmaktadır. Başkalarını bırakınız, “madem bu kadar parayı ben almışım, o zaman bu paralar nerede” diye ben kendi kendime soruyorum. Bırakınız 370 milyonu, 50 milyon ya da 10 milyon dolar nerede duruyor? **Halbuki cevabı bankanın kayıtlarında da belli olduğu gibi para bende değil ama kredi olarak kullanılan bu paraların tamamı Sümerbank’ın**

içine koyulmuştur. Yani para bende değil, el koyulan bankanın içindedir.

Bankaya sanki sıfır dolar bedeli ve sıfır dolar değeri varmış gibi bedelsiz el koyulup, altı sene boyunca elimiz kolumuz bağlanıp faizler çalıştırılınca, istenilen bu rakam ortaya çıkmaktadır. Yargılanmam surecinde katıldığım duruşmalarda savunmamı yaparken surekli, “eğer bir tek lira bile bankadan alıp hesabıma geçirdiğimi ispat ederseniz beni lutfen asınız” dedim.

Zarar hesap şekli

Bankanın zarar ettiği nasıl ileri surlyor konusuna gelince... Bankaya el koyuluyor. O gune kadar o banka toplam ne kadar kredi vermiş? Diyelim ki 100 milyon dolar, “tamam o zaman bunun hepsi hortumlanmış paradır” diyorlar. Bu miktarın hepsini bankanın zarar hanesine koyuyorlar. Bankanın sermayesi diyelim ki 10 milyon dolar ise zarardan sermayeyi düşüyor, “işte bu banka 90 milyon dolar zarar etmiştir, sermayesi kalmamıştır, zarar halkın mevduatına sirayet etmiştir” diyorlar.

Halbuki boye bir muameleyi Akbank’a da yapsanız, dünyanın en sağlam ve büyük bankalarına da uygulasanız aynı gün bu bankalara da el koymak gerekir.

Mesela 1 milyar dolar sermayesi olan bir banka, en az 3-4 milyar dolar kredi vermiş olsa ve bir gün birileri gelip, bir günde bu bankaya, “bu kredilerin hepsi bataktır, bunları bugün zarar hesabına hemen koyun” talimatı verilse, o banka da o gün batmış durumda gözükür.

Esasında bu kredilerin teminatları var mı, ne kadarı tahsil olur, ne kadarı olmaz, bankanın başka hangi varlıkları var sorularına doğru yanıtlar bulmadan; gelecek projeksiyonları, kr beklentileri, bankanın satış değeri incelenmeden bu zarar yargısını vermek doğru değildir.

Burada yaşanan, kuzuyu yiyeilmek için kurdun “Sen benim suyumu bulandırdın,” diye çıkışması; kuzunun “Ben hayatımda hiç su kenarına gitmedim,” diye karşılık vermesi üzerine kurdun “O zaman baban bulandırmıştı” demesi gibi bana, “sen ne yaparsan yap ben seni yiyeceğim” denilmesinden başka bir şey değildir.

Yapılan işlem kanuna uygun yapılmış gibi gözüксе de, hukuka ve adalete uygun değildir. Bazen kanunlar vardır ama kanun hukuka uymadığından adil değildir.

Hukuk sürecinde Danıştay aşaması

Bankaya el koyulunca, bu yanlışlığı nasıl olsa düzeltiriz diyerek Danıştay’a baş vurduk. Orada da dosyamız incelenirken estirilen linç rüzgârının en fazla olduğu günlerde taleplerimiz, bana göre kamuoyunun da etkisiyle kabul görmedi.

Halbuki tek talebimiz şuydu: Bizim bankamıza el koyan kamunun bankaya el koydurduktan sonra, kendi elemanlarına yazdırdığı raporlara istinaden bu banka batmıştır, halkın parası yapılan zararlarla yok olmuştur denilmektedir. Biz de “bunların gerçek olmadığını beyan ediyoruz ve tam aksini iddia ediyoruz” dedik. İki taraf da zıt iddialarda bulunduğu göre amaç, mahkemenin belirleyeceği uzman bilirkişi heyeti tarafından banka hesapları incelenmesi ve banka batmış mıdır batmamış mıdır, belirlenmesi.

Elbette ki bir banka batmışsa, o bankaya halkın yatırdığı mevduatlar yok olmuşsa veya sahibi, halkın parasını çekip o paraların hepsini kendi menfaati doğrultusunda başka yerlerde kullanmışsa, devletin o bankaya hemen el koyması, yapanları da yasanın emrettiği şekilde cezalandırması gerekir.

Ama ne yazık ki bu bankanın mali durumunun tesbiti talebimiz Danıştay’ca yerine getirilmediği için bizim de bankamızın sağlam olduğunu ispat edip haklarımızı ve bankamızı geri alma yolumuz kapanmış oldu. Ama “haklıysan hukukta çare bitmez” diyorlar. Eğer ileride kendimize gelebilirsek, yurtiçi ve dışı hak arama yollarımızı kullanma fırsatı bulabiliriz belki.

Polise yakalanma

Emniyette yaşadığımız hoş olmayan anılar

Biz banka gitti derken, kıyamet koptu zannedyorduk. Meğer daha çekeceklerimiz yeni başlıyormuş. Hani derler ya “eşegin büyüğü daha ahırda” diye. Bir akşam saat on gibi büromdan çıktığımda, birkaç arabada bulunan 8-10 sivil polis birden çevremi sardı, ellerimi kaldırıp üstümü aradı ve gözaltına alındığımı söyledi. Meğer uzun zamandır ben, ailem ve yanımda çalışanlar takip ediliyormuşuz. Aynı gece kırk-elli kişi, kim bulunduyorsa gözaltına alınıp Emniyet Müdürlüğü’ndeki Mali Şube Müdürlüğü’ne toplatıldık.

Tabii sanki bir gizli terör örgütünü topluyormuş gibi gece vakti toplatıldığı için herkes bir korku içindeydi. At hırsızlarına yapılan muameleye benzeyen, insan haklarına aykırı ve hukuku çiğneyen davranışlara muhatap olduk. Halbuki ben dahil herkese telefon edilseydi, toplumda belli bir yeri olan bu kişiler kendi ayaklarıyla buraya gelirlerdi.

Beni yedi gün nezarette tuttular. Bu yedi gün içerisinde; bir günde, üç-dört saatte sorabilecekleri “bu kredi nedir, şu işlem nedir” gibi basit sorular sordular. Bu sorular esnasında gözlerimin bağlanmasını ve yapılan hakaretleri önemsemedim. Kardeşlerimin de oraya getirilmesine ve diğer olaylara da

katlandım ama beni üzen, kahreden tek olay yaşlı ve hasta olan babamı da bir sayfalık ifadesi için günlerce nezarette tutmaları ve benim için kutsal olan onun o ellerine, o yaşta kelepçe vurmaları oldu. Aynı zamanda bir hukukçu olan babam, bizi bu manzaraları görelim diyerek yetiştirmemişti. Yaşadığımız sürece ondan hep dürüst olmayı, namuslu yaşamayı, başkalarının hakkına saygılı olmayı öğrenmiştik.

Orada “Allah’ım biz bugünler için mi, bu hakaretleri görmek için mi ömrümüz boyunca uğraştık” dedim. Kendi mütevazılığımla ülkemiz için faydalı işler olarak gördüğümüz fabrika, banka kurup, işyerleri açtıktan sonra; 35 yıl ihracat yaparak döviz getirdiğimiz memlekette günün birinde bir de bakıyoruz ki polis karşısında suçlu olduğumuz konusundaki iddialara muhatap olmuşuz.

Dürüstlük, sonradan elde edilmesi zor bir erdemdir. Kırk sene dürüst olacağız, itibarlı olacağız... Sonra bir günde bundan vazgeçip azılı bir dolandırıcı olacağız. İnsan, mantığı bunu kolayca kabul etmez. İnsan kendi kaderini veya alın yazısını çizer derler, ama herhalde bazen kader istek dışı olarak kendi istediği, bildiği yönde ilerliyor.

Artık her gün gazetelerin manşetlerindeydik, hakkımızda neler yazıldığını artık boş veriyorduk. Yedi günün sonunda emniyetten DGM'ye, medya kalabalığı arasında götürüldük. Sorgulamaların sonunda, kamuoyunda çok yazılıp çizildiğimizden herhalde, hiç olmazsa bir kişi tutuklansın diyerek hakkımda tutuklama kararı verildi. Diğer elli kişi serbest bırakıldı.

Daha sonra bu karara itiraz edilmesi üzerine iki kardeşim dahil sekiz kişi için tutuklama kararı verildi. Onlar da daha sonra, kimi ilk duruşma aşamasından önce, kimi duruşmalar sırasında tahliye oldular, ben olamadım.

Aile boyu kelepçe

Hayyam Garipoğlu, babası ve ağabeyi, kelepçeli olarak DGM savcısının önüne çıkarıldı. Sorgulanan sanıklardan baba Garipoğlu serbest bırakıldı

SEMRA PELEK, LUBE AYAR İstanbul

Yönetimi Tisurraf Mevduatı Sigorta Formu'na devredilen Simerbank'ın içini 'tesekkül oluşturarak boşalttıkları' iddiasıyla gözaltına alınan bankanın eski sahibi Hayyam Garipoğlu ile babası ve ağabeyinin de aralarında bulunduğu 24 kişi, İstanbul DGM Cumhuriyet Savcılığı'na sorguya alındı.

İstanbul Mali Şube Müdürlüğü'ndeki sorgulama ve diğer işlemleri tamamlanan Hayyam Garipoğlu, babası Kasım Garipoğlu, ağabeyi Nizam Garipoğlu, eski Genel Müdür Metin Berk, Genel Müdür Yardımcısı Burhan Taştan, Etilbank eski Genel Müdürü Murat Yüksel, eski Yönetim Kurulu üyesi Cem Feridun Yesil, Bayındırbank Genel Müdür Yardımcısı Bülent Cökhan Günay ile Mehmet Aktas, Ali Aydın, Nadir Nasch, Razi Nasch, Abdullah Akbulut, İsmail Eyüp Erdoğan, Tugrul Hüseyin Mataracı, Faruk Onal, Erol Ero-lur, Ahmet Yılmaz, Haluk Dayoğlu, Ömer Gençoğlu, Güllüoğlu Zerrin Yılmaz, Fatma Seda Kunt, Kamuran Beydoğan ve Halil Sural, dün saat 09.20'de kelepçeli olarak DGM'ye gönderildi.

11 kişi için tutuklama talebi

DGM Cumhuriyet Savcısı Ercan Cengiz ve Ahmet Ayvaz tarafından sorguya alınan Garipoğlu ve beraberindeki 23 kişi "Çete oluşturarak bankanın içini boşaltma" suçlamasıyla sorgulandıktan sonra, 11'li nöbetçi 6 No'lu DGM'ye tutuklanmaları istenmeye sevk edildi. Garipoğlu'un babası Kasım Garipoğlu'nun da aralarında bulunduğu 13 kişi ise savcılığa serbest bırakıldı.

Off-shore hesapla 52 milyon dolar hortumladı

NIHAT ALTINTAŞ İstanbul

Hayyam Garipoğlu'nun, Egebank'ın eski sahibi Murat Demirel gibi bankasına el konulacağından önceden haberi olduğu ve "52 milyon doları paravan şirketler kanalıyla off-shore hesaplarından kendi hesabına aktardığı" bildirildi.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ndeki yedi günlük sorgusunda hakkındaki iddiaları kabul ettiği ileri sürülen Garipoğlu'nun, ifadelerinde "bankaya el

konulacağından önceden bildiğini" söylediği iddia edildi. Emniyetten alınan bilgiye göre Garipoğlu, Simerbank'ın 52 milyon dolar zarara şöyle uğradı:

"Simerbank'a gelen müşteriler yönlendirilerek, paralarının Garipoğlu'nun KKTCT'de kurduğu ve tabaka bankacılığı yapan Etektifbank'a yatırımları sağlandı. Bazı vatandaşların paraları da habersiz olarak buraya aktarıldı. Bu şekilde off-shore hesaplara toplanan 52 milyon dolar, paravan şirketler kanalıyla Garipoğlu'nun hesabına aktarıldı."

Baba- oğul savcının karşısında

Hayyam Garipoğlu ve babası Kasım Garipoğlu (sağda), İstanbul DGM Cumhuriyet Savcılığı'nda ifade verdiler. Baba - oğul elleri kelepçeli olarak DGM'ye götürülürken, Hayyam Garipoğlu basın mensuplarının yönelttiği sorulara, "Daha sonra konuşacağım" karşılığını verdi. Garipoğlu'nun sakallarının uzadığı ve yorgun olduğu da dikkat çekti. Fotoğraflar: AHMET DUMANIL, YURTTAŞ TUMER

Hukukçu olan sevgili babama da bu yaşında kelepçe taktılar!

İki kardeşimin, ne bankada en ufak bir ortaklıkları vardı, ne de bankada herhangi bir görevleri... Sadece soyadları Garipoğlu'ydu ve benim kardeşlerimdi. Bu sebeple tam bir yıl benimle birlikte hapis yattılar. Hatta kardeşim Mehmet Nida, olay olduğunda bir iş gezisi için Güney Afrika'da bulunuyordu, oradan gelip doğru cezaevine girdi.

84 yaşındaki babamla, tıp doktoru olan kız kardeşimle, diğer aile mensuplarım ve çalışanlarımla beraber suç örgütü çete kurmaktan hapse girdik. Sonra mahkemede suç örgütü oluşturmak üzere çete kurmadığımız anlaşıldığından, herkes bu suçtan beraat etti.

DGM mahkemeleri, polisler, jandarmalar nezaretinde götürülmeler-getirilmeler, onur kırıcı muameleler... Meğer hepsi boşa çekilmiş. İncelemeden, araştırmadan, somut deliller olmadan, insanlara kolayca çamur atıp suçlamanın, sonra "pardon yanlışlık olmuş" demenin nasıl olsa bir yaptırımı yok.

Özgürlüklerin engellenmesinin ve onurların zedelenmesinin ülkemizde ancak "havada bulut ha var ha yok" diyecek kadar anlamı olduğu için pek de önemli değil herhalde!

Hapishane hayatı

***Aklıma geldiğinde
gülerek hatırladığım anılar***

Tam on yedi ay Kartal Cezaevi'nde hapis yattıktan sonra tahliye olabildim. Bazen kabus dolu günlerdi, bazen değildi.

*Aldırma gönül aldırma,
kurşun ata ata biter,
hapis yata yata biter,
yollar gide gide biter*

*dışarda deli dalgalar
gelip duvarları yalar
beni bu sesler oyalar
aldırma gönül aldırma*

Sabahattin Ali

Bu türküyü eskiden de severdim ama o ortamda her duyduğumda gözlerimin yaşaracağını tahmin etmezdim. **Bir suç işlediğim için değil, bana karşı suç işlendiğini bildiğim için vicdanım rahattı ve huzurluydum. Utanması, vicdanı sızlaması gerekenler, haksız yere hapisanede olmamızı organize edenlerdi.**

“Geçer bu günler nasıl olsa” diyordum. Aklıma İtalyan kâşif Galileo, asılan rahmetli Başbakan Adnan Menderes geliyordu. O gün, onu da mahkeme kararıyla astılar ama bugün adına abideler dikeyyorlar, havaalanları yapıyorlar deyip insanoğlunun hayatta başına her şeyin gelebileceği düşüncesiyle teselli buluyordum. Bugünkü Sayın Başbakan’ımız da sadece bir şiir okuduğu için hapis yatmamış mıydı? Her gecenin sabahı olur diyecek, bu sıkıntıların bitmesi için sabredecektim.

Hatta başkasını bilmem ama, insan orada biraz daha hoşgörölü olmayı öğreniyor. Hayattaki olaylara daha geniş açıdan bakmaya başlıyor. Mesela ben, beni bu duruma düşüren Sayın Mesut Yılmaz’a eskiden hep lanet okurdum, benim çektiklerimi o da aynı haksızlıklara uğrayarak çeksın

dileklerinde bulunurdum. Halbuki hapis hayatında, onun hakkında “Allah ıslah etsin, doğru yola gelsin, başkalarına artık zarar vermesin” diye düşündüm.

Mahkemedeki tutuklama kararım üzerine polis beni gece Kartal Cezaevi’ne götürüp teslim etti. Biraz heyecanlıydım ve acaba nasıl bir yere gidiyorum diye endişe içerisindeydim. Önce üstümde para, pul, kemer ne varsa aldılar. Sonra iki jandarmanın bulunduğu bir odaya soktular. Jandarma “soyun” dedi, önce anlamadım ama sonra iç çamaşırlarıma kadar soyundum. “Onları da çıkar” deyince itiraz ettim ama sonra mecburen onları da çıkarttırdılar bana. Arkasından üç defa otur-kalk hareketi yaptırarak, makatımda bir şey saklı mı diye kontrol ettiler.

Yüce Allah’ım, nerelerden nereye geldik... Hapishaneye düşeceğiz ve oraya girerken de sanki bir yerlerimizde bir şeyleri gizleyerek sokmaya çalışacağız...

Hapishaneye girenleri önce tek kişilik bir hücreye alıyorlarmış. Ama o kadar dar ve pis bir yerdi ki gri çarşaf rengi bile mübalağasız siyah renge dönmüş haldeydi. Orası hâlâ gözümün önünden gitmez. Hücrenin tamamı, bir insanın ayakta duracağı kadar dar bir yer, onun yanında altlı-üstlü bir ranza ve arkasında, açıkta bir hela taşı. İçerisinden birden bir farenin çıktığını gördüğümde fareden değil de, aşırı iri olmasından aniden korkmuştum.

İlk gelenleri önce buraya alıyorlar ki akılları başlarına gelsin. Eğer mahkumlar koşuşlarında disiplinsizlik yaparlarsa, terbiye için ve ceza olarak buraya getiriliyor olduklarını sonradan öğrendim. Zaten hücreye ilk girdiğimde gardiyan, demir kapıları sertçe kapatıp gittiğinde, “eğer burada kalacaksak yandık” demiştim.

Gardiyan gidince yan hücrelerden “geçmiş olsun, hoş geldin” gibi sesler gelmeye başladı. Önce cevap vermemiştim, baktım sonra bağırarak sesleniyorlar, hiç cevap vermeyeyim dedim. Hatta hücredekiler kendi aralarında, “yahu hortumcunun birini de tutuklamışlar, gelen o olmasın!” konuştuklarını duyunca iyice suspus oldum.

Sabahleyin gardiyanlar gelip beni bodrumda bulunan bu hücreden alıp Egebank’tan dolayı daha önce tutuklanmış bir bankacının yanına koydular. Bu yeni yerim, yani hep kalacağım koğuş, hücreden sonra bana Hilton gibi geldi.

Tavanlar yüksek, ortada bir masa, dört sandalye ve bizden evvel kalan birinden kalma bir küçük buzdolabı, kapalı bir tuvalet ve orada musluğa bağlı duş hortumu... Ama en güzeli, koğuşun “havalandırma” denilen kapısı... Oradan çıkınca beş metre eninde beş metre boyunda havalandırma yeri denilen bir açıklık var. Yedi metre yükseklikte beton duvarlarla çevrili bu yer, insana cennet gibi geliyordu çünkü gökyüzü bir tek oradan görölüyordu. Gökyüzünü görebilmenin bile ne kadar kıymetli, arzulanan ve güzel bir şey olduğunu ancak ona ulaşamadığınızda anlıyorsunuz.

Etrafı suyla yıkayıp süpürüp biraz temizlik yaptıktan sonra ilk işimiz müdürlüğe bir dilekçe yazarak televizyon talebinde bulunmak oldu. Hapishanede taleplerinizden şikayetlerinize kadar her şey dilekçe düzenine göre işliyordu. Her koğuşa, bedelini mahkumun ödemesi kaydıyla küçük bir televizyon getirtme hakkı olduğu için hemen talepte bulunduk, ancak üç haftada getirtebildik.

Her gün kuru fasulye, nohut, barbunya gibi klasik yemekler veriliyordu. Hapiste yatarken gazetelerden okuduğumuza göre, kaldığımız yere Amerikan

dizilerinden esinlenerek “lüks flamingo yolu” deniliyormuş ve hortumculara kebab servisleri falan yapılmıymuş, lüks içinde kalınıyormuş gibi yalan haberlere, “gelin burada siz kalın da bu lüksü yaşayın” diyerek hüzünlü bir şekilde tepki veriyorduk.

Koğuş lambaları kapının dışarisından ancak gardiyanlarca açılıp kapanabiliyordu ve yirmi dört saat bütün ışıklar, herhalde bir güvenlik tedbiri olarak devamlı yanıyordu.

Haftada bir gün, yirmi dakika kadar, el temasının olamadığı, camla ayrılmış görüş kabinlerinde yakınlarımızla görüşebiliyorduk. Bunun dışında savcılık makamından gidip özel izin alınabilirse, o zaman da yine cam bölmenin arkasından görüşülebiliyorduk ama bu izin de ender veriliyordu. Zaten gardiyanların yanında, yan yana bir sürü görüş kabininin yanında ne görüşecektiniz... Yine de çocuklarınızı görüyor, hasret gideriyordunuz.

Annenizle, babanızla, çocuklarınızla yaşlı gözlerle yapılan o görüşmeleri Allah kimseye nasip etmesin. Hayatta en değerli varlığı annesi babası olan bir insanın, onların o ortamda gözlerinden yaşlar dökerek bakmalarını görmek, acıların en kabullenilmeziydi. O anda kendimi tutup onlara moral vermeye çalışırdım ama koğuşa döndüğümde battaniyeyi üzerime çekip sessizce ağladığım zamanlar olmuştu.

Bir de hapis kaldığınız sürece sizi ziyaret eden arkadaşlarınız unutulmuyor. Hapishanede teşekkür edilecek bir müdür olan Recep Bey ve yönetimi vardı. Onlar sayesinde herkesin can güvenliği emniyet altına alınmıştı.

Koğuşumuzdan çıkıp geri gelene kadar yanımızda devamlı bir gardiyan

bulunurdu. Koğuş kapıları her an güvenlik kamerası kontrolü altındaydı ve en az iki gardiyan koridorda olmadan açılmazdı. Biri koridorda doktora veya müdüriyete gidiyorsa veya geliyorsa, koğuşuna girmeden başka bir koğuş kapısı açılmazdı.

Bizim kaldığımız koridor boyundaki koğuşlarda alınan bu tedbirlerden dolayı Sayın Cavit Çağlar'dan Sayın Murat Demirel'e, Sayın Dinç Bilgin'den Sayın Ali Balkaner'e kadar herkesin tanıdığı kişilerin burada kalmasına rağmen, kimse birbirini görmemiştir ve birbirleriyle konuşmamıştır.

Ancak açık yapılan bayram görüşlerinde, küçük bir salonda elli-yüz kişi bir arada olduğunda selamlaşıldı. Zaten kimsenin birbirine selam verecek hali de yoktu. Herkes aileleriyle bu kısa zamanı değerlendirerek hasret gidermeye çalışırdı. Ayrıca zaten herkesin yüzünden akan bin bir sıkıntı vardı.

Koğuşlardan çıkıldığında müdürlüğe, görüş kulübelerine veya doktora gidebilmek için koridordan çıkarken bir kontrol noktası vardı. Burada bir jandarma askeri, yirmi dört saat bir detektörün yanında bekler, koğuşlara giren çıkanı kontrol ederdi.

Hortumcu dedikleri bizlerden, sadece benim başıma güvenlikle ilgili küçük bir olay geldi. Bir gün eşim ziyaretime gelmişti ve koğuşuma dönerken kontrol noktasının önünde bir kalabalık gördüm, ancak aklım eşimle konuştuklarımda olduğu için dalgın bir şekilde o noktaya geldim.

Kontrol noktasında önüne geldiğimde normalde kimse olmaması gerekirken, "herhalde gardiyanın biri ayarlanmıştı" birden suratıma okkalı bir tokat yedim. İkinciye fırsat vermedim ve gardiyanlar araya girip beni koğuşuma getirdiler.

iMac G5

Baba Beni Okula Gönder

- SON DAKİKA
- ANA SAYFA
- YAZARLAR
- SİYASET
- EKONOMİ
- FİNANS
- DÜNYA
- SPOR
- GÜNCEL
- YAŞAM
- MAGAZİN
- ASTROLOJİ
- TEKNOLOJİ
- HAVA DURUMU
- ÇİZERLER
- OMBUDSMAN
- Bilgi
- Eğitim
- TV Rehberi
- Tatil
- Milliyet İnteraktif
- HABER BÜLTENİ
- Günlük bülten almak için e-postanız yeterli
- E-posta ÜYE OL

Milliyet Birinci Sayfa

HAYYAM GARİBOĞLU'NU CEZAEVİNDE DÖVDÜLER

Sümerbank davasından Kartal Özel Tip Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan bankanın eski sahibi Hayyam Gariboğlu'nun bir hükümlü tarafından tartaklanması olayıyla ilgili kamera görüntüleri, Adalet Bakanlığı'na gönderildi.

Alınan bilgiye göre, Hayyam Gariboğlu'nun, cezaevi koridorunda karşılaştığı hükümlü Kadir Kurt tarafından tartaklanması olayının görüntülerini içeren kaset, Kartal Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Adalet Bakanlığı'na iletili.

Bu arada, Gariboğlu'nun tartaklanmasıyla ilgili cezaevi yönetimi tarafından açılan idari soruşturma da sürüyor.

Cezaevinin sol blok A-7 koğuşunda kalan gariboğlu, yaklaşık 2 hafta önce, cezaevi revirinden dönüşünde koridorda karşılaştığı hükümlü Engin Kurt tarafından tartaklanmıştı. Kurt, olay sırasında Gariboğlu'na, "Türkiye'yi yediniz, Batırdınız" diye bağırmıştı.

Sonradan öğrendim ki cinayetten yatan bir mahkum, gazetelerde hortumcuların memlekete nasıl zarar verdiklerini okuya okuya kafası bozulmuş, bizlerin de orada kaldığımızı biliyor. Gardiyanın birine, “şunlardan birini, ben koğuştan çıktığım zamana denk getir de bir pataklayım” demiş. O piyango da bana çıkmıştı. Adam cinayetten mahkum ve hapis cezası alacağından korkacağı, aldiracağı bir şey de yok... İyi ki parmaklarının arasına jilet falan koymamıştı, haberim yokken öyle saldırsaydı daha tehlikeli olurdu.

Yıllarca vatan haini gibi gösterilen birilerini o ortamda ben de görsem, olayların arkasında yatan nedenleri ve işin iç yüzünü de bilmediğinden, herhalde aynı şekilde davranmak içimden geçerdi. Onun için kimseden şikayetçi falan olmadım. Bu konuyla ilgili kişiden şikayetçi olmam için müdüriyet ve savcılık ifademi aldı, ama sadece bir kaza ve itişme kakışma olduğunu söyleyip olayı geçiştirdim.

Zaten bırakın şikayeti veya bir talepte bulunmayı, orada aklıma “Allah’ım beni buradan bir an evvel kurtar, çırlıçıplak da kalsam aileme ve özgürlüğüme kavuşayım, başka şey istemem” demekten başka şey gelmiyordu.

Vatan şairimiz Namık Kemal Magosa Hapishanesi’nde yattığı sırada yazdığı bir kıtada, hapishaneye girmeyenlerin, hürriyetin kıymetini anlayamayacaklarını şöyle ifade eder:

*Diyarı gurbette meyus ol da gör
Cevberi hürriyeti bir kere mahpus ol da gör*

Hapishanenin kantininden yoğurt ve sarımsak aldirabiliyorduk. Koğuşta kardeşlerimle birlikte “ilaç özelliği de var, sağlığa da faydalıdır” diyerek

devamlı sarımsağı ezip yoğurtla karıştırıp yedik. Cavit Çağlar Bey cezaevine getirildiğinde, tam bizim karşı koğuşumuza konmuştu.

Kulağınızı duvara dayadığınızda, koridorda dolaşan gardiyanlarla koğuşlardaki mahkumların ne konuştuğu duyulabiliyordu. Cavit Bey gardiyanın birine: “Evladım yemekhane yakınımızda mı,” diye sordu. Gardiyan, “Yok abi uzakta” dedi. “Ama sarımsak kokusu var,” deyince “Abi o karşıdan, Garipoğlu’nun koğuşundan geliyor,” dedi. “Hayır evladım koku devamlı geliyor,” cevabı karşısında gardiyan da, “Abi onlar devamlı sarımsak yiyorlar” demişti.

Bir gün benimle Sayın Dinç Bilgin’in DGM mahkemesi duruşmamız aynı güne rast gelmişti. İkimizin de eli aynı kelepçeye bağlandı ve cezaevi arabasıyla, on jandarma arasında götürölüp getirildik. Ellerimiz kelepçeli araba içerisinde dönerken, bir zamanlar Türkiye’nin iki medya imparatorundan biri olan Sayın Dinç Bey arabaya binerken, kendisini yolcu etmeye çalışan oğlunun moral veren sözleri üzerine, gözlerinin yaşarması anını da, beni çok yaraladığından, hiç unutamam.

Duruşmalara gidip gelirken çocuklarım, cezaevi arabasının adliyeye gelmesini heyecanla beklerlerdi. Jandarmaların arasında, ellerim kelepçeli arabadan inerken mutlaka göz göze gelip uzaktan birbirimize öpücük gönderirdik. Her duruşmada tahliye olma ümidiyle gelinildiği için tutukluluğun devamına karar verildiğinde, hapishaneye dönmek için tekrar cezaevi arabasına binerdim. Arabanın hemen üst kısımda bir el genişliğinde olan demirli pencere camından çocuklarıma bakıp, ağladıklarını gördüğümde ben de dayanamazdım.

Hiç umulmayan saatlerde, gecenin on ikisi veya sabahın altısı gibi

anlarda jandarma sık sık koğuşlara baskın yapardı. Daracık koğuşun içine en az on jandarma dolar, aranmadık yer bırakmazlardı. Bizim koğuşta silah ya da kesici alet değil, herhalde cep telefonu var mı diye arama yapıyorlardı.

Telefon bulundurmanın cezası olduğu için bizim koğuşta telefon olsa bile saklamaz, size veririz dememize rağmen çok sıkı arama yaparlardı. Aramalarda televizyonu söküp içine bakmaktan tuvalet taşıını söküp altına bakmaya, tüm ekmeği bölüp içini kontrol etmeye kadar akla gelmeyecek yerleri ararlardı.

Cezaevinde anlamadığım hususlardan biri de şuydu: Şov muydu neydi bilemiyorum ama beni duruşmalara götürürken yanıma, ellerim kelepçeli olmasına rağmen hapishanede bulunan, özellikle en uzun boylu olanlardan seçilmiş sekiz jandarma veriyorlardı. Cezaevi arabasının önünde ve arkasında birer araba olurdu.

Bu kadar jandarmanın arasında sanki kaçacakmışım gibi ellerim kelepçelendikten sonra bile duruşmalara götürölüp getirilirken, bizim gibi hapishaneyi yeni görmüş kimselerin, bir de iki taraftan kollarına girmelerini çok yadırgardım.

Duruşma saatinin gelmesini beklerken bizi mahkemelerdeki nezarethanelere koyarlardı. Bütün bunlar alışık olmayan insana önce çok zor geliyor sonra duruşmalara gide gele yavaş yavaş kabul ediyorsunuz ve gözünüz nezarethaneye doğru otomatik olarak yöneliyor. Beni en çok üzen olay, duruşmayı takibe, beni görmeye gelen eşimin bile jandarmaların, aldıkları talimata istinaden yedi-sekiz metreden daha fazla yaklaşmasına izin vermemeleriydi. Nasılsın, iyi misin diye soramaz, tek bir kelime bile konuşamazdık. Sadece göz göze gelip, “lanet olsun” derdik.

Hapishaneye ilk girdiğimde moralim hiç bozulmamıştı. Hâlâ iyi niyetimi koruyarak, “ilk duruşmada savunmamızı yaparız ve mahkeme tutukluğumu hemen kaldırır” diye düşünüyordum. Yasalarımızda, “tutuklanan bir kişinin duruşması en geç bir ay içinde yapılır” denilmesine rağmen ben, tutuklandıktan tam yedi ay sonra ilk duruşmaya çıkartıldım.

Kime şikayet edebilirdim? Korkunç bir olay! Haksız yere hapse atıldığınıza inanıyorsunuz, yargıya güveniyorsunuz, “ilk duruşmada adalet tecelli eder ve tahliye olurum” diyorsunuz ama yedi ay boyunca hakim karşısına çıkamayıp hapishane koğuşunda çaresiz halde bekliyorsunuz. İnsan bu durumlarda akıl sağlığına ve sabırlı olmaya büyük ihtiyaç duyuyor.

Kaldığımız koğuşun yanında Sayın Urfi Çetinkaya ile Sayın Cemal Nayır ve adamları kalırdı. Can sıkıntısından onlarla sohbet eder, duvar dibinden bağırarak konuşurduk. Bir gün onları başka koğuşa aldılar ve yerlerine yeni tutuklanan Sayın Mahmut Ceylan ve arkadaşlarını getirdiler.

“Geçmiş olsun” ve “canınızı sıkmayın” gibi moral veren sözlerden sonra onlara, daha önceden delinmiş beton duvarın içinden bir hortum uzatarak sıcak çay verdik. İlk günlerinde, yanlarında sudan başka içecekleri olmadığından, bu yan koğuşun verdiği çay servisi o kadar hoşlarına gitmişti ki, “Yahu bu çayı hiç unutmayız,” demişlerdi. Çayın bir hortumcudan öbür hortumcuya ancak bir hortumla verilebilmesi, olayın diğer trajikomik yönüydü.

Karşı koğuşumuzda beş bayan kalıyordu. Bunlar Ümraniye, Bayrampaşa gibi cezaevlerinde yaşanan isyanların ardından cezaevine getirilmiş olan ve ölüm oruçlarına katılan kırk-kırk beş tutuklu sol görüşlü bayanlardandılar. Her sabah ve akşam çok disiplinli bir şekilde kendi marşlarını hep birlikte, aynı saatte, yüksek sesle bağırarak söylerlerdi.

Bizim koğuşun havalandırmasının yerdeki su akarı, bir plastik boruyla onların havalandırmasına geçiyordu. Gelişimizden bir-iki hafta sonra o boru deliğinden eğilerek onlarla konuşmaya başladık. Bize “Siz hangi suçtan buraya geldiniz?” dediklerinde ne söyleyeceğimiz konusunda tereddüt ettik. Şöyleydi böyleydi derken “dolandırıcılık” dedik. “Nereyi dolandırdınız” diye sorduklarında yine biraz tereddütle, “Güya devleti dolandırmışsınız diyorlar,” dediğimizde “Aman çok iyi biz devleti dolandıranı çok severiz,” demişlerdi!

İlk geldiğimizde gardiyanlar, “Sakin bunlarla iletişim kurmayın. Hepsisi on-on beş senedir hapis yatıyor ve tehlikelidirler” demişlerdi. Bunun için, biraz da yeni ve acemi olduğumuzdan, isimlerimizi sorduklarında gazetelerde bahsedilen hortumcuların biz olduğunu bilmesinler ve anlamasınlar diye ben adıma Ömer, bir kardeşim Adem, biri de Mehmet demişti.

Belli bir süre böyle gitmişti, ama artık her gün çeşitli konularda sohbet ediyor, vakit geçiriyorduk. Zaten devamlı kitap okuyan kültürlü kızlardı ve her biri sekiz-on senedir hapis yatıyordu. Maddi imkanları olmamasına rağmen kantinden getirttiğimiz bisküvi gibi basit şeyleri su borusunun içinden uzatarak ikram ettiğimizde bile gururlarından almazlardı. Bir seferinde kendi aralarında konuşurlarken, birinin ailesinden havaleyle kırk milyon lira para geldiğini, arkadaşına sevinerek söylediğini duymuştum.

Bizim koğuşa eski Esenyurt Belediye Başkanı Sayın Gürbüz Çapan geldiğinde hemen kızlara “Yahu bunların isimleri dedikleri gibi değil, bahsedilen meşhur banka hortumcusu bunlar,” diye tanıtımımızı yapmıştı, hep beraber gülmüştük. Sayın Çapan’la bir yıl aynı koğuşta yattık, iyi bir arkadaşlığımız, dostluğumuz oldu.

O koğuşa gelmeden önce her gün, sabah-akşam rutin olarak yapılan

koğuş sayımlarında gardiyanlar içeri girince, askeriyedeki komutan gelmiş gibi biz hemen ayağa kalkıp sayım verirdik. Gürbüz, askeri ihtilal döneminde solculukla ilgili daha önceden kısa süreli de olsa hapishanelere girip çıktığı için tecrübeliydi. Sayımda biz ayağa fırlıyorduk ama o yatağında kitabını okumaya devam ediyordu. Artık biz de önce ayağa kalkmamaya başladık, sonra da aynı onun gibi davrandık.

Zamanla insan hapis yatmaya da alışıyor. Öyle olmasa on-on beş sene hapis yatanlar nasıl dayanabilirler? Hapis yatmak zor değil de haksız yere yatmak zor geliyor. Zaten zor olan ve insanı korkutan husus hapislik değil, ilk kez **hapishaneye girmek insanları korkutuyor**. Girdikten sonra o korku bitiyor ve orada da kendine has şartlarla bir yaşam tarzının var olduğunu görüyorsun, mecburen buna uyup yaşamaya devam ediyorsun.

Ağır Ceza Mahkemeleri

Yargı kararına saygı

Davamız bir sene kadar DGM'de görüldü, sonra kanun değişti. “Çete davaları devletin güvenliğini ilgilendiren davalar değildir” diyerek dosyamızı normal ağır ceza mahkemelerine gönderdiler. Orada da iki yıl kendimizi, dosyamızı, davamızda bir suç unsuru olmadığını anlatmaya çalışırken tekrar kanun değişti ve bankacılıkla ilgili tüm davalara bakmak üzere kurulan yeni bir ağır ceza mahkemesine dosyalarımız gönderildi.

Biz de yeniden derdimizi anlatmaya çalışırken cezayı yedik. Halbuki dava sürecinde dosyamız mahkemenin seçtiği bilirkişi heyetine gönderilip yapılan işlemlerde suç unsuru var mıdır yok mudur diye tespit edilmesi mahkeme heyeti tarafından istenmişti. İstenilen bu rapor da tamamen lehimize

olarak, yani “dava konusu kredi işlemlerinde herhangi bir suç unsuru yoktur” diye bilirkişiler tarafından düzenlenmişti.

Her ne olursa olsun, doğru veya yanlış yargı kararına saygı duyuyorum. Başka türlü ülkemizde hukuk düzeni ve adalet sistemi oturmaz.

Kredi kullanmak suç mu?

Suçlanma şeklim

Bankama el koyulmasının iki yönü var. Birincisi bankam alınıyor ve bununla ilgili ne kadar fabrikam malım, mülküm varsa her şey haczediliyor. İkinci yönü ise hakkımda “sen suç işledin” denilerek, ceza davaları açılıp dolandırıcılık ve zimmet suçlarını işlediğim söz konusu edilerek hakkımda hapis kararı veriliyor.

Peki nasıl işlemişim bu suçları? Dava dosyama göre paravan olan birkaç şirkete kredi vererek bu paraları ben almışım ve bankayı dolandırmışım. Delil olarak dosyamda bulunan tek evrak da, bankama el koyanların, talimatla yazdırdıkları objektif olmayan, taraflı yazılmış olan müfettiş ve murakıp raporları. Oysa bu raporları yazanların tamamı şikayetçi bankanın ve kurumun maaşlı memurlarıdır.

Bu raporlarda yasalar zorlanarak normal açılan krediler, zimmet suçu kapsamında gösteriliyor ve DGM savcılarına suç duyurusunda bulunuluyor. Bahse konu şirketler paravan mı değil mi araştırmadan soruşturmadan, el koyma eylemini haklı çıkartmak amaçlı yazılmış yanlı raporlar. **Bu raporların tamamı, mutlak doğru olarak kabul edilmiştir. Halbuki bu raporlar**

İSTANBUL 8. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
SAYIN BAŞKANLIĞI'NA
İSTANBUL

BİLİRKİŞİ RAPORU

DOSYA NO : 2004/55 E.
 DAVACI : K. H.
 MÜDAHİLLER : - SÜMERBANK A.Ş. (TMSF)
 - BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
 - 210 KİŞİ

SANIKLAR : Hayyam Garipoğlu, Mehmet Nida Garipoğlu, Nizam Garipoğlu, Kasım Garipoğlu, Cengiz Biçer, Mural Yüksel, Bülent Gökhan Günay, Cem Feridun Yeşil, Osman Karabağ, Ali Aydın, Burhan Taştan, Ali Resul Ergeç, Ömer Caf, Yaşar Keçeli, Muhammet Çiğir, Tuğrul Hüseyin Matancı, Hüseyin Çelik, Handan Güleç, Melin Berk, Fahri Bahçıvanoğlu, Osman Yılmaz Buzcu, Filiz Sonat (Şafak), İsmail Eyüp Erdoğan, Güllüşah Zerrin Yılmaz, Fatma Süeda Kunt, Ali Alpdoğan, Faruk Ünal, Nimet Günay, Hüseyin Günay, Kamuran Beydoğan, Kryssetin Yılmaz, Eşref Elolur, Abdullah Akbulut, Fatma Ebru Başer, Gazali Başer, Mehmet Aktaş, Yılmaz Oruçoğlu, Ahmet Şimşek, Şükrü Karahasanoğlu, İsmail Emen, Mehmet Faruk Keçeli, Orhan Aslıtürk, Server Faruk Kayaokay, Süleyman Çimen, Mahmut Saday, Mehmet Cingöz, Zeki Yenice, Erol Eren, Zeki Ünal, Cemil Nese, Razık Nese, Nadir Nese

SUÇ : Cürüm işlemek için teşekkül oluşturmak, oluşturulan bu teşekküle katılmak, bilerek yardım etmek. Bankayı aracı kılarak dolandırıcılık ve bu suça iştirak, tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla dolandırıcılık ve bu suça iştirak. 4389 sayılı Bankalar Yasasına aykırılık (Banka parasını zimmete geçirmek, bu suça iştirak)

SUÇ TARİHİ : 17/10/1995 – 22/12/1999 tarihleri arası

İstanbul 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 27/05/2004 tarihli ara kararı uyarınca 2004/55 esas sayılı dosya bilirkişi heyetimizce incelenmiş bulunmaktadır.

I - BİLİRKİŞİ HEYETİNE VERİLEN GÖREV:

27/05/2004 tarihli ara karar'ın 12. maddesi uyarınca; "İddia ve savunmaların değerlendirilmesi, banka zararının tesbiti, zimmet miktarının tesbiti, sanıklarca ödeme yapıp yapılmadığının, yapılmış ise ne zaman ve ne miktarda yapıldığının, her bir sanığın eyleminin dikkate alınarak aldatıcı nitelik taşıyıp taşımadığının ve zimmetin varsa adiyen veya ihtilâsen olup olmadığının ayrı ayrı tesbiti..." bilirkişi heyetimizden istenmiş bulunmaktadır.

3- Yukarıda II (Davanın Özeti), B, 14 (kısmen), 17 numaralı başlıklar altında anlatılan olaylar bağlamında sanıkların dolaylı kredilendirme metodlarına başvurmak suretiyle zimmet suçunu (4389 s.lı K. m.22/3) işledikleri iddiasının varit olmadığı, gerçekte bu işlemlere gurup firmalarına kredi sağlamayı engelleyen limitleri aşmak amacıyla müracaat edildiği, bu fiillerin olağan kredilendirme prosedürü içerisinde verildiği takdirde sadece idari para cezasını gerektirdiği (4389 s.lı K. m.21/1), dolaylı olarak gerçekleştirilmesi hususunun da aynı şekilde değerlendirilmesinin isabetli olacağı,

4- Yukarıda II (Davanın Özeti), B, 1,2,3,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,18 numaralı başlıklar altında anlatılan olaylar bağlamında sanıkların back to back krediler, off shore bankacılığı, fiduciary işlemlere veya başka dolaylı kredilendirme metodlarına başvurmak suretiyle dolandırıcılık suçunu işledikleri iddiasının varit olmadığı, bankanın yönetiminde bulunan sanıkların esasen bankadaki mevduata zilyet olmaları ve bankanın idari makamını teşkil etmelerinden dolayı kendi kendilerine yönelik hile ve desise yapamayacaklarından, fail ile mağdur sıfatı bir kişi üzerinde toplanamayacağından inceleme konusu olayda 504/1-3 üncü maddelerde yazılı dolandırıcılık suçunun unsurlarının gerçekleşmediği,

5- Yukarıda II (Davanın Özeti), B, 1,2,3,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14 (kısmen), 15,16, 18 numaralı başlıklar altında anlatılan olaylar bağlamında sanıkların back to back krediler, off shore bankacılığı, fiduciary işlemlere veya başka dolaylı kredilendirme metodlarına başvurmak suretiyle emniyetli suistimal suçunu işledikleri iddiasının varit olmadığı, gerçekte bu işlemlere gurup firmalarına kredi sağlamayı engelleyen limitleri aşmak amacıyla müracaat edildiği, bu fiillerin olağan kredilendirme prosedürü içerisinde verildiği takdirde sadece idari para cezasını gerektirdiği (4389 s.lı K. m.21/1), dolaylı olarak gerçekleştirilmesi hususunun da aynı şekilde değerlendirilmesinin isabetli olacağı,

Sonucuna ulaşılmıştır. Nihai takdir delillerle doğrudan temas eden Yüce Mahkemenize ait olmak üzere tarafımızdan hazırlanan bu rapor saygı ile arz olunur. 08.11.2004

Bilirkişi
Mustafa LAZ
Banka Denetim Uzmanı
Mali Müşavir

Bilirkişi
Erdal ÇELİK
Emekli Banka Müdürü

Bilirkişi
Dr. Ahmet Caner YENİDÜNYA
Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı
Öğretim Görevlisi

bankama el koyup hakkımda Şikayetçi olan tarafın elemanları tarafından yazılmıştır. Ben de bunlar yalandır diye iddia ediyorum.

Bunun üzerine mahkeme, tarafsız bilirkiŐiye gönderiyor iki tarafın iddialarını. Tarafsız bilirkişi de incelemesinin sonunda yazdığı raporda “suç yoktur” diyor. Ama sayın mahkeme, hakkımda Şikayetçi olan BDDK’nın elemanlarının raporlarını doğru kabul edip cezayı veriyor.

Neticede bu ÷lkede adaleti koruyan tek y÷ce makam mahkemelerdir, hakimlerdir. Yargı kararına idam da olsa saygılıyım. Ama bu kararın yanlış olduğu ve Y÷ce Yargıtay tarafından bozulup doğru olanın yapılması, beraat kararının verilmesi için itirazımızı yaptık, neticesini bekliyorum. Neticenin hak ettiğim gibi, benim yönümden beraat olacağına hiç Őüphem yok ama olumsuz bir karar da çıksa yargıya olan saygımdan, kaderimmiŐ diyecek teslim olacağım.

Paravan Şirket var mı?

İlişkim olan her Şirket paravan sayılıyor

Bankanın kredi verdiği firmaların hiçbirisi paravan bir Şirket değil. Paravan Şirketler hiçbir ticari faaliyeti olmayan, ticaret ve sanayi odalarında tescilleri ve kayıtları bulunmayan; bilançoları olmayan veya sahte bilanço, sahte evrak kullanan ve elemanları bulunmayan Őirketlerdir.

Halbuki Sümerbank’tan kredi kullanan Şirketlerin tamamı tescil, kayıt gibi kanunen gerekli kuruluşlarını yapmış ve piyasalarda yıllardır, benim bankam yokken de çalışıp ticari faaliyetlerini sürdüren Őirketlerdir. Bir kısmı kendi konularında ÷lkenin en etkin üretim faaliyetlerini yapan fabrikalardır.

Bunların bankadan kredi alırken yapılan uygulamaları ve bankanın herhangi bir firmaya kredi verirken uyulması gereken işlemleri ise: Önce banka şubelerine kredi talep müracaatlarını yapmaları, bilançolarını vermeleri, kredi sözleşmelerini imzalamaları gerekir; sonra, talepleri banka şubesi tarafından bankanın genel müdürlüğüne gönderilir. Kredi inceleme ve tahsis bölümünde gerekli analiz çalışmaları yapıldıktan sonra, kredilerden sorumlu genel müdür muaviniği bölümüne gelir, o bölümün de uygunluğu alındıktan sonra genel müdür tarafından yönetim kuruluna getirilir ve kredi onayları yönetim kurulu üyelerinin onay imzaları ile işlemler tekemmül edilir.

Daha sonra bu kredileri alan şirketlerin hepsi ile ticari ilişkilerim, borç-alacak ilişkilerim; ortak fabrika kuruluşlarımız, ihracat-ithalat birlikteliklerim olan şirketler oldukları için (bankadan verilmiş binlerce kredi var ama benim sadece iş ilişkim bu birkaç şirketle sınırlıdır) kullandıkları kredileri, iş ilişkisi kurduğum fabrika sahibi ve bankanın da ortağı olan şirketlerime borç olarak vermişlerdir.

Bir banka sahibi olarak kuruluşlarımın, sanki şirketlerle ticari ilişki ve para alıp vermem yasakmış gibi görülmekte, kredi kullanan şirketlerin bana ait şirketlere para vermeleri zimmet ve dolandırıcılık suçu olarak kabul edilmektedir. Halbuki yasal edimlerini yerine getiren ve kredi kullanan bir firmanın, kullandığı krediyi nereye vereceği veya nasıl kullanacağı o şirketi ilgilendiren bir husustur. Şirketlerin ticari hayatları sırasında dün de, bugün de, yarın da kendi iradeleriyle birbirlerine para alıp vermeleri olağandır.

Kredi ile alınan paralar nerede?

Bankadan dışarıya çıkan hiç para yok!

Peki, benim şirketlerim ne yapmıştır aldığı bu borç paralarla? Olayın en önemli noktası burasıdır. Aldığımız bu kredilerin tamamını, bankanın ve şirketlerimizin bütün kayıtlarında da görüldüğü gibi, gerek sermaye artırımını, gerekse bankanın satın alma bakiye bedelinin hazineye olan ödemelerinde kullanılmak üzere, bankaya geri ödenerek koyulmuştur. Bu hususlar, suçlandığımız murakıp ve müfettiş raporlarında da aynen yazılıdır.

Yani bankadan çıkan para, olduğu gibi bankanın içine girmiştir.

Kredi kullanımı karşılığında elimde olan bu paraları ben yat alımda da kullanabilirdim, fabrika da kurabilirdim veya yurtdışına kendi hesabıma da gönderebilirdim. Ama hayır, hiçbirini yapmamışım, bu paraların tamamını bankaya iade etmişim ve bankayı güçlendirmişim. Bankayı dolandıracak olan kişi, kendi hesabına geçmiş olan bu paraları bankanın içine tekrar geri koyarsa, buna dolandırıcılık denir mi?

Benim zaten mevcut başka imkanlarım olsa, ticari faaliyetlerim olan firmalardan borç almadan sermaye artırım ve hazine ödemelerimi yapardım. Ama ticari hayatta borç almak yasak değildir, suç da değildir. Babamın Arabistan'da petrol kuyuları olmadığına göre büyümenin ve gelişmenin yolu ancak kredi ile olur. Ben yurtdışından herhangi bir firmadan da borç alıp sermaye artırabilirdim, bankanın bakiye borcunu da bu şekilde ödeyebilirdim.

Gerek kredi, gerek kendi parası ve gerekse borç olarak bulabildiği her parayı bankasının içine koyan, mal mülk olarak sahip olduğu her şeyi bankasına tahakkuk edecek borçları için ipotek veren kişiye hâlâ “sen bankayı dolandırmak niyetindesin” denilebilir mi?

TELKA RABAK TEL KAPLAMA ENDÜSTRİ VE TİC. A.Ş. ÜZERİNDEN KULLANDIRILAN KREDİLER

Sümerbank Merkez Şube

28.04.1998 tarihinde Merkez Şube aracılığıyla USD 5.000.000 teminatlı nakit döviz kredisi kullanılmıştır.

Yaşar KEÇELİ

277.350.-TL kur üzerinden 1.386.750.000.000.-TL'nin firma Yönetim Kurulu Başkanı Yaşar KEÇELİ'ye ödendiğini gösterir kayıt tesis edilmiştir.

Menkul Kıymetler Müdürü

Yaşar KEÇELİ tarafından 10.03.1999 vadeli 2.040.000.000.000.-TL nominal bedelli hazine bonosu Bankamızdan 28.09.1999 tarihinde satın alınmıştır.

Yaşar KEÇELİ

Yaşar KEÇELİ tarafından Bankamızdan satın alınan hazine bonoları Egebank'a satılarak aynı banka nezdindeki yatırım hesabına bedeli geçirilmiştir.

Egebank

1.386.743.000.000.-TL

Egebank Merkez Şube

Sümerbank Genel Muhasebe Müd.

1.386.810.000.000.-TL sermaye taahhüdü amacıyla Merkez ve Bahçekapı Şubeleri üzerinden 03.11.1998, 04.11.1998, 05.11.1998 ve 06.11.1998 tarihlerinde Genel Muhasebe'ye aktarılmıştır.

Bahçekapı Şubesi

Merkez Şube

Bahçekapı Şubesi

1.386.810.000.000.-TL'si Bahçekapı Şubesi Kasım GARIPOĞLU hesabından AMASYA TEKSTİL SAN. A.Ş. hesabına virman yapılmıştır.

Bahçekapı Şubesi

Kasım GARIPOĞLU'nun Bankamız Bahçekapı Şubesi nezdindeki 107307 no.lu hesaba EFT ile gönderilmiştir.

Bırakın dev firmaları, hükümetler de gerek kendi ülkesinin halkından, gerek yurtdışından borç alıp; bir fabrikadan tutun da, barajlar kurmaya kadar yatırımlar yapar ve oradan kazanacakları para ile borçlarını geri öderler. Bütün dünyada iş yapmanın, sermaye birikimi yapmanın, yatırım yapmanın, ticaret yapmanın kredi kullanmaktan başka yolu var mıdır? Yurtdışından gelip bankalarımızı alan yabancı bankalar da, bu alım bedellerini kısmen krediler kullanarak yapmaktadırlar. Bütün müteşebbisler yeteri kadar sermaye birikimleri olana dek maliyeti hesap edilmiş krediler kullanacaklardır ki zenginleşebilsinler. Bugün dünyamızda en büyük borç ve kredi kullanan ülke Amerika'dır. **Bu hadisede ticari ve hukuki işlemler, zorlanarak cezai işlemler haline döndürülmüştür.**

Bankayı satın aldığım 1995 yılına geldiğimde artık senede bir taneden daha fazla fabrika kurabilir hale gelmiştik. Ama dikkat edilirse, bankayı satın aldıktan itibaren el koyulma olayına kadar biz hiçbir fabrika kurmadık. Halbuki fabrika kurmak en iyi bildiğimiz iş haline gelmişti.

Bankayı satın alırken alış hedeflerimizde önceliği itibara ve kredi imkanlarına kavuşarak daha çok fabrika kurmaya vermiştik. O halde, neden iyi bildiğimiz iş ve hedefimiz olan fabrikaları kurmadık? Rahatlıkla her kuracağımız tesis için ihtiyacımız olan krediyi kendi bankamızdan çekip, onunla fabrikayı kurabilirdik.

Üzerinde çalıştığımız bir sürü projenin dışında, kafamızda da kırk tane yatırım projesi vardı. Çok istememize rağmen bunu yapmadık. Çünkü yasalarımıza göre bir banka sahibinin, bankasından kullanabileceği kredi miktarının kanunla belirlenmiş bir limiti vardı ve biz bu yasaya uyarak fabrika kurmak için limitlerimizin dışında kredi kullanmadık.

Önce bankayı belli bir güç seviyesinin üstüne kadar getirip büyötmeyi, ondan sonra bankadan üretim tesisleri kurmak için kredi almayı düşünüyorduk. Bankanın aktif büyüklüğündeki rakamları büyümeden, kârlılığı artmadan bir fabrika için bile kredi alsak, bunun doğru olmayacağını bildiğimiz için kredi alıp, fabrika kurmadık.

Halbuki bankayı istediğimiz seviyeye büyüttüğümüzde aynı anda elli fabrika da kursak, bankanın bunları kaldıracağını, finanse edebileceğini biliyorduk. Kullandığımız kredileri bu yüzden yatırım için değil, sadece banka için, bankanın içinde kullandık. Yasalara bağılı kaldık, kalmaya çalıştık ama beklenenin tam tersi bir muamele gördük.

Ama bazen isyan ediyor, çok pişman oluyorum. Bugünkü aklım olsaydı ve bu yaşadıklarımı yaşayacağımı bilseydim, yanlış bile olsa bankada kalan son beş kuruşa kadar bütün parayı çekerdim. Yani mevcut paradan en azından 1 milyar dolar çekseydim, **bununla otuz-kırk fabrika daha kurardım ve o tesislerde en az yirmi bin kişiye istihdam yaratarak memlekete hizmet etmiş olurum, diye düşündüğüm oluyor.**

Çünkü nasıl olsa hortumcu damgasını yeyip her şeyimi kaybedeceğime, kimsenin dürüst olan-dürüst olmayan diye bir ayırım yapmadığına; ortada banka manka da kalmadığına göre, bari kuracağım tesisler ortada eser olarak kalırdı, ben de memlekete hizmet ederdim.

Nitekim Şeyhülislam Yahya Efendi şiirinin bir kıtasında şöyle der;

*Nice demdir sây edersin fazl-u daniş kesbine
Yoksa Yahya marifet erbabına rağbet mi var?*

Gruplara kredi verilir mi?

***Her banka yasal kredi haklarını,
risk içermemek kaydıyla kullanır***

Türkiye’de bütün bankalar gerek iştiraklerine, gerek banka sahibinin diğer kuruluşlarına kredi verirler. Bundan doğal bir şey olabilir mi? Tanımadığı, bilmediği başka şirketlere kredi veren banka sahibi kendi bankasından, kendi fabrikasının kredi ihtiyacı olduğunda onu vermemesi olur mu?

Tabii ki banka sahibine ait grubun paraya ihtiyacı olursa, yasal limitler dahilinde kredi kullanır, ihtiyacı bittiğinde de geri ödemesini yapar. Ülkenin en büyük özel bankası Akbank’ın sahibi Sayın Erol Sabancı da medyada hortumcu linç rüzgârı eserken gazetede çıkan bir söyleşide: **“Artık biz beş yıldır grup şirketlerimize kredi vermiyoruz,” demektedir. Bu aslında “biz kırk yıl grup şirketlerimize hep kredi verdik, artık ihtiyaçları olmadığı için vermiyoruz” demekten başka şey değildir.**

Bu yıl çıkan en son bankalar kanununda bile, bankaların gruplarına vermiş oldukları kredileri, tedricen şu kadar sene içerisinde, makul olan şu oranlara kadar indirilsin diye, kanun maddesi koymuşlardır. Demek ki bu madde bile, ortada el konulan banka kalmadığına göre, **mevcut bankaların, kendi grup şirketlerine verdikleri yüksek kredi oranlarını düşürmek** için çıkartılmıştır.

Ne kadar kredi kullandım?

Yasal limitler içerisinde kredi kullandım

2 milyar dolar toplam aktifi bulunan bankamın verdiği tüm kredilerin toplamı 313 milyon dolardı. Bu miktar, aktif toplamının %15'idir. Bu, kredi kartları kredilerinden tutun da bireysel, ticari ve sanayicilere verilen kredilere kadar tüm kredileri kapsamaktadır.

Bu miktarın içinde benim ve iş ilişkisinde bulunduğum firmaların kullandıkları kredilerin toplamı 160 milyon dolar kadardır. Yani ben, bankanın mevcudunun %8'i kadar bir kredi kullanmışım. Kredi olarak aldığım bu paraları da yukarıda belirttiğim gibi tekrar bankanın içerisine koymuşum. **Kendi bankamın dışındaki bankalardan da şirketlerime çeşitli krediler kullandım ve bu başka bankalardan, şirketlerimin kullanmış oldukları kredilerin de hepsini kendi işlerimde veya yatırımlarımda kullanacağıma, getirip Sümerbank'ın içerisine koyduğum bankanın kayıtlarında belli olduğuna göre, benim bankayı dolandırmak değil büyütme niyetinde olduğum apaçıktır.**

Denildiği gibi bankaya topladığımız mevduatın tamamını, babamızın parası gibi alıp kullanmamışım. Zaten halktan topladığımız paranın hepsini kendime kredi olarak kullansaydım, bankaya el koyulduğunda bankanın kasasında para olmazdı. Sadece hazine bonusu olarak 1.5 milyar dolar nakit paranın bankada olması, dediklerimin doğru olduğunun yine en güzel ispatı değil midir?

Ayrıca BDDK'nın kayıtlarında mevcuttur, beş bankaya el koydukları gün, halk ne olur ne olmaz diyerek, bu beş bankaya paralarını çekmek için

hücum ettiklerinde, Sümerbank'ın kasasındaki paradan bu bankalara da para havale edilmiş, halkın paraları geri ödenmiştir.

Sümerbank'a el koyulduğunda, ilk üç ay içerisinde halkın 600 milyon dolar parası geri ödenmiştir. Yani mevduatta bulunan toplam paranın yarısından fazlası. Peki bu para nereden bulunup ödenmiştir? Bankada para yoktu da, devlet mi bankanın içine para koyup milletin bu ödemelerini yapmıştır? Hayır, bankanın içinde mevcut olan paralarla geri ödenmiştir.

Bankanın içindeki paralarla da halkın parası ödendiğine göre bu bankaya neden el koyulmuştur o zaman? Siyasi bir arenanın içine düşünce, maalesef nereden geldiğini bile göremediğimiz entrikalarla oldu bunlar.

Sümerbank, Merkez Bankası'na yatırmak zorunda olduğu mevduat munzam karşılıklarının tamamını yatırmış. Bankadan para çekmek isteyen herkesin parasını vermiş. Her taahhüdünü yerine getirmiş. Kimseyle davalık değil. Büyüyen gelişen bir banka, ama bir günde el koyuluyor...

El koyma kararında yasal nedenlerden biri olarak da “ileride bankanın yükümlülüklerini karşılayamama ihtimaline binaen” varsayımı yapılmıştır. Böyle bir mantık veya gerekçe olabilir mi? Normal, uçmakta olan bir uçağa, “ileride düşme ihtimaline binaen” deyip el koy, uçmasına müsaade etme, yüzen bir gemiye “ilerde batma ihtimaline binaen” deyip el koy, denize çıkarma...

Bir bankaya ancak yukarıda belirtilen taahhütlerini yerine getirmediğinde, gerçekten getiremeyecek hale gelmişse, somut bir hırsızlık olayı varsa el koyulur.

”Yol kes, bel kes ama vicdanı elden bırakma” derlerdi eskiden.

Bankayı satacaktım

Satmamakla hata yapmışım ama el koyulacağını bilemezdim ki

Bir bankaya el koyulacaksa bile o banka önceden uyarılmaz mı? “Sen şu şu taahhütlerini yerine getiremiyorsun, kendini düzelt; düzeltemiyorsan ya bir ortak bul kendine ya da sat bankanı başka birine” diyerek...

Sümerbank’a el koyulmadan altı ay kadar önce “bankanı 300 milyon dolar bir bedelle satar mısın” diye bir alıcıdan teklif gelmişti. Ben hem rakamı az bulmuştum hem de bankayı büyütürsem ilerde milyar dolarlık hale getiririm diye o zaman bu talebi reddetmiştim.

Bankamıza illa el koymaya karar verildiyse, illa “biz senin kaşını beğenmedik, gözünü beğenmedik ve sana bankacılık yaptırmayacağız” deniyorsa, ona da mecburen amenna derdik. Hiç olmazsa bıraksalardı da bankamızı satabilseydik; böylece hem bankaya cebimden ve kredi olarak temin edip yatırdığım paraları geri alabilmiş olurum, hem de satın alanlar tarafından yaşatılacak bu müessese sayesinde ekonomimiz, devleşmiş binlerce kişinin çalıştığı bir bankayı kaybetmemiş olurdu. Unutulmamalıdır ki her kurulan tesis, her kurulan müessese veya banka aslında milletin malıdır. Sahibi gözüken kişi sadece geçici yeddi emini veya bekçisidir. Bu müesseseler çalıştığı müddetçe sağladığı katma değer, tüm ekonomiye ve halka dağılmaktadır.

Nasıl ki bugün Dışbank ve diğer bazı bankalar milyar dolarlara satıldıysa, bizim de bankamızı kapatma yerine satarak değerlendirme imkanına sahip olmamız gerekirdi. Bir malın satış fiyatının tespiti zamanlamadan, satış becerisinden, alıcının durumuna kadar çeşitli etkenlere

bağlıdır. **Biz de belki 1 dolara, belki 1 milyar dolara bankamızı satabilirdik. Halbuki bankamız, sıfır bedelle elimizden alındı.**

Bankanın bana maliyeti

Tüm varlığımızı bankanın içine koymuştuk

Bankayı, isim ve satın alma bedeli olarak doların yılda %40-50 gelir getirdiği yıllarda 115 milyon dolar devletin kasasına ödeyerek aldım. İçine koyduğum 50 milyon dolar sermaye ve bu bedellerin faiz ve diğer alternatif maliyetleriyle bana, minimum 400 milyon dolara mal olmuştur.

Ama devlet parayla sattığını parasız geri aldı. Bugün bu alacağımı kimseden talep edemiyorum, etsem de dinleyen yok. Bizden istenilenlerin karşılığında hiçbir itiraz hakkımız bile yok. Bir hukuk devletinde yaşadığımızı göre ben de hak, adalet ve hukuk istiyorum ama bunları ne zaman bulacağım?

Geçen dönemdeki iktidarın yaptığı birçok yanlıştan biri de Emlakbank'ın kapatılması kararıydı. Halbuki Emlakbank, Türkiye'nin en eski ve en büyük birkaç bankasından biriydi. Sadece isim bedeli ve pazar bedeli bile en az 1 milyar dolar edecek bankayı, yanlış bir kararla bir günde kapattılar. Devlet, bankayı satmayıp kapatarak hem bu milyar dolar edecek paraları alamadı, hem dev bir banka, ekonomimizden silinmiş oldu.

Binlerce kişinin işsiz kalması da ayrı bir problem. Halbuki, Emlakbank'ın sorunlu kredileri varsa ve bilançosu da bozuksa, bunlar kenara alınıp temiz bir şekilde getirilip satılabilirdi. Zaten kapatıldığında bütün bu sorunları ve kredileri devletin üzerinde kaldı.

Garipoğlu'na 2017.5 yıl

Garipoğlu Ailesi için istenen hapis cezaları

Hayyam Garipoğlu: 2017.5 yıl

Kasım Garipoğlu: 1847 yıl

Nizam Garipoğlu: 1847 yıl

Nida Garipoğlu: 1847 yıl

Rakiplerimizin ihracaat
müşterilerimizi
elimizden almak için
bizlerin hapis
olduğuna dair
gönderdikleri
yazılar

EXCERPT FROM "HÜRRİYET" (POPULAR TURKISH DAILY
NEWSPAPER) WWW.HURRIYET.COM.TR
DATE: JANUARY 24, 2001
"A RECORD BREAKING JAIL SENTENCE PROPOSAL"
FOR GARİPOĞLU" (OWNER OF AKMAYA YEAST
COMPANY)

2017,5 YEARS FOR GARİPOĞLU

PROPOSED JAIL SENTENCE TOTALS FOR GARİPOĞLU FAMILY

HAYYAM GARİPOĞLU	:2017,5 YEARS
KASIM GARİPOĞLU	:1847 YEARS
NIZAM GARİPOĞLU	:1847 YEARS
NIDA GARİPOĞLU	:1847 YEARS (HE WAS THE CHAIRMAN OF AKMAYA RECENTLY)

PUBLIC PROSECUTORS OF THE ISTANBUL NATIONAL SECURITY COURT
FINALISE 3 MONTH LONG INVESTIGATION: RECORD JAIL SENTENCES
PROPOSED.
HAYYAM GARİPOĞLU WHO IS UNDER ARREST. FACES JAIL SENTENCE
OF UP TO 2017,5 YEARS BASED ON FOLLOWING CHARGES: ILLEGAL
GANG OPERATIONS, FRAUD AND EMBEZZLEMENT OF SÜNERBANK
FUNDS.

En

Please inform to us
ASAP. What will be happened
about your business and
us

Dünyanın her ülkesine ihracat yapıyoruz ve ürettiğimiz ürünleri pazarlamaya, satmaya çalışıyoruz. Yurtdışında aynı ürünleri üretip ihraç eden firmalar, bizim bulunduğumuz ülkelerdeki bayi ve müşterilerimize kelepçeli resimlerimizi fakslayarak, “bakın bu firma hem dolandırıcıdır, hem de iki bin yıl hapis suçuyla sahibi tutuklanmıştır” demiş, pazarlarımızı ve müşterilerimizi almak için propagandalar yapmıştır.

Bu saldırıya yönelik cevaplarının tamamını da, bankaya el koyulma gününden beri, yani altı senedir ben ve ailemin iş yapan tüm fertlerine koyulan yurtdışı yasaklarımız nedeniyle, buradan vermeye gayret ediyoruz. İş yapan, ihracat yapan, yatırım yapan, teknolojiyi takip eden, diğer ülkelerdeki rakiplerinden pazar payları almaya çalışan kişilerin, bir yerde yurtiçinde hapis olması demek olan yurtdışı çıkış yasaklarıyla, Türkiye’den çıkamadan bunları gerçekleştirmelerinin zorluğu anlatılamaz.

Bu hususu, değişmekte ve globalleşip tek pazar haline gelmekte olan dünyadaki ticaret anlayışına karşı, hukuk sistemimizin iş yapmaya çalışanlara verdiği ikinci bir ceza olarak algılıyorum. Herhalde yüce Allah yardım ediyor da altı senedir dünyadan kopuk olmamıza rağmen; fuarları, teknolojiyi takip edemeden hâlâ müşteri bulup ihracatlar yapabiliyoruz. Evet biz bu olaylarda çok kaybettik, zarar ettik ama esas kaybeden bizimle birlikte ülkemiz olmuştur.

Ofşor konusu

El koyulma işleminin diğer mağdurları

Bankayı 1995 yılındaki alışımından 1998 yılı ortalarına kadar bizim ofşor bankamız yoktu. Rekabetin yaşandığı bankacılık sektöründe çoğunlukla diğer bütün Türk bankalarının da bazen bir, bazen iki ofşor bankası mevcuttu.

Globalleşen dünyada bütün bankalar bir ihtiyaç olarak gördükleri, kendilerine bağlı ofşor bankalarını, vergi ve yasa mevzuatlarını uygun gördükleri değişik ülkelerde kurmuşlardır.

Gerek şube müdürlerinden gerek banka müşterilerinden gelen yoğun talepler karşısında, biz de bir ofşor bankası kurmak mecburiyetinde kaldık. Zira Türkiye’de yurtiçi ve yurtdışı bankalara uygulanan vergi mevzuatındaki farklılıklarından dolayı parasını bankaya yatıran bir müşteri, eğer mevduatını yurtdışında bulunan herhangi bir ofşor bankaya yatırırsa daha az vergi ödeyeceğinden, birkaç puan daha fazla faiz alma imkanına kavuşmaktadır.

Müşteri kaybetmememiz için biz de bu hizmeti verebilmek amacıyla ofşor bankayı Kıbrıs’ta kurdurduk. Bankanın kuruluşunda sahibi olarak Sümerbank görülseydi, oradaki bütün mevduatlar da devletin garantisi altında olurdu. Halbuki kuruluş aşamasında, bankanın sahipliğini benim yakınlarım üstlenmişti.

Eğer benim baştan kötü bir niyetim olsaydı, toplanan mevduatları devletin üstüne yıkıp çekilmek için bu ofşor bankasını Sümerbank adına yapardım ki bankaya bir şey olduğunda herkes parasını devletten alsın ve benim kimseyle sorunum olmasın. Halbuki ofşor bankası Sümerbank adına kurulu olmadığından, devletin garantisi altında bulunmamaktaydı.

Takribi 13 milyon dolar kadar toplam bir alacağı kalan yüz elli kadar mudi paralarını alamayarak, benim gibi mağdur olmuşlardır. Ofşor bankası nezdinde toplanmış olan bu kadar miktar para, Sümerbank’a toplanan mevduatın, takriben yüzde biri kadardır. Bu mudilerin tamamı, kendi talimat ve istekleri ile daha fazla faiz alabilmek için ofşor bankasına mevduatlarını, Sümerbank şubeleri vasıtasıyla yatırıp hesap cüzdanlarını almışlardır.

Sümerbank ve ofşor bankası, yaptıkları sözleşmeye istinaden iç içe çalışmaktaydılar. Ofşor bankası topladığı mevduatı Sümerbank'ın iştiraklerine ve Sümerbank'la ilgili ödemelerde kullanılmak üzere kredilerde kullandığı için bankaya el konulduğunda, otomatik olarak ofşor bankasının da faaliyeti durmuştur.

Rayında giden bir tren ve vagonları durdurulunca, trenin vagonlardan biri olan ofşor bankası da mecburen durmak zorunda kalmıştır. Halbuki el koyma olayının yaşandığı güne kadar ofşor bankasını tercih eden, para yatıran bütün mudiler istedikleri zaman paralarını geri çekmişler ve faizlerini almışlardı.

Okyanusta sağlıklı bir şekilde yüzen Sümerbank gemisi el koyularak batırıldığında, dolayısıyla bu hiç suçu olmayan kişilerin de paraları, bankanın içinde kalarak bankayla birlikte batmıştır. Mucize gerçekleşir de bana yapılan haksızlığı ispat eder, zararlarımı telafi edebilirsem bu kişiler de benimle birlikte zarardan kurtulurlar.

Dünya bankası kredisi ve kaybedilen bir yatırım

Bankama el koyulmadan önceki son dönemlerde, tam bir buçuk yıl boyunca beş-altı kez Amerika'ya giderek Dünya Bankası'nın bir yan kuruluşu olan IFC'den, kuracağımız bir kimya fabrikası için, çok uğraşarak 25 milyon dolarlık, sekiz yıl vadeli bir yatırım kredisi çıkartmıştım.

Malki cinayeti dolayısıyla gözaltına alınma olayları üzerine, Dünya Bankası'ndan çıkmış ve hemen kullanıma hazır olan bu kredimiz de iptal edilmişti. Biz bir fabrika kuramamış olduk, ama bir yatırımdan daha eksik kalarak ülkemiz kaybetmiş oldu. Haksız yapılan bir suçlamanın zararları nerelere kadar ulaşıyor...

Çalışma şartlarımızın zorlaşması

Bankamıza el koyulmadan, satın aldığımız her türlü hizmet ve hammaddeyi çeşitli vadeli ödemelerle satın alabilirken; o tarihten beri ve bugün de dahil olmak üzere tam altı yıldır, her ham maddeyi peşin almak mecburiyetinde kaldık. Satıcılar haklı olarak “ne olur ne olmaz bakarsın tekrar ailece hapse girerler veya devlet gelir yine her şeylerine bir günde el koyar” demekte, sattıkları malların parasını peşin almadan vermemektedirler.

Biz bu şartlarda bile, zorluklarla tesislerimizi çalıştırıp, ihracat yapmaya çalışmaktayız. Bunu bırakınız **ben altı yıldır hiçbir bankadan bir kredi kartı bile alamıyorum**. Zamanında binlerce kişiye bankamın, “bizden de bir kredi kartı alın, kullanın” dediği kredi kartını, bankaların sokaklarda bile pazarlamaya çalıştığı kredi kartını hâlâ hiçbir banka, hortumcu rüzgârı etkisiyle bana vermemektedir. Sadece bu olay bile, bin bir zorlukla ticari faaliyetimizi nasıl devam ettirdiğimizin ve iş yapmaya gayret ettiğimizin güzel bir göstergesidir.

Bunu anlattığım bir gazeteci arkadaşım bana inanmadı ve “Ben sana benim kefaletimle hemen alayım,” dedi. “Hadi al” dedim, sonra benim ismimi duyduklarında ona da vermeyince “haklıymışsın” demişti.

Çünkü o gün bugün, bütün şahsi hesaplarımız ve firma hesaplarımızın üzerinde, el koymadan dolayı haciz ve tedbirler bulunmaktadır. Suçsuz bir insanın, itibarını koruyarak geçirdiği iş hayatında bunlarla muhatap olması çok acı aslında. Sabırla, hiçbir gün moralimi bozmadan, bütün bunların geçeceğinden ve hakkın, adaletin yerini bulacağından ümidimi kesmedim.

Kapanan kapıların ardından yeni kapıların açılacağına dair inancımı hiç kaybetmedim. Yakında, hukuk sürecimiz bittiğinde, kısa zaman sonra

eski halimizden çok daha iyi yerlere geleceğimize dair de hiçbir endişem yok. Yeter ki Allah sağlık versin de biz, elimizdeki ayağımızdaki prangalardan kurtulduğumuzda eskisinden çok koşarak, daha çok çalışarak, az zamanda çok iş yaparak kaybettiğimiz yılları telafi etme imkanlarına kavuşabilelim.

Aslında paraya pula çok önem vermeyen biriyim. Bütün gayret ve çalışmalarımın hedefi, hep yeni bir yatırım yapmak ve yeni bir işyeri açmak olmuştur. Globalleşen ve tek pazar haline gelen dünyada iş yapmak isteyenlere ekmek de pasta da çok.

Ülkemizde kendi içimizdeki çekişmelerden kurtulup, gözümüzü dünya pazarlarına açabilsek yapılacak o kadar çok iş var ki. Bizde genellikle “bende yoksa, onda da olmasın” düşüncesi mevcut. Yani hâlâ varlıkta eşitlik değil, yoklukta eşitlik düşüncesi ağır basıyor.

Bu düşüncelerin oluşmasının tabi ki bir çok sosyal nedenleri de var. Bizim eski Türk sinemasında bile hep zengin, kötü, şişko patronun veya fabrikatörün; fakir kıza veya fakir oğlana karşı haksız davranışları işlenmiştir. Çocukluğumuzdan beri beyinlerimizde zengin düşmanlığının oluşmasında bu durumun bir nebze de olsa katkısı olmuştur.

Halbuki zengini sevilen bir ülkeye dönüşmeliyiz. Zenginde zenginliğini hazmetmiş olarak, mütevaziliğini korumalı ve saygın bir işadamı olma hedefine ulaşmaya çalışmalıdır. “Varlık bu ülkede bir yerlerde olmalı ki ondan ben de istifade edeyim” demeliyiz. Ülkesine yatırım yapanı, vergi ödeyen kahraman olarak görmeliyiz. Parayı bir şekilde kazanmış kişi, artık bu günkü dünyamızda bunu yurtdışında faizde veya çeşitli yatırım alternatiflerinde değerlendirerek parasına para kazanabilir. Ama bunu yapmayıp da hangi konu olursa o parayı Türkiye’de ister faizde ister yatırımla değerlendiriyorsa bu kişiyi,

birikimlerini bizimle değerlendirmek isteyen, bizimle paylaşmak isteyen biri olarak görmeliyiz kanaatindeyim.

Ben 2000 yılında bu hadiseler sebebiyle tutuklanmıştım. Yattığım koğuştan, mektupla talimatlar vererek hapishanedekeyken bile fabrika kurdum. Bu kararımla kendi **kendimle gurur duyuyorum**. Fabrikanın makinelerini daha önceden satın almıştım ve ben hapisteyken yurtdışından yüklenmeye hazır hale gelmişlerdi.

Onları yurtdışında başka herhangi bir ülkeye götürüp kurabilirdim. Ben bu fabrikayı bile devletin el koyduğu, haciz koyduğu İzmit'teki alüminyum tesisimin içerisine kurdum.

Bu hususu yemekte anlattığım bir arkadaşım, "İşte artık buna inanmam, çünkü senin zırdeli olman lazım bu halinde, son maddi imkanlarınla, devlete geçmekte olan ve TMSF'nin haczi altındaki bir yere fabrika kurman için," demişti. Ben de "kalk gidelim" dedim ve İstanbul'dan İzmit'e giderek, yeni kurduğum çalışan fabrikayı ona gösterdim.

Cezaevine 2000 senesi Ekim sonunda girdim ve 2002'nin Nisan ayında tahliye oldum, yani 2001 senesinde hiç gökyüzünü görmedim. Bir fabrika içinde bulunan makinelerin üzerinde o makinenin seri numarası, çeşitli özellikleri ve üretim tarihi yazılıdır. Arkadaşım fabrikayı gezerken makinelerin üzerine baktığında, üretim yılı olarak benim hapiste olduğum 2001 yılını görünce, "Sana şapka çıkartıyorum," demişti. Güzel bir moral olmuştu ama bu kimin umurundaydı ki...

35 yıldır ticaret adamı, sanayici ve bankacı oldum, şimdi de hortumcuyum. Ömrümde daha kendime; ne memleketim Adana'da ne

İstanbul'da oturacağım bir ev bile almadım. Hep kirada oturdum, bugün de kirada oturuyorum. İstesem villa da, köşk de, yalı da alırdım ama önem vermiyordum bunlara.

Burada olmadığı gibi yurtdışında da yatım, katım, köşküme hiç olmadığı gibi, şimdi de yok. Hep elimdeki bütün imkanlarımla “aman bir makine daha alayım” diye uğraşırdım. Ama bugünkü durumuma baktığımda yanlış yapmışım gibi geliyor. Herhalde bu da, yine başlangıç yıllarımdan bu yana gelen dünya görüşü eksikliğimin başka bir tezahürü olsa gerek.

Bankayı ilk almak isteğimin arkasındaki hedefimin, bir gün bankayı büyütüp güçlü, borçsuz bir hale getirip; bildiğimiz ve yıllar içinde öğrendiğimiz konu olan fabrikalardan daha çok ve daha çok kurabilmek olduğunu belirtmiştim. Varlık sahibi olup rahat bir yaşam sürme imkanına kavuştuğum bu ülkeye olan borcumu, ancak böyle çalışarak ve daha çok kişiye istihdam sağlayarak ödeyebilirim diye düşünüyordum. Bir Petrol Ofisi ihalesi, beni bilmediğim ve içine girmedığım siyaset burgacının içine, isteğim dışında hiç ilgim ve alakam yokken çekerek darmadağın etti.

Medyada derdimi anlatabilmek için Habertürk kanalının yayınladığı Basın Kulübü programına çıkarak yaşadıklarımı gözönüne sermeye çalışarak hak arayışı teşebbüslerinde bulundum. Kamuoyunun çeşitli mecralarında hatta TBMM nezdinde kurulan yolsuzlukları araştırma komisyonunda, uğradığım haksızlığı “feryad eden bir müteşebbis olarak karşınızda bulunuyorum ve sağduyu sahiplerinin vicdanına sesleniyorum” diyerek derdimi anlatmaya çalıştım. Fakat hak aramak ve bir neticeye ulaşmak çok zor. Genelde bana verilen “haklısın” veya “yazık olmuş sana” cevaplarıyla teselli buldum ama durumumu düzeltecek ve yapılan yanlışlığı bertaraf edecek çözümleri maalesef bulamadım.

Hayyam Garipoğlu

İŞLERİM BOZULDU

Sümerbank'ın el konulan bütin ilerini akuttu-
ğuna sorması Garipoğlu,
İstanbul'da şöyle arzladı:
■ O dönemde Almanya'da
15 şubeli bir banka olan
Alman Hazineci 6
ay süreyle yığı. Tutar-
larına göre iptal edildi.
■ Roma'da da TÜPRAŞ
benzeri bir kuruluş bu
yüzden idareleri.
■ Dünya Bankası 25 mil-
yon dolar krediyi vermedi.

Kutman beni POAŞ İÇİN TEHDİT ETTİ

Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu'na konuşan işadamı Hayyam Garipoğlu, "Bir siyasi lider ile ekibinin hedefi haline geldim. Hatta tehdit edildim. İşlerim de bu yüzden altüst oldu" dedi...

İşadamı Hayyam Garipoğlu, POAŞ ihalesi nedeniyle tehdit edildiğini söyledi. TBMM Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu'nda bilgilendirme yapurulan Garipoğlu, "POAŞ ihalesinde 1 milyar doların üzerinde teklif verince, bir siyasi parti lideri ve ekibinin hedefi haline geldim" iddiasında bulundu.

AKP İktidatı Milliyetçi Fahretin Poyraz'ın verdiği bilgiye göre, Garipoğlu, Komisyon üyelerinin sorularına yanıtlarken dönemin bir siyasi parti liderini suçladı.

POAŞ UCUZA GİTTİ

İhaleye girmenden önce söz-
konusu siyasi parti liderinin bir ak-
tuşman komitesiyle görüştüğü-
nü öne süren Garipoğlu, "İhale-
ye katılma, kazanma bile sana

vermeyecekler" diye tehdit edildiğini söyledi. Garipoğlu, POAŞ'ın en yüksek teklifi verene değil, öncelikli teklifi sahibine atıldığına da öne sürdü. Poyraz, gazetecilerin siyasi parti liderinin ANAP eski Genel Başkanı Mesut Yılmaz olup olmadığını sorması üzerine, "İhaleleri siz de biliyorsunuz. Ben size isim söyleyemem" yanıtını verdi.

"ASIL MAĞDUR BENİM"

Garipoğlu, Sümerbank'ın 115 milyon doların satın aldığı, Marmara Biracılık şirketinin satışından sağladığı 60 milyon doları banka sermayesine kattığını söyledi. Bankanın Fuar'a devredilmesiyle birlikte yaklaşık 180 milyon dolar çıktığını sorması Garipoğlu, "Bu işte asıl mağdur olan benim" diye konuştu.

Sümerbank'ın gayrimenkul varlığının 100 milyon doları satışı sorması Garipoğlu, "Banka-
yı hortulamamak gibi bir niye-
tim olmayış özellikle benzeri el-
den çıkarılırdı" dedi. Garipoğlu ayrıca Komisyon'a, "Bu kadar varlığı olan bir banka Fuar'a devredildikten sonra kaç-
sa satıldı? Bana da sizin araştı-
rmanız gerekmez mi" diye sordu.

BELGE VERDİ

Garipoğlu, Komisyon'a Mali Sorunlar Araştırma Kurulu ve Bankalar Yemini Müşakkesnamesi hakkında hazırlanan raporlar, mahkeme kararları, Sümerbank'ın satışından önce ve sonraki mali durumlarıyla ilgili belgeleri verdi. Garipoğlu, "Bu belgeler, benim kara parayla bir ilgimin bulun-
madığını ortaya koyuyor" dedi.

Mehmet Kutman

TEHDİT KUTMAN'DAN

Hayyam Garipoğlu'na verildi-
ği bilgiye göre, Mehmet Kut-
man "Bu ihaleye katılma, kazan-
ma, kazanma bile sana ver-
meyecekler" diye tehdit etti. Kutman, dönemin Başbakanı Mesut Yılmaz'ın akrabası. Tutar ihaleye göre, Garipoğlu POAŞ'ın ihalesine girince, fiyat 570 milyon dolardan 1 milyar 60 milyon dolara çıktı. Garipoğlu'na göre POAŞ'ın ucuz-
a satılacak istisnalar hükümleri bir olup-ona cezalandırıldı.

7 Haziran 2003

Yeni Şafak

GÜNDEM

'Yılmaz'ın kuzeni tehdit etti'

Hayyam Garipoğlu, POAŞ ihalesine fazla fiyat verdikleri için, Mesut Yılmaz ve ekibi tarafından cezalandırıldığını ve Yılmaz'ın yeğeni Mehmet Kutman tarafından tehdit edildiğini öne sürdü.

■ NEVZAT DEMİRKOL - SAMİ GÖKÇE

D evlet tarafından el konulan Sümerbank'ın eski sahibi Hayyam Garipoğlu, POAŞ ihalesine girerek yüksek fiyat verdiği için ANAP eski Genel Başkanı Mesut Yılmaz ve ekibi tarafından bütünlüğünü ileri sürdü. Garipoğlu, Yılmaz'ın kuzeni Mehmet Kut-

man'ın kendisini telefonda arayarak, "Bu ihale-
ye girme. Girmen de sana veremeyeceğim" dedi-
ğini söyledi. TBMM Yolsuzlukları Araştırma Ko-
misyonu'na ifade veren Hayyam Garipoğlu,
POAŞ ihalesine girdikleri için Mesut Yılmaz'ın
kendilerine operasyon emri verdiğini öne sürdü.
Garipoğlu, "Türkiye'de geçmişi olan, sanayide
karrieri olan ve hiç borcu olmayan bir şirketin,

Ne zaman ki POAŞ ihalesine girilirdi, o zaman
Yılmaz ve ekibinin hedefi haline gelirdi. Çok
ucuzta verilmesi düşünülen bir ihaleye 1 milyar
doların üzerinde fiyat çektiğimiz için cezalandır-
ıldık" dedi. Sümerbank'a el konulması ile PO-
AŞ sürecinin buğlamış olduğunu vurgulayan
Garipoğlu, "İkinci de aynı dönemde denk geliyor"
dedi. POAŞ ihalesinden sonra isminin Malki ci-
nayet ve kara para operasyonları ile ilişkilendiril-
diğini belirten Garipoğlu, MASAK tarafından
yazılan raporların kendisini akladığını söyledi.

Komisyona rapor sundu

Komisyon üyeleri, Hayyam Garipoğlu'na
Sümerbank'taki mevduat sahiplerinin paraların
nasıl ödendiğini sordu. Garipoğlu ise, "Tüm
mevduatları ödedik. Sümerbank devredildiği za-
man 1,5 milyar dolar hazine bonosu vardı, onu
da devrettik. Marmara Biracılık satışında
onun da parasını yatırdım" dedi.

Kibris'da toplam 16 milyon dolarlık alacakla-
rı bulunan 230 Off-Shore mağduruna da sonarı
komisyona Garipoğlu, "Onlar bir kez, bir işe
bin kere mağdur olduk" diye karşılık verdi. Ko-
misyonu beraberinde getirdiği rapor ve dokü-
manları sunan Garipoğlu, Bankalar Yemini
Müşakkesnamesi ile MASAK'ın raporlarını yanı-
tırarak Sümerbank'ın devralındığı tarih ile BBK'ya
devredildiği tarih arasındaki duruşmaları kayda-
tarmalı olarak anlatan bir raporu ve kendisi ile il-
gili süreci anlatan gazete kopyalarını da ayrı bir
dosya olarak komisyona verdi. ■ ANKARA

Poyraz: Hedef belirliyoruz

TBMM Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu'nun katip üyesi AK Parti Bil-
giçli Milliyetçi Fahretin Poyraz, gazetecilerin sorularına cevapladı. Poy-
raz, çalışmalarını sürdürdükten sonra "Bu çalışmalar sonuçlanmaz"
istisnaları dışında, bazı konuların da yeniden araştırılmasını söz konusu et-
tiğini söyledi. "Biz hedefleri ortaya koyuyoruz. Kimin elinde bir şey
çıkarsa, o da bizim için bir delildir" diye Poyraz, eski ANAP Genel Başkanı
Mesut Yılmaz'ın kardeşi Turgut Yılmaz'ı çağırıp çarpmayacaklarına söz-
konusu üzerine, "Bu anda gündeminizde böyle bir şey yok" dedi.

HAYYAM GARİPOĞLU

Komisyona bilgi veren işadamları, *'Hem suçsuz hem mağdurum'* dedi

Garipoğlu: Beni Yılmaz mahvetti

Petkim 605 milyon dolara satılıyor

İçeride satış dışarıda eylem

● Petkim'in yüzde 88.86'sına, Uzan'lara ait Standart Kimya 605 milyon dolar verdi. İhale Komisyonu nihai kararı birkaç gün içinde verecek. Özelleştirme İdaresi tarafından hazırlanan raporda Petkim'in 3.2 milyar dolar ettiği hesaplanmıştı. ÖİB İhale Komisyonu Başkanı, "Petkim'i bu fiyattan satmamaya karar verirsiniz ne olur" sorusuna "Özelleştirmek için bir 10 yıl daha beklenir" diyerek Petkim'in satışına onay verme eğiliminde oldukları izlenimi yarattı. ■ 13. Sayfada

Ağır suçlamalar İşadamları Hayyam Garipoğlu TBMM Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu'na bilgi verirken "POAŞ ihalesine girdikten sonra hedef durumuna geldiğini, kendisini Mesut Yılmaz ve ekibinin mahvettiğini" söyledi. Garipoğlu, "Mesut Yılmaz'ın yeğeni Mehmet Kutman, ihaleden önce, 'POAŞ'a girme, alsan da sana vermezler' dedi. Beni mahvederek özelleştirmelere girmek isteyenleri sindirdiler" dedi.

TÜREY KÖSE

ANKARA - İşadamları Hayyam Garipoğlu, TBMM Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu'na bilgi verirken "POAŞ ihalesine girdikten sonra hedef durumuna geldiğini, kendisini Yılmaz'ın mahvettiğini" söyledi. Garipoğlu, "Hem suçsuzum hem de mağdurum. Mesut Yılmaz'ın yeğeni Mehmet Kutman, ihaleden önce, POAŞ'a girme, alsan da sana vermezler dedi. Beni mahvederek özelleştirmelere girmek isteyenleri sindirdiler" dedi.

TBMM Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu'na bilgi veren işadamları Hayyam Garipoğlu, POAŞ ihalesi ve Sümerbank'a el ko-

nulması sürecini anlattı. Edinilen bilgiye göre Hayyam Garipoğlu, "Biz Türkiye'de geçmişi belli olan, Anadolu sermayesi içinde kendi yağıyla kavrulan bir şirkettik. Kırılma noktası POAŞ ihalesi oldu. O dönemde bir siyasi lider ve ekibinin hedefi haline geldik. POAŞ'ı 600-700 milyon dolara kapatmak istiyorlardı. Biz ihaleye girince 1 milyar 160 milyon dolara almak zorunda kaldılar. Devlet kazançlı çıktı" dedi. Garipoğlu'nun komisyona verdiği bilgiler özetle şöyle:

■ Arkası Sa. 8, Sü. 3'te

POAŞ'a uzandı hayatı kararı

Yolsuzluk Komisyonu'na konuşan Hayyam Garipoğlu, "POAŞ ihalesinde 1 milyar doların üzerinde teklif verince bir parti liderinin hedefi oldum" dedi

TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA
GÜNEŞ
7 Nisan 2002 Cumartesi
www.gunes.com

Bir garip hikaye!

Yolsuzluk Komisyonu'nda dinlenen Sümerbank'ın eski sahibi Hayyam Garipoğlu, milletvekillerine gündem yaratacak bilgiler verdi.

SÜMERBANK'IN eski sahibi Hayyam Garipoğlu dün TBMM Yolsuzluk Anketleme Komisyonu'na çarpıcı bilgiler verdi. POAŞ ihalesinin hayatını değiştirdiği söyleyen Garipoğlu, "İhtiyaç girmeden önce bir siyasi parti liderinin akrobasisini kendisiyle gördüğünü ve tehdit ettiği" iddia etti.

Mağdur olan benim

BU kişinin "İhtiyaç katma, kazanma bile sana veremeycekler" dediğini söyleyen Garipoğlu, "Zaten POAŞ, öncülü kılıfı altına soktu" diye konuştu. Garipoğlu, Sümerbank'ın 115 milyon dolara satın aldığı da belirtmek, "Banka fona devredildiğinde cebimden 180 milyon dolar çıktı. Asıl mağdur benim" dedi.

"İsim veremem"

BASINA kapalı bu görüşme sonrası komisyon üyesi AKPT Fehrettin Poyraz, gazetecilere bilgi verdi. Poyraz, Garipoğlu'nun isimli verdiği siyasi parti liderinin "Mesut Yılmaz olup olmadığı" sorulması üzerine, "Burada siz de biliyorsunuz. Ben isim söyleyemem" yanıtı verdi. 6'da

POAŞ'ı kazandım diye bankamı elimden aldılar

Hülya KARABAĞU-Elcan YAYUZ

Sümerbank'ın eski sahibi, POAŞ ihalesinden sonra bankasına el konulan ve özülü tefeci Nesim Malki cinayeti ile ilgili davada mahkûm olan Hayyam Garipoğlu, Meclis Yolsuzluklar Komisyonu'nda, sürpriz açıklamalar yaptı. Yolsuzluk Komisyonu'nda ilk kez konuşan Hayyam Garipoğlu, ANAP eski Genel Başkanı Mesut Yılmaz ve kuzeni Mehmet Kutman'ın doğrudan hedef aldığını ve her ikisinin de adlarını açıkça belirterek kendisine yapıldıklarını anlattı. Garipoğlu: "POAŞ'ta en yüksek teklifi veren bendim. Önce bir siyasi liderin ekibinin, sonra da yeghaninin hedefi haline geldim. İhalenin yapılacağı gün bana Mehmet Kutman geldi ve 'Bu ihaleyi kazandıysan bile sana vermez' dedi. Ben de kaale almadım" dedi.

İstesem hortumlardım

Garipoğlu konuşmasında, Sümerbank'ın 1995 yılında Özeleştirme İdaresi'nden 115 milyon dolara satın aldığı ve daha sonra Marmara Birsi satıpından cebine giren 60 milyon doları da bankanın kasasına koyduğunu söyledi.

Yolsuzluk Komisyonu'nda konuşan Hayyam Garipoğlu, davalarının bitmesi halinde haklarını aramak için ayrıca AİHM'e başvuracağını da söyledi.

Garipoğlu, "Böylece cebimden 180 milyon dolar para çıktı" diye konuştu. Sümerbank'ın 100 milyon dolarlık gayrimenkul bulunduğunu anlatan Garipoğlu, "Eğer hortumlamak isteseydim, Cebimden 60 milyon dolar kasaya koyar mıydım? Ya da 100 milyon dolarlık gayrimenkul satmaz mıydım?" dedi.

1996'da POAŞ ihalesinde en

yüksek fiyatı verdiğini kaydeden Garipoğlu, POAŞ ihalesini kazanmasına rağmen Özeleştirme Yüksek Kurul'u'nun, ihaleyi kazandığını bir türlü ilan etmediğini vurgulayarak, "Bu arada ben TEKEKO firması ile anlaşma yapmak için AİD'ye gittim. Onları POAŞ'a ortak yapmak istiyordum. Orda bana yetkililer 'İhale sana

verilmeyecek' dediler. Çok şaşırdım. Üç gün sonra ajanslar ihalemin öncüsü seradaki konsorsiyuma verildiği haberi yaydılar" dedi.

Bana kin duyuyordun

POAŞ'tan sonra Sümerbank'ın el konulması işleminin de başlatıldığı anlatılan Garipoğlu, şunları söyledi: "POAŞ olayından dolayı Mesut Yılmaz çok yıpranmıştı. Bana kin duymaya başladı. Sümerbank'a el konulması işlemi bu yüzden başladı. Bankalar Yeminli Murakıplarının raporu beklenmeden BDDK el koydu. Başımıza gelmedik kalmadı. Meydan sahipleri de etkilenmiş ve paralarını çekmeye başladılar. Şu anda Sümerbank'tan 250 kişinin 16 milyon dolar alacağı var. Onlar da mağdur, ben de. Ayrıca paraların karşılıkları bugün bile var."

Garipoğlu, daha sonra bir açıklama yaparak, "POAŞ'ı düşük fiyata almak isteyenlerin dinlemenin hükümet yöneticilerini araya koyarak kendisini emsalendirdikleri" ifadesinin kendine ait olmadığını söyledi. Garipoğlu, "Doğru ifade, POAŞ'ın satış fiyatının yükselerek devlete bir kazanç olduğu çekilirdi" dedi.

Bir türlü anlatamadık, bizim suç işlemek gibi bir niyetimiz hiç olmadı. İnsan arzu etmediği şeyi yapmaz. Biz de böyle bir arzu ve niyet içerisinde değildik, hâlâ da değiliz.

Otuz beş yıllık ticari yaşamım sonunda, ekonomik varlığım ve ahlâki gelişimim de dolandırıcılığa, zimmete ve suç işlemeye müsait değil. Zaten eğer suç işlemek gibi bir niyetimiz olsa hazırlık yapardık. Minareyi çalan kılıfını hazırlar derler. Dolandırıcılık yapmak ve kendimize ait olan bir bankayı soymak isteseydik, aşağıda sırayla yazacağım basit ve sıradan işleri acaba yapar mıydık?

1. Bankayı soyacak olsak soyardık ve el koyulduğunda bankada para olmazdı. Halkın yatırdığı milyar dolar düzeyindeki para bankada durduğuna göre, demek ki soymadık ve para yerinde duruyor. Para yerinde duruyorsa o halde biz neyi soyduk?

2. Bankayı soyacak olsak banka sahibi olmadan evvel, sahibi olduğumuz bütün fabrika, arsa gibi gayrimenkulümüzün tamamını, soyacağımız bankanın lehine ipotek vermezdik. Bir banka sahibi elindeki bütün mal varlığını bankasının güçlü olması için bankaya veriyorsa, “bu banka sahibi bankasını dolandıracak” denemez. Çünkü öyle bir niyeti olan kişi, banka dışı varlıklarını getirip de soyacağı bankanın içine koymaz.

3. Bankayı soyacak olsak, yine banka sahibi olmadan önce sahip olduğumuz bir bira fabrikasını, 52 milyon dolara satıp, onun parasını getirip soyacağımız bankanın içine koymazdık. Hangi hırsız soyduğu evin içine kendine ait başka parasını getirip bırakır?

4. Bankayı soyacak olan kişi, o bankanın büyümesi gelişmesi için

para harcamaz, yatırım yapmaz. O paraları bankada tutar, banka için harcamadan cebine atmaya çalışır. Halbuki bankanın büyüyebilmesi için yaptığımız yüzlerce harcamanın dışında, el koyulduğu son gün dahi bankamız, Romanya’da yeni bir banka şubesinin açılışını yapmıştı.

5. Bankayı soyacak kişi, yurtdışında bir banka almışsa bunu kendi adına mı alır, soyacağı banka adına mı? Romanya’da kurduğum Romanian International Bank adlı bankayı, Sümerbank adına değil de bir yakınımın adına ve bir yabancı şirket adına kursaydım, Sümerbank’a el koyulduğunda bile hâlâ orada bir bankam olurdu. Ama bunu yapmayıp, oradaki bankayı da Sümerbank adına kurduğuma göre, demek Sümerbank’ı dolandırmak diye bir niyetim yokmuş.

6. Tüm Türkiye’de şubeleri olan Türk Nippon Sigorta’yı satın aldığımda, bunu dolandıracağım banka adına mı alırdım, yine başka bir şirket adına mı? Keza yine kurduğum Sümer Leasing adındaki leasing kuruluşunu, Sümer Factoring adlı faktoring kuruluşunu ve borsa işlemleri yapan Sümer Yatırım’ı kendi adıma mı alırdım, yoksa dolandıracağım Sümerbank adına mı? Bunların tamamını da Sümerbank adına aldığıma göre amacımın, bırakın Sümerbank’ı dolandırma niyetini, aksine güçlendirmek ve büyütme olduğu apaçık belli değil mi?

7. Bankayı soymak niyetinde olan kişi, bankayı ilk satın aldığı anda bankanın mülkiyetinde bulunan kıymetleri, milyonlarca dolar değerinde olan gayrimenkulleri, çok düşük değerler üzerinden satarak bankanın mülkiyetinden çıkartıp kendine ait şirketlerinin veya yakınlarının üzerine geçirtmez mi? Bankaya el koyulduğu güne kadar en küçük bir gayrimenkulün dahi satılmamış olması, soymak niyetinde olmadığımızın bir göstergesi değil midir?

Sümerbank'ın binalarından birkaç tanesi. Hiçbiri tarafımdan satılmamıştır. 231

8. Babamın hukukçu, kardeşlerimin iktisatçı olması ve benim de bankanın yönetim kurulu başkanı olmam vesilesiyle; her birimize bankadan, tüm banka sahipliğimiz süresince, gerek maaş gerek danışmanlık ücretleri adı altında para çıkartamaz mıydım? Halbuki bunca yıl içerisinde tek bir lira bile bankadan herhangi birimiz adına, herhangi bir ad altında para veya ücret almamış olmamız, bankayı dolandırmak niyetinde olmadığımızın bir göstergesi değil midir?

9. Bankayı soymak niyetinde olsak, şirket hesaplarımızdaki paralarımızı ve vadeli alacak çeklerimizi dahi Sümerbank şubelerinde bırakır mıydık? Bu paralarımızın tamamına el koyulmuştur. Mesela babamın kendi şahsi tasarrufu olan 1 milyon dolarını Sümerbank'ın Ceyhan şubesinde vadeli olarak yatırılmış halde bırakır mıydık?

10. Bankayı soymak niyetinde olsam, sahibi olduğum fabrikalardan bankaya çok yüksek bedellerle bir kısım %15-20 gibi hisseler satıp, o hisseler karşılığı paraları bankadan çıkartıp cebime soksaydım, kim ne diyebilirdi? Bankamın fabrikalarımda bir değeri olmayan azınlık hisseleri olurdu ama para tamamen kanuni olarak bankadan benim cebime ya da şirketlerimin hesabına geçmiş olurdu. Böyle bir tek işlem bile yapmamış olmam bankayı soymak niyetinde olmadığımın bir göstergesi değil midir?

11. Bankayı soyacak olsam kurulmuş olan Ofşor bankasını yakınlarım adına mı kurardım, yoksa Sümerbank adına mı? Ofşor bankası kuruluş mülkiyeti yakınlarım üzerine olduğu için şimdi mevduatı olanların problemleriyle ben meşgul olmak durumundayım, halbuki mülkiyeti Sümerbank adına geçirseydim, ofşora para yatıran halkın bütün parasını, mevduata verilen devlet ödeme garantisinden dolayı devlet öderdi. Bu hareketimiz art niyetli olmadığımızın bir göstergesi değil midir?

12. Bankayı soymak niyetinde olan kişinin, herkesin bildiği veya bilebileceği basit bankacılık yöntemleri olan borsa alım-satım işlemleri talimatlarından tutun da kur oyunlarından, faiz oyunlarına veya hedge işlemlerinden, future işlemlerine kadar bankayı zarara sokup, kendime fayda temin edeceğim işlemlerden hepsine vakıf olmama rağmen bir tanesini bile yapmamış olmam, niyetimizin bankayı dolandırmak değil de büyütmek olduğunun göstergesi değil midir?

Bütün bunları anlatıyorum ama işin içinde olmayan birine o işi anlatmanın veya aynen intikal ettirmenin ne kadar zor olduğunu da biliyorum. Sık sık çok kişiden duyulan sözlerden biri de, geçmişte el konulan bankalarla ilgili olarak, “peynir ekmek gibi önüne gelene banka lisansı verdiler” sözüdür.

Başkaları nasıl banka lisanslarını aldı ben bilmiyorum. Bilmeme de imkan yok ve ayrıca benim konum da değil, ama ben banka lisansını nasıl aldım çok iyi biliyorum.

Evvela bana göre Türkiye’de bankacılık yapmaya kendimi tamamen yeterli görüyordum. Hiçbir sabıkam yoktu. Herhangi bir davam yoktu. Fabrikaları olan, binlerce kişiyi istihdam eden ve en önemlisi gerek piyasada, gerek bankacılık camiasında itibarı olup bir tek bankaya tek kuruş borcu olmayan sağlam bir aileydik.

O zaman bizim de bankacılık yapmak için ne eksikimiz vardı? Herhalde bankacılık yapanlar gökten zembille inmiyorlar. Bankayı alırken hiçbir siyasi ile görüşmedim, zaten tanıımıyordum da. İhale bende kaldığında gerek Hazine Müsteşarlığı, gerek Maliye Bakanlığı tarafından da şirketlerimin mali yapıları iki ay kadar incelendikten sonra bankacılık yapabilmek için gerekli lisans verilmişti.

Biz kaybederken kimler kazandı?

Aslında bankalara el koyma olayları incelenirken, bu el koymalardan kimlerin menfaati olduğu hususundaki incelemeyi göz ardı etmemek gerek. Bu bankalara el koyma operasyonlarıyla birlikte belli bir sermaye grubu, Anadolu'dan gelen büyümeye aday sermaye grubu, bir yerde yok edilmiştir. Yani bu operasyon büyük banka ve büyük sermayenin, küçük sermayeyi yeme operasyonudur. Bu operasyonun uygulanmasında, hukuku da alet etmişlerdir.

Hortumcu yaygarasının arkasında bu gruplar vardır. Örneğin bugün benim bankama el koyulmamış olsaydı, hapiste geçirdiğimiz ve elimizin ayağımızın bağlandığı şu son altı yılda, kartopu gibi bir iktisadi büyüme elde etmiş olurduk.

Bu gücümüzle de bugün gerek devletin özelleştirerek sattığı birçok kuruluşlardan, gerekse ülke içindeki mevcut çeşitli işlerden pay alırdık. İhalelere girerdik; ya pazar paylarını rekabet ederek alırdık ya da piyasayı paylaşırdık. Dolayısıyla şu anda piyasalarda etkin olan guruplar, atılğan ve yoktan var edebilen on beş-yirmi banka sahibi iş adamının rekabetiyle karşı karşıya kalacaklardı. Halbuki bugün bunların hepsi ancak canlarıyla uğraşıyor, ayakta kalma mücadelesi veriyorlar.

Bankalara el konmadan önce, bir yerden bir yere havale yapmak ücretlerinden tutun da, teminat mektubu komisyonlarına veya ithalat-ihracat işlemlerinde bankaların aldığı komisyon ücretlerine kadar, rekabetin verdiği etkinlikle istenilen ücretler bugün olanlardan çok çok düşüktü. Halbuki bugün bütün bu oranlar müşterilerin aleyhlerine ama mevcut bankaların lehlerine olarak eskiye göre çok yüksek düzeydedir. Dolayısıyla

bu bankalara el koymakla, mevcut bankaların da ekmeklerine yağdan başka bir de bal sürülmüştür.

Eskiden bütün bankalar, para yatırırlara verebilecekleri azami faizleri, gerekli hesaplarını kitaplarını yapıp verirlerdi ama el koymalardan sonra rekabet ortadan bir yerde kalktığı için bankalar mudilerine verdikleri faiz oranlarını düşürmüşlerdir. **22 banka kapandığı için bunların sahip oldukları tüm mevduatlar, müşteriler ve bu bankaların elde ettikleri tüm yıllık karlar el koyulmayan özel bankalar arasında paylaşılmıştır.** Unutulmamalı ki birileri bir şeyler kaybediyorlarsa, mutlaka birilerinin de bu durumdan kazançlı çıkma ihtimali vardır.

Türkiye’de bir de devamlı “banka sayısı çok, aman konsolide edelim daha az banka olsun” denmektedir. Bana göre bu yanlıştır. Ne kadar çok banka olursa rekabet o kadar artar, arkasından verimlilik gelir; bir sektör oluşur ve ülkemizin çemberini kırıp dünyaya açılacak cesaretle aslanlar ortaya çıkar. “Sen bankacılıkla ilgili aklını kendine sakla, fikirlerin doğru olsaydı evvela kendi bankanı batırmazdın” gibi sesler duysam da bunların insaf kapılarının kilitli olduğunu düşünüyorum ve hukukun bir gün herkese lazım olacağı gerçeğinin hiç kimse tarafından unutulmaması gerektiğine inanıyorum.

Belki bugün kurulan küçük, tek şubeli bir banka on yıl sonra çalışması ve yaratıcılığıyla şu andaki en büyük bankayı bile geçebilir. Artık dünyamızda on sene evvel yeni kurulan başarılı şirketler yüz yıllık dünya devi şirketleri bile geçebilmektedirler. Eskiden ülkemizde yetmişin üzerinde banka vardı, şimdi elli civarında banka var ve buna hâlâ “çok” deniliyor. Halbuki bir Almanya’da üç bin banka var, bir Amerika’da on bin banka var, bir İsviçre’de üç bin banka var ama kalkınmamış bir Cezayir’de on dört banka ve Etiyopya’da

dokuz banka var. Bizde “banka sayısı çok ve bunu azaltalım” diyenler için, fazla mı var eksik mi var, hangi ülkelere benzememizde fayda var ve böyle olmasını, neden, kimler istiyor siz karar verin.

Şirketler büyüdülerinde mecburen kurumsallaşmak zorundadırlar, yoksa yönetilemezler. Kurumsallaşan firmalar da mecburen her işini yasalara ve kayıtlara uygun yapmak zorundadır. Onun için şu yönetici, şu bankacı, şu işadamı temiz veya şunlar kirli diyebilmek için kim, ne zaman, neyi, nasıl yapmış bilmek gerek.

Hani, eşkiya zengini soyar, zengin halkı soyar gibi sözler vardır, bunun gibi olaylara çok tepe bir noktadan bakıldığında, her devirde kim güçlü ise o bir şekilde borusunu öttürüyor. Bu hususun yaşamımızda uygulaması büyük devletlerden tutun, küçük aile bireylerine kadar indirgenebilir. Medeniyet, refah ve sosyal yapının geliştiği ülkelerde güçlünün gücünü haksız kullanmamasını sağlayıcı kurallar ve sınırlar getirilmeye çalışılıyor. Gücü bir şekilde eline geçirmiş olanlar kendilerinin de bir fani olduğunu, bu dünyadan gideceklerini unutmadan yaşadıkları; toplumun iyi yaşayabilmesi, hayat seviyesini yükseltebilmesi için gayret ederlerken, özellikle bilerek haksızlık yapmaktan kaçınmalılar. Mal, mülk, varlık derdiyle bütün ömrünü sıkıntı ve stres içinde geçirenler için Ömer Hayyam’ın şu dördlüğü ne kadar güzel:

*Utanmaz mısın nedir bu arka dönüp hakka
Emri nehyi bırakmak düşmek kirli bir zevka
Diyelim baştan başa bu dünya mülkün oldu
Ne gelecek elinden atıp gitmekten başka*

Biz yıllardır vergi verdik, sigorta parası ödedik, ihracat yaptık, üretim yaptık, istihdam yarattık ama iş aleminden sayıları mahdut birkaç saygı

duyulacak, kişinin dışında hiç kimse çıkıp da cesurca “bu yapılanlar yanlıştır, suçluyla suçsuzu birbirinden ayırmadan, kesinleşmiş bir yargı kararı olmadan, yargısız infazla bu kişileri böyle toplu linç etmeyelim” demedi. Sadece “bana bulaşmadığına göre, bana ne” deyip seyrettiler. Tabii bu olaylardan menfaati olanlar da bankalara el konulduğunda avuçlarını ovuyorlardı.

Kamuoyunu medyalarıyla oluşturan medya sahiplerinin, bu hortum konusunu yıllardır gündemde tutmalarının bir sebebi de, aslında kendi aralarındaki iktidar ve birbirlerini yok etme savaşlarıydı. Kendilerini bizzat ilgilendiren konularda da, ülkedeki olayların gerçeğini ve arka penceresini çok iyi bilen medya, tabii ki bu hortum olaylarını da kendi geleceklerine ve hesaplarına göre aksettirdi.

Bu savaşta kullandıkları silah da hep hortum edebiyatı olmuştur. Hem medyası, hem bankası olanlardan özellikle Mehmet Emin Karamehmet, Cem Uzan, Dinç Bilgin, Erol Aksoy gibi gazete ve/veya televizyon sahipleri, bu savaşın sonunda bankalarını kaybettiler, kısmen de medyalarını...Filler koşuştururken, onların kavgalarıyla bir ilgileri olmayan atlar da maalesef ezildi.

Gündeme gelen-gelmeyen olaylara örnek

***Taksim Meydanı'na asılsak
kimin yüreği soğur***

Ülke gündemini takip edenler, geçen iktidar döneminde bu ülkede esas hortumların nerelerde, nasıl yapıldığını bilmiyorlar mı sanki? Ekonomiyi tepeden izleyen herkes tabii ki biliyor, ama kimi olaylar gündeme getiriliyor, kimi getirilmiyor.

Gösterge

HURŞİT GÜNEŞ hgunes@milliyet.com.tr

IMF'nin kamu bankaları operasyonu kimleri zengin etti?

IMF'nin kamu bankaları operasyonu kimleri zengin etti? Kamu bankaları sorunu kasım krizinin, dolayısıyla geçen programın dinamitiydi. Patladı ve program da çöktü. Şimdi bu bankaların reformu yeni programın da en önemli ayağını oluşturuyor.

Geçen perşembe, Kamu Bankaları Ortak Yönetim Kurulu Başkanı Vural Akışık televizyonda konuştumuzu. Eski bankacı İbrahim Betil ile birlikte onu sorguladık. Akışık anlattı. Biz dinledik. Akışık kriz sonrası dönemden sorumlu olsa da, öncelikle zaman kısıtından giremedik.

Akışık son aylarda yaptıklarını üç noktada özetliyor. Birincisi, şimdiye dek biriken zararın Hazine tarafından iç borç senediyle karşılanması; ikincisi, bu kağıtların karşılığında Merkez Bankası'ndan likidite sağlanması; ve üçüncüsü de kredilerin kusurlar likidite ihtiyacının azalması, böylece kaynak yapısında giderek maliyetin düşmesi, ucuzlaması...

	15 Aralık 1999	15 Mart 2000	13 Aralık 2000	28 şubat 2001
Görev Zararı	10,2 kn. TL	10,0 kn. TL	11,8 kn. TL	13,5 kn. TL
Zarar faiz farkı (%)	47	79	85	333
Kısa Vadeli Borç	2,4 kn. TL	6,4 kn. TL	6,6 kn. TL	13,5 kn. TL

Akışık'ın rakamlarından derlediğimiz tablo kamu bankalarının geldiği noktayı apaçık gösteriyor:

1) Eski program başlamadan önce bu bankaların görev zararları 10 katrilyon TL'yi aşmıştı. Belki de kısa vadeli borçlanma sınırlı kaldığı için IMF bu durumu göz ardı etti. Ama IMF'nin bu boyutta bir zararları ilgilenmeyecek program başlatması büyük gaflet! Üstelik Güney doğu Asya krizinden sonra bankacılık konusunda epeyce ders aldıkları sanılıyordu.

2) Marta gelindiğinde (yani tam üç ay

sonra) kısa vadeli borçlanma da artarak 6,4 katrilyona ulaşmış. Yani riskler yükselirken, Hazine ve MB seyretmiş. IMF yine bir güzel uyumuş.

3) Tablodaki faiz farkı, kamu bankalarının görev zararını karşıladığı maliyetin Hazine'nin borçlanma maliyetine olan oranını gösteriyor. Bu fark program boyunca hep artmış. Böylece, kamu bankalarına para satan birileri hem yüksek faizli, hem garantili, hem de likit (gecelik) para kazanmışlar.

Üstelik aylarca! Acaba bu bankalar hangileri?

Umarız bugün güçlü sermayesini buna borçlu olan bankalar yoktur! Çünkü iki kriz boyunca yaratılan 3,5 katrilyon zarar (yani o tarihlerin kuruyla 5 milyar dolar) eğer belli bankalara ödenmişse, bu gafletten ötedir. Hazine'ye bono karşılığı borç veren bankalar batır, ancak onun bankalarına gecelik para verenler abat olursa bu nasıl açıdanır? Hem de IMF talimatıyla faizler uçurularak!

Kasım krizinde ne olmuştu? Ülkeden sıkacak para çıkarken, bazı bankalar likidite sıkıntısına düşmüşler ve Merkez Bankası (MB) bu likiditeyi sağlamaya uğraşırken, IMF devreye girmiş, "verirsen, ek rezerv kolaylığından yararlandırmam" demişti. Faizler de haliyle yüzde binlere ulaşmış gitmiş, ama bir süre sonra MB kasasına 10 milyar dolar girmişti.

Sonrasında piyasalardaki gerginlik sürmüş, ilk siyasi krizde döviz talebi oluşmuş, devalüasyondan kaçınılmamıştı. Oysa şimdi IMF kamu bankalarına likidite vermenin yolunu ardına kadar açmış bulunuyor

(Tabii kur dalgalı hale geldikten sonra). Ancak monetize edilen bu zararlar enflasyonu ve döviz kurunu da zıplatmış oldu.

IMF 15 milyar doları kasasında kamu bankaları için verseydi, acaba hem kur, hem de program kurtulur muydu? Tartışılabilir. Kur sabitken yapılamayan operasyon dalgalı iken yapıldı. Ancak ekonomi ciddi yara aldı. Bu arada bazıları (bankalar, yüksek parası olanlar) abat oldu.

Özetle, ortalık karışınca köşe olan bankaların IMF'ye çok şey borçluğu artık biliniyor. Sadece kimler olduğu bilinmiyor.

Sadece iki örnek vermek gerekirse: Devlet bankalarına katrilyonlar seviyesinde piyasa repo faizlerinin üzerinde bir faiz oranlarıyla uzun zaman faize para verip, milyarlarca dolar buradan hiç risksiz para kazananlar belli değil mi? Bunlara bu paraları kazanma fırsatını veren kamu yöneticileri de belli...

Kamu bankaları 12-13 katrilyon mertebelerindeki zararlarını hazineden veya Merkez Bankası'ndan fonlanacağına, bazı bankalardan yüksek faizle paralar, günlük repo şeklinde almaları mecburiyetinde bırakılıp, kamu zarar ettirilip bazılarının kazanması sağlanmıştır. Sonradan “yeter artık” denilip, kamu bankaları zararı yine kamudan kapatırılıp bu yüksek faizlerle birilerine yapılan kaynak aktarımına “dur” denmiştir.

2001’de devalüasyonun olduğunun aynı gün kimlerin düşük kurdan hangi büyük miktarlarda döviz alıp, ikinci gün %100 karla sattığı belli değil mi? Ama işin garibi, bunlar da sıraya girip bize “hortumcu” diye bağırarak koronun içindeler. Sürekli yasal yollardan hazineye borç vererek hazineyi hortumlayanlar varken, hortumcu suçlaması sadece bankasına el koyulanlara yapılmaktadır.

Halbuki işin içinde olanlar çok iyi biliyorlar ki el konulan bankalardaki tüm kredilere zarar denmiştir ve “her zarar da hortumlamadır” diyen zihniyet adaletli ve vicdanlı değildir, aynı muamele herkese uygulanamaz. Aynı mantık mevcut bankalara da uygulanırsa, onların hepsine hemen el koymak gerekir.

Dönemin iktidarı, el koyulan bankaları ıslah ederek yüzdürseydi, ihtiyaçları olan çok az likiditeyi (başka bankaları bilmiyorum ama Sümerbank’ın likiditeye de veya herhangi başka bir şeye ihtiyacı yoktu) gerekli teminatları alarak verseydiler, özel bir vaka olan bir bankanın dışında hiçbir banka

batmazdı. Ne bankacılık krizi olurdu, ne de bankacılığın etkilediği diğer etkenler ve zararlar oluşurdu.

Aslında el koymanın ilk hedefi, hasta olan bankayı hastaneye alıp gerekli tedaviyi uygulayarak onu yaşatmaktı. Ama hastanede yapılan tedavi yaşatmak amaçlı olmadı ve bankalar kapandı. Bunlar hep bin bir emekle kurulmuş ülkenin değerli müesseseleri idi. Yapmak zordur; yıkmak, kırmak kolaydır.

Yanlışlarını sonradan gördüler ve diğer bankaların batmasını önlemek için daha sonraki uygulamalarda bankalara el koymayıp aksine sermaye verdiler. O gün verilen paralar, bugün o bankaların kurtulmalarına ve milyarlarca dolar değerine kavuşmalarına sebep olmuştur. Ama bu doğru kararın (el konulan bankalar yönünden bakılacak olursa), iş işten geçtikten sonra verilmiş olduğu meydandadır.

Bu kadar yanlış kararları alanlara, ülkenin bu kadar zararlar görmesine sebep olanlara bırakın sorgu suali, tek bir laf bile edilmiyor, hâlâ “elinize sağlık” deniliyor. Ama “sakın hortumculara vurmaya ara vermeyelim” zihniyeti devam ediyor.

Aslında varlık düşmanı, zengin düşmanı, “şu adamlar nasıl bu kadar para sahibi oldu da ben olamadım” diye içlerini kemiren kıskançlıklarını yenemeyen ve bir zamanlar yüksekte gördükleri banka sahiplerini şimdi hapsilere düşmüş her şeylerini kaybetmiş olarak gördüklerinde, fırsat bu fırsat deyip; yazılarıyla kinlerini kusan bazı kendini bilmezlerin kışkırtmalarıyla hortum iddiaları, kesinleşmiş suç gibi halk nezdinde kabul edildiğinden, şöyle bir-iki tanemizi de Sultanahmet’te veya Taksim Meydanı’nda güzel bir törenle ipte de sallandırsak, Türkiye’nin bütün problemleri biter ve belki ancak o zaman onların da yürekleri soğur.

Hortum edebiyatının verdiği en büyük zarar

Bu olaylar, tutuklamalar, davalar ve bankacıların hor görülmesi neticesinde ülke girişimcilerimiz bankacılık sektöründen uzak durmaya başlamışlardır. İşte en büyük ve telafisi imkansız olan zarar, bu şekilde ülkemizin başına gelmektedir.

Zira bankalar halkı refah içinde yaşayan bütün toplumların en önemli kurumlarıdır. Banka olmadan ne kalkınma olur, ne sanayi olur, ne hizmet sektörü olur. Vücuttaki kan dolaşımı gibi, kalp gibi, beyin gibi banka faaliyeti de refaha giden bir ülkenin ana unsurlarından biridir. Bu bankaların arasında yerli sermaye sahiplerinin, hatta uluslararası olmuş Türklerin olması da uzun vadede ülke menfaatleri bakımından elzemdir diye düşünüyorum. Unutulmamalı ki eskiden tarihte ülkeler topla, tüfekte, silahla işgal ediliyorlardı. Artık ülkeler bu eski moda yöntemlerle değil; parayla, yani “finans kesimi” denilen bankalarla işgal edilmektedirler. Gün gelir herhangi bir kriz anında sahibi Türk olan bir banka, ülkesinin menfaati için “vatan sağ olsun” der ve bankasından, hatta canından bile vazgeçer ama yabancı bir banka kriz anında sadece parasal menfaatine göre hareket eder.

Hapis kararı üzerine kaçma

Normal bir iş gününde büromda otururken, avukatım aradı ve heyecanla “inanamıyorum” diyerek, o günkü duruşmanın bittiğini ve hakkımda yirmi yedi yıl hapis ve bununla birlikte tutuklama kararı verildiğini söyledi. Bunu duyunca, heyecan ve şok ondan bana geçmişti.

Gerçek olduğuna inanmakta zorlanmışım. Telefonu kapatmaktan başka yapacak bir şeyim yoktu. Halbuki ben beraat bekliyor ve bu yaşadığım

kabus dolu günlerin yargı kararıyla biteceğini umut ediyordum.

Bana bütün dünya sadece bir günlük ceza dahi verse kabul etmezdim, çünkü suç işlemediğimi biliyordum. Yargı bağımsız olduğuna göre yapılabilecek tek şey, Yüce Yargıtay'ın bu yanlış kararı düzeltmesini ve adaletin uygulanmasını beklemektir.

Sahibi olduğum bankayı dolandırmakla suçlanıyordum. Oysa bu gerçektir bir iddiaydı. Eğer bir olayın doğruluğuna yeminle inandırılabilse; “vallahi de, billahi de, tillahi de bırakın dolandırma eylemini gerçekleştirmeyi, bunu aklımdan bir saniye için bile geçirmedim” derdim. Kendi malımı çalmak, sahip olduğum en yüksek düzeydeki itibarımı kaybetmek ve şu ölümlü dünyada hırsız damgasını yemek kadar büyük bir aptallık yapar mıyım? Halk şairimiz Dertli'nin şu dörtlüğündeki yaşam felsefesine candan inanıyorum:

*Dünya malı için gel olma bednâm
Kim almış felekden muradınca kâm
Ölüm var mı yok mu abir'ül encam
Vakit geçirmeye virane yeter*

Her şeyden önce ahlâki değerlerin önemli olduğu ve korunması gerektiğine inanan bir aile yapısının içinden geliyorum. Başkalarını bırakın, ben hangi yüzle annemin, babamın, çocuklarımla ve eşimin yüzlerine ve gözlerinin içine bakabilirdim?

Peki şimdi ne yapmam gerekiyordu? Ya gidip teslim olup hapse girecektim ya da kaçacaktım. Ne acıdır ki, Ceyhan'dan çıkıp ülke çapında sanayici olmuş, bankacı olduktan sonra, “neden biz de dünya çapında bir şirket olmayalım, olanlardan ne eksiklerimiz var” düşüncesiyle dev projeler

üzerinde çalışmış, bir dünya firması olma yolunda ilerlemişken şimdi birden bire hapishaneyi düşünmeye başlamıştım.

Bir mahkeme kararı verildiğine göre, doğrusu hapis yatmaktı. Ama cezaevine girmemeye ve kaçmaya karar verdim. Bunun tek nedeni suç işlemekten ceza çekmenin, bana yapılan haksızlıkların boyutunu daha fazla arttıracakımı düşünmemdi.

Bu kararımın üzerine hemen iş yerimden ayrıldım ve arabama binerek önce bulunduğum yerden uzaklaştım. Yolda önce eşimi, annemi, babamı, kardeşlerimi arayıp hapis kararını ve kaçma kararımı bildirdim. Fakat böyle bir ceza kararı çıkacağını daha önceden hiç tahmin dahi etmediğimden, gidebileceğim herhangi bir yer için hazırlık yapmamıştım.

Peki nereye ve kime gidebilirdim? O anda ilk aranacağım yer olan aile yakınlarımın yanına gidemeyeceğime göre bir arkadaş veya dostun yanına gitmeliydim. Ama kim böyle büyük bir hapis cezasını almış kişiyi kabul eder ve saklardı? Herhangi bir yakalanma durumunda, beni saklayanlar da kaçmaya yardım ve yataklık etmekten suçlu durumuna düşerlerdi.

Demek ki insanların zor duruma düştüklerinde, aile fertleri dışında da kendileri için gerektiğinde risk alabilecek kadar dost olan insanlara ihtiyaçları varmış. Kolay olmadığını o anda anladım. Çünkü benim de bir sürü tanıdığım, dostum olmasına karşın acaba ben kaç tane hapis cezası aldıktan sonra kaçan arkadaşımı, evimde saklama riskine girerdim? Bu düşünceyle, o anda aramayı düşündüğüm birçok kişiye böyle bir öneride bulunmaktan vazgeçtim.

Bu düşüncelerle arabanın içinde vakit geçirirken önce eşimin uzak bir akrabasının yanına gittim. Durumu daha anlatmaya başladığımda soğuk

karşılandığımı hissedince, lafın sonunu getirmeden hemen oradan ayrıldım.

Başka iki tanıdığımı tereddütle aradığımda, “derhal gel veya nerdeysen biz gelip seni alalım” dediklerinde nasıl sevindiğimi hâlâ unutamıyorum. Yaşadığım sürece de onlara müteşekkire kalacağım.

Ama daha sonra onları da zor durumda bırakmamak için yalnız kalabileceğim başka bir yere gittim. Arabayı sürerken, beni kimse tanımasın, polise yakalanmayayım diye yüzümü saklamaya çalışıyordum. Başımı bacaklarıma bakar gibi eğiyordum ama buna rağmen sanki sadece yanımda giden arabadakiler değil, karşıdan gelen arabalardaki insanlar bile bana bakıyorlarmış; beni hemen tanıyacaktı ve “işte kaçak adam burada” diyeceklermiş gibi geliyordu.

İşte yedi aydan fazla buradayım ve dosyamın Yargıtay’da ele alınmasını bekliyorum. Haklı ve suçsuz olduğumu bildiğimden ve bu işin sonunda mutlaka beraat kararı alacağımdan emin olduğumdan moralim fena değil. Ama ömrü boyu cumartesi ve pazar günleri bile çalışmaya alışmış olan birisinin, bir kafesin içine kilitlenmiş gibi bir odanın içinde yirmi dört saat zaman geçirmesinin ne kadar zor olduğunu insan ancak yaşayınca anlıyor.

Çare arayışları

Bir tanıdığım aracılığıyla bir gün emekli Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcısı olan bir beyin yanına gittim. Problemlerimi ve uğradığım haksızlıkları anlattığımda, acaba bana bir akıl verir mi veya yol gösterir mi beklentisi içindeydim. Bana cevabı şöyle olmuştu: “Güneydoğuda askerlik yapan, genç yaşında şehit olan veya sakat kalan binlerce vatandaşımızın ne günahları vardı, bırak haksızlığa uğramayı onların canları gitti. Sen de onlar gibi, bu

ülke bizim ve ülkemiz için zaman gelir ben de istenmese bile bazen haksızlıklara uğrayabilirim diyerek kabul edeceksin,” dedi.

Bu mantıkla düşünürsek tabii ki doğru. Ama her olayı da bu mantıkla kabul etmemek, bu açıdan görmemek ve yapılan haksızlıkları düzeltebilmek için uğraş vermek gerekiyor diye düşünüyorum.

Yine bir keresinde bir arkadaşım, yaşadığım sorunları anlatabilmem için beni bir bakanın yanına götürdü; bakanın beni dinledikten sonra cevabı da şöyle olmuştu: “Bak Hayyam, sen girişimci bir adama benziyorsun. Bu anlattıkların da geçmişte kalan olaylar ve sen en iyisi bunları unut. Kimse dünü geri getiremez, o halde sen de tekrar uğraşır ve zamanla aynısını yaparsın.”

Dediği doğrudu, ne kadar gayret etsem de uğradığım haksızlıkları anlatabilmekte bir başarı sağlayamıyordum. Ama sayın bakan yeniden yapmanın kolay olmayacağını, bir ömür boyu kaç yılları alacağını ve ne kadar meşakkatli olacağını tabii ki tam olarak bilemezdi.

“Çok lafta yalan vardır, çok kazançta haram vardır” derler. Gerçekten de kimsenin yapmadığı tekel olabilecek bir işi ya da kamu kaynaklarından faydalanan kârlı bir işi yapmadan; lotodan, totodan ve piyangodan bir kısmet çıkmadan, kısa zamanda belli bir yere gelmek çok zordur.

Dört-beş ay önce 9. Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel Bey bile Egebank olayları dolayısıyla kardeşinin mallarına el konunca: “Bu gasptır, bu hukuksuzluktur” diye tepki göstermiştir. Halbuki daha önce de aynı işlemler başka banka sahiplerine de uygulanmıştı. Kendisi tepkisini bu kadar açık bir şekilde olmasa da o zaman da göstermiş ve yargı kararı kesinleşmeden

herkesin masum kabul edilmesi gereken hukukun temel anlayışını belirtmişti.

Cumhurbaşkanlığı döneminde kendisinin bizzat imzaladığı, bankalara el koyma kararlarının bu derecede hem haksızlıklara, hem de el koyma işlemlerinin yapılış tarzından dolayı ülke ekonomisine ne çok zarar verebileceğini görebilseydi, eminim ki o kararlara imza atmaz daha yapıcı bir çözüm arayışı içinde olurdu. Zaten sonradan el konulan Egebank'taki "Demirel" soyadından dolayı, kendisinin de yeni bir siyasi girişime kalkabilmesini engelleyecek durumlar oluşturulmaya çalışılmıştır.

Böylece, bence bu el koyma olayıyla, önceden planlı bir şekilde önü kesilmeye gayret edilmiştir. Hapishaneden çıktığım ilk gün, Sayın Cumhurbaşkanı Demirel telefon ederek, geçmiş olsun dileklerini ileterek bana büyük moral vermiştir. Hapishaneden değişik zamanlarda çıkan diğer bankacılara da aynı şekilde arayarak, "Bak ne kendine küs ne devlete küs, hayatta insanların başına her şey gelebilir, metanetli olun zamanla hepsi geçer" şeklinde moral ve destek vermiştir.

Yaşadığımız problemlerin özünü, aslında ne kadar söylesem de yetersiz ifade ediyor olmam, suçlu ile suçsuzun ve haklı ile haksızın ayrılmamasından kaynaklanmaktadır. Kurunun yanında yaşı da yakmamak gerekir. Birisi bir tecavüz suçu işlemişse tabii ki ona yasanın emrettiği her türlü cezayı vermek lazımdır. Amma suç işlemeyen kişiye, sen de tecavüzcüsün deyip aynı cezalara çarptırmak kadar yanlış, hukuksuz ve adaletsiz bir uygulamanın, demokratik bir ülkede olmaması gerekir. Bizim ülkemizde de artık bu tür olaylar olmamalı. Maalesef biz bu muameleye maruz kaldık ve yıllardır kimseye derdimizi anlatamadık.

Allah kimseye hem dermansız hem de anlatmayı başaramayacağı

dert vermesin. İkisinden de hem kurtulmak mümkün olmuyor, hem ikisi de insanı kahrediyor. Teselliyi yine o büyük adamlar olan şairlerimizin dörtlüklerinde buluyorum. Hani bizim inancımıza göre her türlü hastalığın, derdin, dermanı olan ve verdiği otlarla herkesin derdini, hastalığını çözen Lokman Hekim için halk şairimiz Tokatizade Şekip Bey aşağıdaki dörtlüğü söylemiştir:

*Ben nice cabil nice ehli fen gördüm
Herkesi bir yolda nalezen gördüm
Lokmanı da birgün ağlarken gördüm
Acz içinde derdi bi'devasına*

Lokman Hekim bile derdine çare bulamamışsa biz bulamamışız çok mu yani, diyerek yine şükretmeye uğraşıyoruz.

Suçlu suçsuz ayırımı

Tabii yanlış anlaşılmasın, el koyulan bankaların hepsi pir-ü pak yani sütten çıkmış ak kaşık mıydılar? Elbette olmayabilirler. Hatta aralarında bütün dünyada yapılmamış şeklinde halktan topladığı kaynak olan paraları, bankanın normal muhasebe kayıtlarına bile almadan keyfince kullanmış olanların bulunduğunu, bu olaylar nedeniyle sonradan herkes gibi biz de gördük.

Şimdi böyle bir kişiye “hortumcu” dense ben de aynı görüşte olurum. Ben de yetkili herhangi bir makamda olsam ekonominin sistemini bozan bu kişilere karşı kanunlarda ne yazılı ise elbette uygulardım. Eminim onlar da bugün pişman ve üzgündürler.

Ama önce suçlu ile suçsuzu ayırırım. İdam edilmesi gereken biri

yerine başka birini asarsanız, esas suç burada oluşur. Bu kişilerin yaptıkları yanlış uygulamalar, bankalarına el koyduktan sonra ortaya çıkınca halk, sanki bütün bankacıların böyle olduğunu ve bu şekilde vatandaşın parasını hortumladıklarını sanmakta ve herkesi, yani bütün el konulan bankaların sahiplerini aynı kefeye koymakta ve onlardan nefret etmektedirler.

Hatalı davranıp yanlış yapanlar yüzünden, doğru davrananlara da aynı kötü muameleyi reva görmenin ne kadar acı olduğunu, sadece acıyı bizzat çekenler biliyor.

Yeri gelmişken söyleyeyim, bu topladıkları paraları kayıtlarına bile almadan kullanan kişilere ait gazetede, hapishanede bir gün otururken baktım ki, ismim manşetten Hayyam'dan üretilerek "YamYam Hayyam" (yani ben yamyam gibi halkın parasını yemişim, hortumlamışım) olarak verilmiş. Bizi linç ederken, hukukun herkese lazım olacağını düşünmediler. Kişisel kin ve öfke biriktirmiş gazetecileri silah gibi kullanarak hapishane çığırkanlığı yaptılar.

Yüce Allah'ın sopası yok ki hemen vursun. Ama zaman içinde, kendilerinin bizleri haksız yere suçlarken, yanlış ve hatalı işlemler, kendi başlarına geldiği için sonunda ailece perişan oldular. Bazen en çok bağırان, dürüstlükten bahsedenler, en çok hatası olanlardır.

"Her koyun kendi bacağından asılır" derler, onun için ben burada sadece bildiğim kendi bankamı irdelemeye çalışıyorum. Diğer bankalar arasında haksızlıklara uğrayanlar da olabilir, o günkü ekonomik kriz ve durumlardan sıkıntıya girenler de olduğu gibi resmen hortumlayan da olabilir. Bütün mesele testiği kıranla kırmayarı ayırt etmek, suç işleyenle işlemeyeni tespit etmektir.

Bankadan para alıp işlerinde, yatırımlarında kullananlar da ancak cep telefonu gibi karlı ve satıldığında hem değeri hem de müşterisi hazır olan şirketleri varsa bunları satarak borçlarını hemen kapatma imkanı bulabilenlerdir. Bahsi geçen rakamlar çok büyük tutarlardır. Sıfırdan başlayıp bunları kazanabilmek, bir araya getirebilmek hiç de kolay değildir.

Çünkü bir insan ömründe ücretle çalışıp para biriktirirse, sonunda ancak bir ev, araba sahibi, olur. Ticaret yapar ve diyelim başarılıysa da 1 milyon dolar, çok çok başarılı olursa 10 milyon dolar kazanır. Ama kaç kişi acaba, ömrü hayatında 100 milyon dolar veya daha fazlasını kazanabilir? Zaten bir banka sahibi bu kadar parayı hortumladıysa, neden bunun geri ödemesini on senede isteniyor da hemen bugün getir, geri öde denmiyor. Çünkü biliniyor ki bu miktarlarda hortumlama, istisna bankalar dışında yok.

Bir bankanız varsa orada dönen meblağlarla, ekonomik istikrar da varsa büyük paralar kazanabilirsiniz. Ama bir küçük bakkal kazancıyla bir fabrika borcu hemen ödenmez. Bir fabrikanın kazancıyla yüzlerce milyon dolarlık banka borcu da hemen ödenemez. Titanic gemisi batırılıp, taşıdığı yükü bir sandalla taşı deniliyor, tabii ki bu mümkün değildir. Ama bir banka kazancıyla bir çok fabrikanın borcu ödenebilir.

Hortumlama nedeni

İntikam için birini öldüren kişi, kendine göre bir isteğini elde etmiş olur. Araba çalan biri araba sahibi olur, okulda eğitim alan biri diploma sahibi olur mantığıyla, yapılan her işin bir fayda getiren neticesi olması gerekir. Ben de sahibi olduğum bankamı, eğer suçlandığım gibi hortumladıysam, bunun neticesinde bir menfaat elde etmiş olmalıyım ki bu eylemi yapmış olayım.

Nedensiz icraat yapılamayacağına göre, ben de bankamda mevduat olarak yatırılmış bulunan halkın parasını çekip, kendi adıma veya bir yakınımın adına başka bir yerlere göndermiş olmalıyım ki bankayı hortumlamış olayım.

Daha önemlisi bu eylemin neticesinde eski halimden daha iyi bir durumda olmam gerekirdi. Eski durumumdan daha zengin ve varlıklı bir düzeye gelmiş olmalıydım, aksi takdirde dünyanın en aptal kişisi olmam gerekir. Hem yüz kızartıcı bir iş olan dolandırıcılığı yapayım, ayrıca bunun hapis gibi çok ağır olan ceza riskini üzerime alayım, hem de bu işin neticesinde kendime bir menfaat temin etmemiş olayım. Ayrıca büyük mücadeleler sonucu, otuz beş yılda ailece sahip olduğumuz bütün mal varlığını kaybedeyim.

Bu açıdan baktığımızda ortada görünen durumu şöyle özetleyebiliriz:

Ülkenin zirve noktalarında iyi bir sosyal yaşam düzeyim vardı. Hiç kimseye tek kuruş borcu olmayan on altı fabrikam vardı. Bu tesislerde beş bin çalışan elemanı istihdam ediyordum. Buna ilave, iki bin elemanı bünyesinde istihdam eden seksen dokuz şubeli, toplam 2 milyar dolar aktif değeri bulunan Sümerbank'ın sahibiydim. Romanya'da on bir şubesi bulunan bir banka ve leasing, faktoring, borsa yatırım ve sigorta şirketleri sahibiydim.

Bankama el koydukları gün geride nelerim kaldı? Türkiye'deki bankam gitti. Romanya'daki bankam gitti. Sigorta şirketim gitti. Leasing, faktoring ve yatırım şirketleri gibi finans kuruluşlarım gitti. Yani hepsine el kondu. Gurubumuza ait Antalya limanına da el kondu. Diğer bütün fabrikalarımıza, tapularımıza ve fabrikalardaki bütün makine ve ekipmanlara haciz kondu. Tüm aile bireylerine ait bankalarda ne kadar para, pul, arsa, gayrimenkul varsa hepsine haciz işlemleri yapılarak el kondu.

Bunların gitmesi yetmemiş gibi bir de, “siz bankadan kredi almışsınız ve bunların bugüne kadar oluşan faiz ve masraflarla birlikte ayrıca 370 milyon dolar borçlusunuz” denildi. Bunların dışında yirmi yedi yıl da hapis cezası verildi.

Peki ben deli miyim ki bir kral gibiyken her şeyimi kaybedecek duruma düşeyim? Bu kadar belayı başıma sarmak riskine katlanmam için kaybedeceğimden daha fazlasını alıp elde etmiş olmam lazım ki, hem tehlikeli, hem de ahlâki olmayan bu işleri yapmaya teşebbüs edeyim.

Bu kitabı okuyan tek bir kişi var mıdır ki hiçbir menfaati olmadan varlığı, zenginliği artmadan ve cebine bir tek lira para koymadan, mal varlığının tümünü (banka dahil) kaybedeceği gayri ahlaki olan bir işi yapsın. Demek ki önce burada bir yanlışlık var. Ya ben burada yalan söylüyorum ya bana yapılanlar yanlış. “Al başına derdi” derler ya, aynen öyle bir iş.

21 Aralık 1999 tarihinde itibarlı bir bankacısınız. Bir gün sonra, 22 Aralık 1999 tarihinde bütün maddi varlıklarınız elinizden alınmış; hortumcu diye, yani hırsız diye tüm ülkeye adınız bütün medyada, bangır bangır her fırsatta duyuruluyor. Bu da yetmiyor, yirmi yedi sene hapis cezası alıyorsunuz. Peki bu şartlarda bir insan, hortumculuğu tercih eder mi?

Burada akla tek şu söz gelebilir: “Tamam, sen bu dediklerini kaybettin, hapishaneye girme riskini bile göze aldın; çok zor kazanılan, fakat kolay kaybedilen itibar mitibar da zaten senin için fazla önemli değildi ama sen bu arada halkın bankaya yatırdığı paraları çekip hortumladın, bu yok ettiğin paralar da sana yeter de artar” denilebilir. Evet, eğer doğruysa bir tek bu ihtimal ilk bakışta mantıklı gibi gelebilir.

Gerçi yaşadığımız toplumun her mevkiinde, itibarlı bir kişi olarak kabul edilirken, bu kadar sanayi tesisleri sahibiyken ve zaten para kazanan veya kazanacak olan bankaların varken, bunların hepsinden vazgeçip bir miktar paraya tamah etmek de ne kadar mantıklı ve bu durum kimler tarafından tercih edilir, bilemiyorum.

Zira herkes bilir ki, belli bir miktarın üzerindeki paranın elde edilmesinden sonra kazanılan paralar, banka hesabındaki sıfırların artmasından başka hiçbir şey değildir.

Ama esas soru şu olmalı: Hortumculukla suçlanan kişi, halkın bankadaki mevduatta bulunan paralarından da, tek bir lira kendi şahsi kullanımı için para almamışsa ne yapmalı? Evet, aynen okuduğunuz gibi öyle, ben halkın bir tek lirasını almadım yani bankamdan kendi cebime veya işlerime tek kuruş para almadım ama yıllardır bu felaketle uğraşıyorum. Ama ne yazık ki baş edip çözemiyorum. Kimseye derdimi anlatmayı ve bir çözüm bulmayı da başaramıyorum. Çünkü herkes “bunlar geçmişte kalan olaylar” deyip haklılığımıza, doğruluğumuza kanaat getirdiklerinde bile “ileride mesuliyet üstlenir miyim” endişesiyle karar vermeyi bırakınız, inceleme yapmaya bile çekiniyorlar.

Fakat bütün bunlara rağmen bir gün inanıyorum ki, mutlaka ilahi adalet tecelli edecek ama inşallah çok gecikmez de çektiğimiz ıstıraplar bir an önce biter.

Hani anlatılır ya, adamın biri düşmanı olduğu kişiyi vurup kaçmış. Polis geldiğinde de cinayet mahallinde bulunan adamlardan biri, kendisi vurmadığı halde vurulan adamı ben öldürdüm demiş. Karakolda niye öldürdün falan diye bir sürü dayak yemiş, sonra tutuklanıp hapse atılmış.

Mahkemesi görülmüş ve bir süre sonra adam idama mahkum olmuş. Bu arada adamı öldüren esas kişi merakından davaları hep takip etmiş. Hem neden bu adam, ben öldürdüm diyor diye merak ediyor, hem de suçu üstlenmesine bir anlam veremiyormuş.

Nihayet idam günü, adamı idam sehpasına çıkarıp, altından sandalyesini çekmişler. Adamın ağzından kan, tükürük, köpük gelirken gerçek suçlu dayanamayıp atlamış ve elindeki bıçakla idam ipini kesmiş, adamı ölümden kurtarmış. Orada bulunanlar “yahu sen ne yapıyorsun” dediklerinde de gerçek suçlu ve öldüren benim demiş.

Yerde yatan adama, peki sen neden yıllardır böyle yaptın dediklerinde de cevabı şu olmuş: Ben yıllardır hep ilahi adalet mutlaka tecelli eder sözleriyle büyüdüm. Bir gün merak ettim bu söz doğru mu diye, denemek istedim. İspatı için, yapmadığım bir suçu üstlendim, dediğinde de, “bak gördün mü söz doğruymuş, ilahi adalet tecelli etti ve sen ölümden döndün” demişler. O da şöyle cevap vermiş: “Evet doğru, ama ben yıllarca dayak yiyip, hapis yattıktan ve ağzımdan burnumdan kan geldikten sonra gelen adaleti ben ne yapayım?”

Bizim durumumuz da aslında bu adaminkine çok benziyor da inşallah daha fazla sürmez.

Sizleri kendi dertlerimle meşgul ettiğim için beni hoş görmenizi dilerim. Hepiniz sağlıklı kalınız.

1954	Hayyam Garipoğlu'nun doğumu
1971	Ticari hayatın başlaması
1975-1995	Fabrika kurulumları (çırçır, un, irmik, iplik, maya, kimya, vb.)
1995	Nesim Malki ile tanışma Sümerbank'ın alımı Malki'nin vefatı
1998	POAŞ ihalesine girilmesi Malki cinayeti ile suçlanması Türkbank ihalesi ile ihaleye fesat karıştırılması ve çete kurmak ile suçlanması Kara para ithamı
1999	Sümerbank'a el koyulması
2000-2002	Hapishane hayatı
2005	Tutuklama kararı

Sabah gazetesi yazarı Sayın İlker Sarier, gazetesindeki bir köşe yazısında, çok doğru olarak şöyle diyordu: “Bir haksızlığa uğradığınızda, gideceğiniz yer neresidir? Adalettir! Orada da haksızlığa uğrarsanız, nereye koşarsınız? Basına... Ama basın da ‘Devlet kapısı’ haline gelmişse ne olacak? Kahraman zannedilen gazeteci devletin yanındaysa, yandınız demektir.”

Bu söze ilaveten, belki de benim yaptığım gibi, “bir kitapta hatıralarını yazıp kendi kendini teselli etmeye çalışır” denilebilir.

Bu kitabı okuyanlar umarım, bundan böyle bazı olaylara şüpheyle yaklaşırlar ve her suçlanana hemen yargısız infaz etmezler.

www.suskonusma.com

5 YTL